T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI

PKK TERÖR ÖRGÜTÜ İLE MÜCADELEDE LOJİSTİK DESTEĞİN KESİLMESİNİN ÖNEMİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KAMİL BİLEN

KOCAELİ 2016

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI

PKK TERÖR ÖRGÜTÜ İLE MÜCADELEDE LOJİSTİK DESTEĞİN KESİLMESİNİN ÖNEMİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KAMİL BİLEN

DOÇ.DR.ALİ POYRAZ GÜRSON

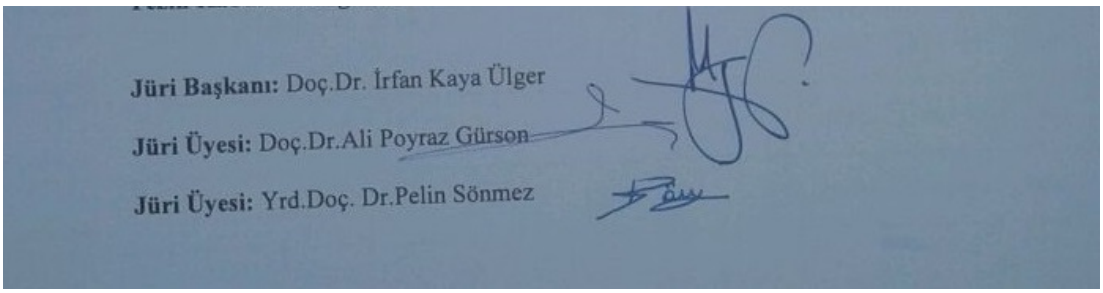
KOCAELİ 2016

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI

PKK TERÖR ÖRGÜTÜ İLE MÜCADELEDE LOJİSTİK DESTEĞİN KESİLMESİNİN ÖNEMİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan: Kamil Bilen
Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Karar ve No: 05.10.2016/19

KOCAELİ 2016

ÖNSÖZ

Terör örgütleri, varlıklarını sürdürebilmek için eylem yapmak zorundadırlar. Terör örgütlerinin eylem yapabilmesi ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için her durumda işleyen kesintisiz bir lojistik desteğe gereksinim duymaktadır.

Çalışmamızın amacı PKK terör örgütünün lojistik imkan ve kabiliyetleri ortaya çıkararak, terörle mücadelede bu desteğin kesilmesinde alınması gereken tedbirler araştırılmaktır.

Bu tez çalışmamın tamamlanması konusunda güven ve desteğini yanımda hissettiğim, yapıcı eleştirileri ve yol gösterici davranışları ile tezime büyük katkı sağlayan danışmanım Doç.Dr.Ali Poyraz Gürson'a saygı ve teşekkürlerimi sunarım. Çalışmam boyunca manevi desteğini eksik etmeyen sevgili eşim Sultan Bilen ve biricik oğlum Seçkin Cesur Bilen'e en içten duygularımla teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ……..I

İÇİNDEKİLER……II
ÖZET……..…IV
ABSTRACT……V
KISALTMALAR ……..……VI
GİRİŞ……...1

BİRİNCİ BÖLÜM
TERÖR KAVRAMI

1.1.Terör Nedir....4
1.2.Tarihçesi....7
1.3. Özellikleri....9
1.4. Amaçları....10
1.4. Nedenleri....12
1.4.1.Ekonomik Nedenler....13
1.4.2.Sosyo Kültürel Nedenler....15
1.4.3.Eğitim Sistemi....16
1.4.4.Psikolojik Nedenler....17
1.5. Unsurları....17
1.5.1.İdeoloji....18
1.5.2.Örgüt....19
1.5.3. Şiddet....19
1.6.Terör- İdeoloji İlişkisi....20
1.6.1.Marksist – Leninist – Maoist (Komünizm)....20
1.6.2.Milliyetçilik (Etnik), Ayrılıkçılık....21
1.6.3.Dini, inanç referanslı ideolojiler....22
1.7.Uluslararası Hukukta Terörizm....23
1.7.1.Birleşmiş Milletler ve Terörle Mücadele....23
1.7.2.Avrupa Birliği ve Terörle Mücadele....24
1.7.3.Avrupa Konseyi ve Terörle Mücadele....25
1.7.4.Uluslarası Alanda Yapılan Diğer Çalışmalar....26

İKİNCİ BÖLÜM
PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN TARİHSEL GELİŞİMİ

2.1.Türkiye'de Terör....29
2.2.PKK Terör Örgütünün Kuruluşu....33
2.3.Stratejisi....35
2.4.İdeolojisi....37
2.5.Temel Yapılanması....37
2.5.1.Parti....37
2.5.2.Cephe....38
2.5.3.Ordu....39
2.6.PKK Terör Örgütünün Dönemsel Faaliyetleri....42
2.6.1.1980-1991 Yılları Arasındaki Dönem....42
2.6.2.1991-1999 Yılları Arasındaki Dönem....48
2.6.3.Abdullah Öcalan'ın Yakalanması ve Sonrası....52

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN LOJİSTİK DESTEĞİ

3.1.Silahlar Kaynakları 60
3.2.Gelir Kaynakları.....64
3.2.1.Uyuşturucu 66
3.2.2.Silah Kaçakçılığı 68
3.2.3.İnsan kaçakçılığı.....68
3.2.4.Haraç ve Tefecik 69
3.3.Dış Destek 70
3.3.1.Ortadoğu Ülkeleri.....71
3.3.1.1.Suriye.....71
3.3.1.2.Irak.....75
3.3.1.3.İran.....77
3.3.2.Avrupa Ülkeleri.....80
3.3.2.1.Yunanistan 81
3.3.2.2.Güney Kıbrıs Rum Yönetimi.....85
3.3.2.3.Almanya.....86
3.3.2.4.Fransa.....90
3.3.2.5.İngiltere.....92
3.3.2.6.İtalya 94
3.3.2.7.Hollanda.....95
3.3.2.8.Belçika 97
3.3.2.9.Danimarka.....98
3.3.2.10.Bulgaristan.....98
3.3.2.11.Romanya 99
3.3.3.Rusya Federasyonu.....99
3.3.4.ABD.....100

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BULGULAR

4.1.Dış Destekle İlgili Tedbirler 106
4.2.Finans Kaynaklarına Karşı Önlemler.....108
SONUÇ.....110
KAYNAKÇA 113

ÖZET

Bu tez çalışmasının amacı PKK terör örgütünün lojistik destek, imkan ve kabiliyetleri ortaya çıkarmak ve bu örgütün lojistik desteğinin önlenmesi konusunda alınması gereken tedbirler araştırmaktır. Tezin birinci bölümünde terör ve terörizm kavramsal olarak ele alınmış; terörün tarihçesi, özellikleri, amaçları incelenmiş ve terörizm konusunda uluslararası hukukta yapılan düzenlemeler araştırılmıştır. Tezin ikinci bölümünde, PKK terör örgütü incelenmiş örgütün kuruluşu, stratejisi, yapılanması ve kısa tarihi hakkında bilgi verilmiştir. Tezin üçüncü bölümünde örgütün lojistik desteği ele alınmış, silah ve gelir kaynakları incelenerek örgüte verilen dış destek incelenmiştir. Tezin dördüncü bölümünde ise örgüte yapılan lojistik desteğin kesilmesi amacıyla çözüm önerileri araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Terörizm, PKK, Lojistik, Terörizmin Finansmanı

ABSTRACT

The purpose of this study logistical support of the PKK terrorist organization, the facilities and capabilities to uncover and prevention logistics support of this organization is to investigate measures to be taken. The first part of the thesis of terror and terrorism are discussed conceptually, terrorism history, features, objectives and edits made in international law on terrorism was investigated. The establishment of the PKK terrorist organization were examined in the second part of the thesis, organization, strategy, information was given about the structure and short history.Third part of the thesis are discussed in the Organization's logistical support, weapons and sources of revenue can be explored given external support to the organization. The fourth part of the tesis in order to cut logistic support solutions were investigated.

Keywords: Terrorism, PKK, Logistics Support, The Financing Of Terrorism

KISALTMALAR

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

AFP : Fransız İstihbarat Birimi

AGİT : Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı

ARGK :ArteşaRıgariya Gele Kurdistan- Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu

ASALA :ArmenianSecretArmyfortheLiberation of Armenia-Ermenistan'ın Kurtuluşu için Ermeni Gizli Ordusu

ASEDİC : Fransa İş ve İşçi Bulma Kurumu

ATU : Action AgainstTerrorismUnit-Terörizm Karşı Hareket Birimi

BBC :British Broadcasting Corporation- İngiliz Radyo Televizyon Kurumu

BM : Birleşmiş Milletler

BMGK : Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulu

BND : Alman gizli servisi

CİA : Central IntelligenceAgency - Amerika Merkezi Haberalma Teşkilatı

CTAG :Counterterrorism Action Group- Terörizmle Mücadele Aksiyon Grubu

CTITF : Counter – TerrorismImplementationTask Force-Terörizmle Mücadele Uyumlaştırma Görev Gücü

DDKO :Doğu Devrimci Kültür Ocakları

DEP : Demokrasi Partisi

DEV-YOL : Devrimci Yol

DHKP/C : Devrimci Halk Kurtuluş Partisi/Cephesi

EIP : Yunan Milli İstihbarat Servisi

ERNK : EniyaRızgariyaNetwayıKurdistan- Kürdistan Halk Kurtuluş Cephesi

ETA :Euskadi Ta Askatasuna- Bask Vatanı ve Özgürlüğü

FATF : Financial Action Task Force- Terörizm Finansını Önleme Gücü

FEK-BİR :Kürt Dernekleri Federasyonu

FKF : Fikir Kulüpleri Federasyonu

FKÖ **:** Filistin Kurtuluş Örgütü

GKRY **:** Güney Kıbrıs Rum Yönetimi

HPG **:**HezenPastina Gele-Halk Savunma Gücü

HRK **:**HezenRızgarıya Kürdistan- Kürdistan Kurtuluş Birliği

ISAF **:** International Security Assistance Force-Uluslararası Güvenlik Yardım Gücü

IRA **:**IrishRepublicanArmy- İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu

I-KDP **:** Irak-Kürdistan Demokrat Parti

İ-KDP **:** İran-Kürdistan Demokrat Parti

KDP **:** Kürdistan Demokrat Parti

KİSK **:** Kitle İmha Silahları Komitesi

KNK-KUK **:** Kürt Ulusal Kongresi

KON-KÜRD **:** Avrupa Kürt Dernekleri Konfederasyonu

KYB **:** Kürdistan Yurtseverler Birliği

MFA **:**Minister of ForeignAffairs- Dışişleri Bakanlığı

NATO **:** North AtlanticTreatyOrganization- Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü

NOS **:** Hollanda Resmi Haber Ajansı,

OECD **:** OrganisationforEconomicCooperationand Development-Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü

PJAK **:** PartiyaJiyana Azad a Kurdistane - Kürdistan Özgür Yaşam Partisi

PKK **:**PartiyaKarkaren Kürdistan- Kürdistan İsçi Partisi

PYD **:** Demokratik Birlik Partisi

RAF **:**RoteArmeeFraktion -Kızıl Ordu Fraksiyonu

SPK **:** Sürgündeki Kürt Parlamentosu

SSCB **:** Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği

TDV **:** Türk Demokrasi Vakfı

TEKK **:** Taliban El-Kaide Komitesi

TİP **:** Türkiye İşçi Partisi

T-KDP **:** Türkiye- Kürdistan Demokrat Parti

TMK **:** Terörizmle Mücadele Komitesi

TSK **:** Türk Silahlı Kuvvetleri

YDK **:** Demokratik Halk Birlikleri

GİRİŞ

Çağımızın en önemli sorunlarından olan terörizm, insanlık tarihi ile yaşıt bir kavramdır. Terörizm, uluslararası bir boyut kazanmasına rağmen ulusal çıkarlar ve değişen politikalar nedeniyle ortak bir tanım yapılamamıştır. Ortaya çıkan bu sorunda uluslararası alanda terörizm ile mücadeleyi zorlaştırmaktadır.

Soğuk Savaş Döneminde Türkiye'de kabul görmeye başlayan Marksist ideoloji özellikle gençler arasında taraftar bulmuştu. PKK terör örgütü de Marksist ideoloji temel alarak Türkiye, İran, Irak ve Suriye topraklarının bir kısmını içine alan Birleşik Bağımsız Kürdistan'ı kurmayı amaçlamıştır. Komşu ülkelerin ve batılı devletlerin tarihi geçmişten kaynaklanan hasmane tutumları, bölge ülkelerde devam eden iç savaş ve karmaşıklıklar ve bunun oluşturduğu otorite boşluğu ve istikrarsızlıklar, doğal ve tabi kaynakların kullanılması ve işletilmesindeki uluslararası çıkar hesapları PKK terör örgütünün ortaya çıkmasında, gelişmesinde ve uluslararası politikada önemli bir aktör haline gelmesinde etkili olmaktadır.

PKK, gerçekleştirdiği ilk silahlı eyleminden bu yana Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli güvenlik sorunu olmuştur. 1984 yılından günümüze kadar PKK terör örgütünün gerçekleştirdiği eylemlerde yaklaşık 5 bine yakın sivil vatandaşımız hayatını kaybetmiş, yapılan eylemlerde ve gerçekleştirilen operasyonlarda yaklaşık 12 bin güvenlik görevlisi şehit verilmiş ve 28 bin örgüt mensubu etkisiz hale getirilmiştir.

PKK terör örgütü eylem yapmadan varlığını sürdüremez. Örgüt eylemler gerçekleştirerek militanları aktif bir şekilde bir arada tutmakta, nüfuz alanını genişletmekte ve bunu bir propaganda malzemesi olarak kullanmaktadır. Böylece bölgede tek etkin gücün kendisi olduğunu göstererek halkı yanına çekmeye çalışmaktadır. PKK terör örgütü de eylemlerine devam edebilmesi için her durumda kesintisiz işleyen bir lojistik sistemine ihtiyaç duymaktadır. PKK terör örgütü ile etkin bir şekilde mücadele edilebilmesi için lojistik destek, imkan ve kabiliyetleri

tespit edilerek, bu kaynaklardan yararlanmasının engellenmesi her geçen daha fazla önem kazanmaktadır.

PKK terör örgütünün lojistik kaynakları kesilmesi terörle mücadelenin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Örgütün lojistik kaynaklarının engellenmesi ile birlikte zaman içerisinde eylem kapasitesi azalır, ihtiyaçlarını karşılayamaz ve sorunlar ortaya çıkar ve örgüt dağılmaya başlar. Bu nedenle ülkemizin uzun yıllar mücadele ettiği PKK terör örgütünün lojistik kaynakları belirlenerek bunlarla etkin mücadele geliştirilmesi terörle mücadelenin önemli bir parçası haline gelmiştir.

Çalışmamızın temel amacı Türkiye'nin yaklaşık olarak 35 yıldır mücadele ettiği PKK terör örgütünün lojistik kaynakları araştırmak ve terörle mücadelede lojistik desteğinin kesilmesi için alınması gereken tedbirlerin genel bir değerlendirilmesini yapmaktır.

Çalışmamızda PKK terör örgütünün lojistik kaynaklarını derinlemesine incelemek maksadıyla nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması yöntemi ve kaynak tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında yapılan literatür taraması sonucunda, ülkemizin PKK terör örgütü ile uzun yıllar mücadele etmesinin doğal bir yansıması olarak önemli bir boyutta kaynak zenginliğinin olduğu görülmektedir. Yapılan incelemede kaynak zenginliğine rağmen akademik alanda PKK konusunda yapılan çalışmalar beklenen seviyenin çok altında olduğu görülmektedir. Yapılan literatür araştırmasında PKK terör örgütünün farklı yönlerini ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Fakat PKK terör örgütünün lojistik desteğinin incelenmesinde bir boşluk görülmüştür. Bu çalışmamız ile birlikte literatürdeki bu boşluğun dolduracağını ümit ediyoruz.

Araştırmanın kapsamı konusunda kavramsal analiz ve örgüt tarihçesi kısımları araştırmanın asıl vurgusunun alt yapısını oluşturmuş ancak temel eksenini de kaydırmayacak bir şekilde ele alınmıştır. Çalışmanın sınırlılıkları konusunda PKK terör örgütüne verilen dış destek bölümünde örgütün gelişmesinde etkili olan ülkelerin verdiği destekler ele alınmış gelişmesinde etkili olmayan ülkelerin verdiği desteklere değinilmemiştir.

Tezimiz dört bölümden oluşmakta olup, tezin birinci bölümde terör ve terörizm kavramsal olarak ele alınmış; terörün tarihçesi, özellikleri, amaçları incelenmiş ve terörizm konusunda uluslararası hukukta yapılan düzenlemeler araştırılmıştır. Tezin ikinci bölümünde, PKK terör örgütü incelenmiş örgütün kuruluşu, stratejisi, yapılanması ve kısa tarihi hakkında bilgi verilmiştir. Tezin üçüncü bölümünde örgütün lojistik desteği ele alınmış, silah ve gelir kaynakları ile örgüte verilen dış destek incelenmiştir. Tezin dördüncü bölümünde ise örgüte yapılan lojistik desteğin kesilmesi amacıyla çözüm önerileri araştırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.TERÖR KAVRAMI

1.1.Terör Nedir

Türkçede kullanılan "tedhiş" kelimesi Arapça kökenli olup birçok sözlükte "şaşırtma, ürkütme ve yıldırma " şeklinde tanımlanmıştır. Terör kavramı, Fransızca'da "terreur" veİngilizce'de "terror" kelimesinden türemiştir. (Zafer, 1999: s. 1).

Terörizmin belli bir tanımını yapmak çok zordur. Çünkü kimine göre terörist kabul edilenler başkalarına göre özgürlük savaşçısı kabul edilmekte hatta terörist kabul edilenlerin ilerleyen zamanlarda Yaser Arafat ve Nelson Mandela örneğinde olduğu gibi Nobel Barış Ödülüne adaylığı söz konusu olabilmektedir. (Gilbert, 1989: s: 295). Ortak bir terörizm kavramı yerine, değişen politikalara ve çıkarlara göre şekillenen bir anlayış hüküm sürmektedir. Uluslararası Ceza Hukukçularından SherifBassiouni 'bazılarına göre terörizm olan diğerlerine göre kahramanlıktır' diyerek konunun karmaşıklığını belirtmiştir.(Kaya, 2005: s. 9). Terörist mi, özgürlük savaşçısı mı ikilemi uluslararası anlaşmaların metinlerine de yanmıştır. BM metinlerinde halkların kendi kaderini belirleme hakkını, sömürge ve ırkçı rejimlerin veya yabancı işgali altında yaşayan halkların bu hakları uğruna verdikleri mücadele ve ulusal özgürlük hareketleri vazgeçilmez hakları olarak nitelendirmiştir. (United Nations, 1972) Terörün tanımlanmasındaki önemli sorunlarından olan kendi kaderini belirleme hakkını kullandığını düşünen ulusal kurtuluş hareketlerinin konumlarının belirlenmesi gerekmektedir. (Laqueur, 2001: s. 104).

Alexander terörizmi,*" bireyler, ulus-altı gruplar ve devlet aktörleri tarafından siyasi, sosyal ve ekonomik amaçlar elde etmek gayesiyle saldırılan veya tehdit edilen mağdurlardan daha geniş bir hedef kitlede aşırı korkuya yol açma niyetiyle planlanmış şiddetin gerçekleştirilmesi veya gerçekleştirilme tehdidinde bulunmasıdır*" şeklinde tanımlamıştır. (Chomskyvd, 1999: s.34)

Bassiouni'ye göre terörizm*, iktidarı etkilemeye yönelik bir sonuç elde etmek veya belirli bir dava veya sorunun propagandasını yapmak için, suçu işleyenlerin kendilerine veya bir devlet adına hareket edip etmediklerine bakılmaksızın, toplumun belirli bir bölümünde korku oluşturmak üzere tasarlanmış uluslararası düzeyde yasaklanmış şiddetin ideolojik olarak saiklenen stratejisidir.* (Kaya, 2005: s. 19).

Keleş ve Ünsal ise terörizmi, terörizmin amacından hareket ederek tanımlamaya çalışmıştır. Terörizm, başlıca amacı siyasal iktidarı ele geçirmek olan güçlerin iktidarı yıpratmak ve bu arada, sindirdikleri yığınları da sahipsiz kaldıkları inancına yöneltmek için, şiddet eylemlerinden yararlanmalarıdır. (Keleş ve Ünsal, 1982: s. 3).

Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, terörü; bir gücü veya iktidarı zorla kabul ettirmek amacıyla sistemli bir şekilde şiddet kullanma, yıldırma, tedhiş olarak tanımlamaktadır. Grand LarousseEncyclopedique terörü, ihtilalcı gruplar tarafından icra edilmiş eylemlerin tümü olarak tanımlamaktadır.(Altuğ, 1995: s. 21). Meydan LarousseAnsiklopesi'ne göre terörizm, "ihtilalcı grupların giriştiği şiddet eylemlerinin tümü, tedhişçilik, bir hükümet tarafından uygulanan şiddet rejimidir". Ana Britannica'da ise terörizm, "siyasal bir hedefe ulaşmak amacıyla devlete, halka ve bireylere karşı sistemli şiddet eylemlerine başvurma" şeklinde tanımlanmıştır.

Ülkelerin mevzuatları incelendiğinde ABD' nin, Terörle Mücadele ve Etkin Ölüm Cezaları Kanunu'nda terörizm: '*Siyasi ve sosyal amaçlar doğrultusunda görünüşe göre bir sivil halkı korkuya sevk etmek veya zorlamak, devlet politikalarını etkilemek veya devletin işleyişini etkilemek amacıyla Birleşik Devletlere, Birleşik Devletler veya başka ulusların yurttaşlarına karşı Birleşik Devletler sınırları dışında hukuka aykırı olarak şiddet kullanılması*' şeklinde tanımlamıştır. (Kaya, 2005: s. 15).

Fransız Terörle Mücadele kanununda terörizm:"*Baskı veya tehdit yoluyla mevcut kamu düzeninin ciddi olarak bozulması maksadıyla bireysel veya toplu olarak bulunulan herhangi bir faaliyettir".* (Zafer, 1999: s. 18).

İngiltere'de terörizm: "*Siyasi, dinsel veya ideolojik amaçlarla devleti etkilemek veya halkı ya da halkın bir bölümünü korkuya sevk etmek için bir kişiye karşı ciddi şiddeti ya da mülke karşı ciddi tahribat içeren, kişinin yaşamını tehlikeye sokan, halkın sağlık yada güvenliğini ciddi şekilde tehdit eden veya elektronik sistemleri ciddi şekilde bozan veya bu sistemlere ciddi şekilde müdahale eden eylemler veya bu tür eylemlerde bulunma tehdidi*" olarak tanımlamıştır.(Kaya, 2005: s. 132).

Ülkemizde ise 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa göre terörizm: "*Baskı, şiddet, çıkar, korkutma, sindirme veya tehdit sistemlerinden biri ile Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, Türk Devletinin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini ve genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü eylemlerdir"*şeklinde tanımlanmıştır.(Terörle Mücadele Kanunu, md.1)

Türk, Amerikan, Fransız ve İngilizlerin yasalarında terör konusunda yapılan tanımlar incelendiğinde bazı farklılıklar olmasına rağmen genel itibariyle şiddet kullanımı, siyasal bir amaç taşıması, belirli bir grup üzerinde korku oluşturması gibi ortak unsurlar barındığı görülmektedir.

Güvenlik Uzmanları, akademisyenler ve politikacılar terörizm konusunda farklı tanımlar yapmıştır. Öyle ki AlexP.Smith ve A.J.Jongman tarafından yapılan çalışmada terörizm konusunda 109 farklı tanım tespit edilmiştir. Aynı ülke sınırları içerisinde bile farklı tanımların yapıldığı belirlenmiştir. Terörizm konusunda yapılan 109 farklı tanımın %83.5 şiddet ve güç unsurundan %65'inde siyasal bir amaç unsurundan, %51korku ve %47'sinde ise tehdit unsurundan bahsedilmektedir.

Siyasal müesseseler ne kadar mükemmel olursa olsun, sosyal düzen ne kadar adil olursa olsun, sürekli bu düzeni şiddet ile değiştirmek isteyecek bir grup insan vardır. Bir azınlığın, amaçladığı hedefi, demokratik ve normal yollarla gerçekleştiremeyeceğini anlayıp amacına dehşet, terör yoluyla topluma korku sarması terörizm olarak adlandırılmaktadır. (Altuğ, 1995: s. 14). Yerli veya yabancı

olsun terörizm zayıfın silahıdır. Terörizm, meşru yollarla iktidar olamayan muhalif siyasi grupların hükümetleri zorlayarak, rejimleri devirebilecekleri ve halkı korkutabilecekleri bir yöntemdir.

Terörizm, insan gruplarını bir anda dehşete düşürme stratejisinden ibaret olan terör eyleminin belirli bir plan dahilinde sistematik bir şekilde uygulanmasıdır. Günümüzde ise terör ve terörizm arasında fark ortadan kalkarak birbirlerine yerine kullanılmaya başlanmıştır. (Zafer, 1999: s. 3). Bu noktada başka bir kavram karışıklığı ise terörist ve terörist yerine kullanılan gerilla kavramıdır. Teröristler kendilerine genellikle "gerilla" derler. Fakat gerillalar terörist değillerdir ve düzenli orduya savaş açan düzenli askerlerdir. Gerillaların halk desteği vardır. Teröristler ise yaşlı, kadın ve çocuk gibi savunmasız sivillere saldırmaktadır. Özgürlük savaşçıları gayrı düzenli askeri statüsündedir ve düzenli ordulara karşı savaşırlar, sivillere saldırmazlar. Teröristler ise sivilleri hedef alır. Devlet başkanlarından sade vatandaşlara kadar toplumun bütün unsurları tehlike altındadır. (Altuğ, 1995: s. 17).

Terörizm son derece karmaşık ve çok boyutlu bir yapı olmasından dolayı bunu basit bir şekilde ele alarak değerlendirilmesi neticesinde hem toplum hem de yönetim açısından büyük sıkıntılar doğurabilir. Teşhisin yanlış olduğu müddetçe tedavinin de işe yaramayacağı hatta daha fazla zarar verilebileceğini bilinmesi gerekmektedir. Bu açıdan terörizm ile etkin bir mücadele için teşhisin doğru yapılmasından, yani terörizmin gerçekliliğinin bütün boyutları ele alınarak doğru bir şekilde tanımlama yapılması gerekmektedir. Aksi takdirde yapılan yanlış tedavi vücutta büyük bir tahribat vererek geri dönüşü mümkün olmayacak hastalıklara sebebiyet verebilir. (Arıboğan, 2007: s. 20).

1.2.Tarihçesi

Sistematik siyasi terörizm Fransız ihtilalinden sonra ortaya çıkan ve bu olaydan sonra dünya sözlük ve ansiklopedilerine girse de terör tarihi daha önceki dönemlere dayanmaktadır. (Caşın, 2008: s. 224).Tarihin bilinen en eski terörist grup ise M.S.1. yüzyılda Romalı işgalcilere karşı bilhassa dini günlerde eylem yapan "Zealots"tur. Bu grup etnik terörizm diyebileceğimiz bir yapılanmaya gitmiş ancak bu değişim yok olmasına sebep olmuştur. (Uçkun, 2005: s. 3).

Tarihte bilinen terör hareketlerinden biri de Sicariiler'dir. Sicariiler de Zealots'a bağlı bir dini bir grup olduğu bilinmektedir. Bu hareket bugünkü İsrail toprakları üzerinde MS 66-73 yılları arasında bağnaz ve aşağı dereceli din adamları tarafından kurulan dini bir harekettir. Kullandıkları silah ise "Sica" adı verilen ceketleri altında sakladıkları küçük bir kılıçtır. İsmini de bu silahtan almaktadırlar. Sicariiler eylemlerini gündüz, tercihen tatil günlerinde kalabalık ortamlarda gerçekleştirirler. Yoğun ve kalabalık olduğu için darbeyi kimin vurduğu belli değildir ve Sicariler eylem sonrasında halka karışırlar. Sicariiler'in tefecilerin borçlarını geri vermesini önlemek için kamu arşivlerini yaktığı, ayrıca hububat depolarını ateşe verdiği ve Kudüs'ün su kanallarına sabotajda bulunduğu bilinmektedir. Bazı yazarlara göre Sicariileri fakiri zengine karşı kışkırtan bir sosyal politika aracı olarak görmekte idi. Sicariiler'in şahsı kazanç elde etmek için ortaya çıktığını, vatanseverlik ve özgürlük taleplerinin sadece ideolojik bir araç olduğu iddia edilmektedir. (Altuğ, 1995: s. 28).

Haşhaşinler 11.yüzyılda ortaya çıkıp 13.yüzyılda Moğollar tarafından ortadan kaldırılmıştır. Haşhaşinler uzun bir süre Batılıları hedef almıştır. İngilizce ve Fransızca'daki "assasin" kelimesi Arapça'dan alınmadır tam çevirisi ise "haşhaş yiyen" ve "haşhaş bağımlısı" olan demektir. Haşhaşinler'in hedefinde yüksek memurlar, valiler, halifeler vardır hatta Kudüs'ün Haçlı Kralı MontferratıConrad'ı öldürmüşlerdir. Selahaddin Eyyübi'yi iki kez öldürmeye çalışmışlardır fakat başarılı olamamışlardır. İlk lideri olan Hasan Sabbah, grubunun düşmanla açıktan savaşacak kadar büyük olmadığını, fakat küçük disiplinli, planlı, sistematik uzun süreli bir terör kampanyasının en etkili siyasi bir silah olduğunu anlamıştır. Fedaileri tam bir gizlilikle hareket edip yabancılar gibi giyinip eylemleri gerçekleştirirlerdi. Haşhaşinler mermi, ok ve mızrak gibi silahlar değil sadece hançer kullanırlardı. Hançeri sadece emin bir silah olduğundan değil cinayetin kutsal bir ayin sayılmasından dolayı kullanmışlardır. Haşhaşinlerin bu terörist eylemleri bir müddet tesir etti fakat Selçuklulara karşı bir sonuç elde edememiştir. Fakat kullandıkları araç sonraki kuşakları tesir altında bırakmıştır. (Altuğ, 1995: s. 29).

Terör Fransız İhtilali ile birlikte siyasi bir kavram haline gelmiştir. İhtilal meclisi Jirondenler'in 31 Mayıs 1793 tarihinde iktidardan düşmesi ile birlikte Jakobenler iktidara gelmiştir. (Blomberg ve Hess, 2008: s.83) Şüpheliler kanunu çıkartılarak kralcılar ve bazı ihtilal önderleri yeniden düzenlenen ihtilal mahkemelerince yargılanarak giyotine gönderilmiştir. Bu dönemde yapılan basit bir ihbar bile tutuklama kararı için yeterliydi. Robespierre kısa iktidarı döneminde 40.000 ölüm cezası infaz edilmiş ve 300.000 kişi tutuklanmıştır. 27 Temmuz 1794 yılında iktidardan düşen Jakobenler, aynı mahkemelerde yargılanarak giyotine gönderilmiştir. Bu dönem "terör dönemi" olarak adlandırılmıştır. Jakobenler 13 ay süren bir dönemde devamlı tedhiş ve korkuyu yaygınlaştırarak Fransa'yı kan gölüne boğmuştur. Toplumun bütününü korku ve dehşet içine sokup sosyal organizmayı felce uğratarak ihtilali kendi buluşu olan bir yapıya dönüştürmek istemişlerdir. (Zafer, 1999: s. 12).

Günümüzde terörizm ile ilgili en yeni ve en güncel kavram da Siber terörizm olduğu düşünülmektedir. Siber terörizm, belirli bir amaca ulaşmak için bilgisayar ve bilgisayar sistemleri hükümeti veya toplumu yıldırma, baskı altı tutmak amacıyla kullanılmasıdır. Terör eylemleri bilgisayar ve bilgisayar sistemleri kullanılarak icra edilmektedir. Siber terörizm, ileri teknolojiyi ve bilgiyi kullanarak klasik terörizmin yeni şekli ile devamı niteliğindedir. (Saraçlı, 2007: s. 1059).

1.3. Özellikleri

Terörizm, sürekli gelişen ve değişen bir yapıya sahip olduğundan dolayı gittikçe farklı özellikler bünyesinde barındırmaktadır. Dünyanın farklı bölgelerinde faaliyetlerini yürüten amaçları farklı olan örgütleri bulunmaktadır. Genel itibariyle terör örgütlerin ortak özellikleri aşağıda şu şekilde ifade sıralanmıştır:

- Terörizm, yeni bir düzen ve gelecek vaat eder.
- Terörizm, uluslararası siyasetin bir parçasıdır ve dış destek olmadan varlık gösteremez.
- Terörizm, özgürlük arayışı, adalet sağlama ve bağımsız bir devlet kurma gibi amaçlarla ortaya çıkabilir.

• Terörizm, kendine has bir dile sahiptir.

• Hiyerarşik bir yapıya sahiptirler ve üst kademeden gelen emirler hiçbir şekilde sorgulanmadan mutlak bir disiplin içerisinde yerine getirir.

• Kendileri haklı gösterecek çeşitli argümanları vardır.

• Terörün ilk çıktığı zamanlarda hedef olarak genelde siyasette ağırlığı olan ve simgesel ağırlığı olan kişileri seçmiştir. Modern terörizmde ise hedef olarak masum insanlar seçilmeye başlanmıştır.(Arıboğan, 2007: s. 23).

• Terörizm, kurbanlarının çoğu masumdur.

• Belirli bir kuralları yoktur, ya destek verirsin yada düşman kabul edilirsin.

• Bilinçli ve maksatlı eylemler gerçekleştirirler.

• Terörizm, çoğu zaman başka güçlerin taşeronluğu yaparlar.

• Terörizm, birden bire ortaya çıkan bir olay değil çeşitli safhaları içeren bir süreçtir.

• Terörizm, dünyayı "iyi" veya "kötü" olarak ikiye ayırdıktan sonra kendisini "iyi" kategorisine yerleştirir.

• Terörizm, propaganda ile doğar, gelişir ve propaganda ile yaşar.

• Mali destek terörizmin vazgeçilmez gereksinimidir. Bu nedenle soygun ile silah ve uyuşturucu kaçakçılığı yapar.

• Terör, şiddet uygulamayı amaç haline getirir. Dehşet ve korku salarak yılgınlık ortaya çıkarır. (Caşın, 2008: s. 290).

1.4. Amaçları

Terör örgütlerinin amaçları, örgütlerin faaliyette bulundukları ülkelere ve kendilerine yöneten merkezlere göre değişiklikler gösterebilmektedir. Genel itibarıyla amaçları; hedef alınan siyasal sistemi şiddet yoluyla yıkarak yerine kendi amaç ve ideolojileri doğrultusunda yeni bir yönetim sistemi getirmektir. (Alkan, 2002: s. 15).

Terörle siyasi değişikliklere ulaşabileceğini düşünenlerde dahi, bu yöntemle olsa olsa taktik anlamda sınırlı bir başarı elde edebileceği görülmüş ve bu zamanakadar hiçbir yerde terör vasıta kılınarak ihtilalcı bir değişim sağlanamamıştır.

Terör zaman zaman hükümetlere gözdağı verebilir hatta bazı tavizler vermesine sebep olabilir fakat hiçbir şekilde bir rejim değişikliğine zorlayamaz. Ancak belirli tarihsel koşullar altında, o ülkenin özel koşullarından dolayı özellikle işgal altındaki bölgelerde başarıya ulaşabilirler. Terör eylemleri ile etkili diktatöre karşı ve modern totaliter rejimlere karşı üstünlük sağlanamaz. Fakat demokratik toplumlarda ve kötü işleyen diktatörlüklerde belirli bir süre kısmı olarak başarı elde edebilir. Kendi stratejisini Latin Amerika'ya taşıyarak orada devrim gerçekleştirmeye çalışan Castro ve Che Guavera bunda başarılı olamamıştır. (Zafer, 1999: s. 50).

Terörizmin amaçları konusunda bazı kaynaklar kısa ve uzun vadeli gibi bir sınıflandırma yaparken bazı kaynaklar da sosyal, ekonomik, siyasi ve psikolojik gibi alt gruplara ayırmıştır. Herhangi bir sınıflandırma yapmadan terörizmin amaçları şu şekildedir:

- Öncelikle hedef alınan rejimi ve siyasi iktidarı yıpratmak, mevcut otoriteyi sarsmak,
- İç ve dış kamuoyunda davalarının duyulmasını sağlamak ve dikkatleri savundukları davalar üzerine çekmek
- Amaçladığı hedefleri gerçekleştirebilmek için ulusal ve uluslararası desteği sağlamak
- Ülkenin kalkınmak için harcayacağı bütçeyi terörle mücadelede kullanılmasını sağlamak,
- Hükümeti, güvenlik güçlerini taciz etmek, zayıflatmak ve yıpratmak
- Terör örgütünün çok güçlü ve asla yenilmez olduğu imajını oluşturmak,
- Toplumun terör örgütünün isteklerini kabul etmekten başka çarenin olmadığına inandırmak,
- Hükümetin kendi vatandaşını koruyamaya muktedir olmadığını göstermek
- Oluşturdukları, tedhişle toplumun direnme gücünü kırarak kendi davalarına karşı olumsuz tavrı ortadan kaldırmak ve kitleleri itaate zorlamak,

- Kısmi güç ve otorite sağladıkları toplumda kendilerine taraftar katılımını ve desteğini sağlamak, (Çora, 2008: s. 53).
- Seçimleri etkilemeye çalışmak
- Mahkumları serbest bırakmak
- Mahalli, ulusal veya uluslararası karar mekanizmalarını etkilemek, (Brown, 2004: s. 5).

1.4. Nedenleri

Terör ortamı, dar anlamda güvenlik sorunu olmayıp kökleri toplumsal yapıda, milli tarihte, siyasi kültürde, kamu yönetiminde ve bunun bir parçası olarak güvenlik hizmetlerinde, ekonomik yapıda bulunan bir toplumsal burhanın adıdır. Terör nedenleri ve çözüm önerileri her ülkenin kendi koşulları içerisinde değerlendirilmelidir.

Terör bazı kuraldışılıkları olmakla birlikte, çoğunlukla sistem karşısında zayıf durumda bulunanlar ya da azınlıklar tarafından başvurulan bir eylem stratejisi olduğundan sempatizan kitle toplayabilecek argümanlara sahiptir. Terör "zayıfın gücü" olarak kabul ediliyor ve sömürenlere karşı verilen var olma mücadelesinde mecburen başvurulan, çaresizlikten kaynaklanan bir eylem biçimi olarak değerlendiriliyor. Bu inanışa göre güçlü olan, ezmeyi tercih ettiğinden ve zayıf olanından yapacak başka bir şeyi kalmadığından, terör son çare olarak istenmeden de olsa kullanılıyor. Aksi takdirde kim masum insanların hayatını kaybetmesinden, binaların yıkılmasından, uçakların düşürülmesinden mutlu olabilir?

Terörizm tıpkı bir ağaç gibidir, sistemden beslenir ve bir sürü asalağı bünyesinde barındırır. Adaletsizlik, eşitsizlik, sosyal farklılıklar sonun suyunu, devlet otoritesinin şiddet kullanması ve baskıcı yönetimi onun gübresini, dünyanın her yerinde bulunan sistemden hoşnut olmayan insanların varlığı toprağın mineralleri oluşturur. Terörün görünen meyvesi olan ölümler, kan ve kurbanların varlığını da unutmamak gerekir. Kaostan beslenen medya, malzeme açlığını onunla giderir. Şiddet kullanımının meşrulaştırılması yoluyla rahatlayan siyasal otorite, yeni silahların geliştirilmesi için yeni bütçeler oluşturmaktadır.(Arıboğan, 2007: s. 27).

Ekonomik, siyasal ve sosyal olarak geri kalmış, savaşlar yada iç savaşlar ile mücadele eden, jeopolitik konumu gereği fazlaca militarize olmuş otoriter sistemlerde genelliklere demokrasi fazla gelişmemiştir. Taleplerini yasal siyasal zeminde ifade etme imkanı bulamayan muhalif unsurlar, terörizmi bir eylem stratejisi olarak benimsemiştir. Oysaki insanların kendilerini açık bir şekilde ifade edebileceği zeminin varlığı, başka araçlar arama gereğini ortadan kaldırır. Şiddet, şiddete davetiye çıkarır, kurduğu sistem gönüllük esasına göre değil de, korku üzerine bina edildiği için yönetim bunun bedelini ödemeye hazır olmalıdır. (Arıboğan, 2007: s. 147).

Terörizmle mücadelede ilk amaç, önce terörizmin iç mantığını iyi anlamak olmalıdır. Terörizmde saldırı nihai amaca ulaşmak için sadece bir araçtır. Teröristler dünyayı insanlar için daha iyi bir yer haline getirmek için terör eylemlerinin gerekli olduğuna inanmışlardır.

Terörün anlaşılmasında dikkat edilmesi gereken en önemli hususlarından biri de terörün tamamen dış etkilere bağlanıp kolaycılığa kaçılmasıdır. Terör, mevcut ve istismara açık bir zeminin olmadığı yerde varlığını sürdüremez. Dolayısıyla bir yerde yaygın terör eylemlerin var olması orada bir şeylerin yanlış yapıldığını göstermektedir. Sosyal dengeler muhafaza edilmezse ve ihtiyaçlara cevap verecek müesseseler tesis edilmezse bir sosyal boşluk meydana gelir ve bu boşluğu toplumu yıkma ve parçalamayı bekleyen terör odakları doldurur. (Caşın, 2008: s. 280).

1.4.1.Ekonomik Nedenler

Ekonomik durumların zorluğu, insanları maddi yönden etkilediği gibi psikolojik ve moral açıdan da etkilemektedir. Bu nedenle toplumdaki adaletsiz gelir dağılımı, terör odakları tarafından propaganda yapılmasına ve istismar edilmesine olanak tanır. Dolayısıyla eğitilmemiş, cahil insanlar ekonomik eksikliklerden dolayı istismara çok müsaittirler. Eylemlere katılan militanların büyük çoğunluğu bu insanlardan oluşmaktadır. Komünizm propagandası yoksulluğun sömürülmesi ile başlar. Komünist ideologların en çok istismar edip propaganda yaptıkları konu

ekonomik durumdur. Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı tarafından 1003 tutuklu PKK terör örgütü üyesi üzerinde yaptığı araştırmada eğitim ve gelirlerinin düşük seviyede olduğu görülmüştür. Eğitim seviyesi ve gelir düzeyi arttıkça örgüte katılım azalmaktadır. (Çora, 2008: s. 66).

PKK terör örgütü itirafçılarından olan Abdülkadir AYGAN mahkemeye verdiği ifadede *"Ailemin ekonomik durumunun çok zayıf olması dolayısıyla çocukluğumda ve çocukluktan gençliğe geçiş döneminde sahip olmayı arzuladığım birçok şeye sahip olamamıştım. Yaşıtlarım okul tatilinde keyfince eğlenirken, ben her yıl okul kapandıktan sonra ailemle birlikte Çukurova'ya göç ederek yazın kavurucu sıcağında pamuk tarlalarında ırgatlık yapıyordum. Hem çalışıp, hem okumak zorundaydım. İçerisinde bulunduğum durum fakirlik edebiyatını durmadan işleyenlerin propagandasından etkilenme ve onlara yaklaşmama neden oluyordu."*

İdeolojik açıdan değil de şartların zorluğundan PKK terör örgütüne katılan başka bir itirafçı ifadesinde " *Maddi sıkıntı nedeniyle gurbete çalışmaya gitmiştim. Mesleğim yoktu. Bu nedenle inşaatlarda amele olarak çalışmaya başladım. Kazandığım para ile kendime bir yaşam kurabilmem mümkün değildi. Önceleri, aynı şehre yine çalışmaya gelen ablamlar ile birlikte kalıyordum. Ancak sonraları onların tavır ve davranışlarından yük olduğumu hissettim ve yanlarından ayrıldım. Artık inşaatlarda kalıyordum. Bunalımda idim ve parasal durumun hiç iyi değildi. İçinde bulunduğum durum beni insanlardan ve yaşamdan nefret ettirmişti ve kendimi toplumdan dışlanmış gibi hissediyordum. İntihar etmek istedim fakat bunu bir türlü başaramadım. İnsanlardan uzaklaşmak istiyordum. Sonra bir örgüte girmeyi düşündüm. Hangi örgüt olacağı önemli değildi. Hiçbir örgütün benim nazarımda önemi yoktu. Örgüt benim için sadece içinde bulunduğum durumdan kurtaracak bir araçtı.*"

PKK terör örgütü lideri Abdullah ÖCALAN militanlarına verdiği talimatta "*Kürdistan' da her ailede başıboş dolaşan çocuklar var. Kızlı-erkekli her ailede iki üç tanesini alırsanız yüz binlerce insan eder. O kadar da zor değil, zaten aile reisleri bunları beslemekten acizler. Çoğu oğlunu ve kızını gönüllü verir, öyle dövünüp sızlanmazlar. Sonra o gençlerde sevinerek yanlarınıza gelirler. Evlerinde çoğu*

huzursuz, aile içinde eğreti duruyorlar. Gençlik bunalımlarını en yoğun biçimde yaşıyorlar. Kolundan tuttunuz mu kolayca cepheye getirirsiniz. Biraz da ilk geldiğinde ortamı güzelleştirdiniz mi evlerinden ayrıldıklarına sevineceklerdir." demiştir. (Küçükşahin, 2005: s. 68).

1.4.2.Sosyo Kültürel Nedenler

Şiddet yanlıları ve teröristler, toplumlardaki sosyal gruplar arasındaki ayrılıkları körüklemektedirler. Sosyal değerlerdeki hızlı gelişmeler toplumda artan sapmalara ve uyuşmazlıklara neden olabilmektedir. Bu durum şiddet yanlıları ve teröristlerin toplumu etkilemelerine sebep olmaktadır. Sosyal değerlerdeki bu erozyon milleti kamplara bölerek birbirlerine karşı düşmanca tavır sergilemelerine neden olmaktadır. Çocuğun sosyalleşmesinde ailenin yeri çok büyüktür. Eğer aile bunu gerçekleştiremezse terör örgütleri bu boşluğu okullarda, yurtlarda, siyasal dernek ve kuruluşlarda yoğun bir şekilde yürüttükleri propaganda ile faaliyetleri doldurarak, eylemlerde kullanılacak militan yetişmesi çokta zor olmayacaktır. (Caşın, 2008: s. 289).

Kültürel değişim sosyal yaşamda bir takım farklılıklar meydana getirmektedir. Toplumdaki değer yargıları zaman içerisinde değişim göstermektedir. Ancak sosyal yapıdaki değişim çok hızlı olursa ve toplumun geneli bu hızla değişime ayak uyduramazsa, sosyal dengenin bozulması gündeme gelmektedir. Terör örgütleri de hızla gelişen sosyal değerlerden istifade ederek, toplumda çeşitli gruplar arasındaki ayrılıkları körüklemeye çalışmaktadır. (Çora, 2008: s. 69).

İnsanlar kendilerine kucak açan, değer veren ve onlara kimlik veren insanlara meyil eder. Bu kimi zaman dinsel bir grup, kimi zaman siyasal bir parti kimi zaman da bir terör örgütü olabilir. Varoşlarda yaşayan insanlar bulundukları grupların en ateşli savunucusu ve sahiplenicisi olurlar. Çünkü her yerde ezilmiş, horlanmış ve dışlanmış kitleler bu tip gruplar içerisine girdiklerinde insan yerine konmanın ve birey olarak kabullenmenin etkisi altına girerler. Bu nedenle gecekondularda yaşayan insanların içinde düştükleri boşluğu dini istismar eden gruplar ve terör örgütleri doldururlar.

1.4.3.Eğitim Sistemi

İnsanların gençlik çağları, sıcak yaz günlerinde toprağın suya ihtiyacı olduğu gibi bilgiye, öğrenmeye istek duyduğu çağdır.

PKK terör örgütü Diyarbakır genel sekreterliğini yapmış olan Hıdır Akbalık şunu söylemektedir: "*Çocukluk dönemini geride bırakıp gençliğe adım attığımız yıllarda, artık toplumsal sorunlarla da ilgi duymaya başladık. Ailemiz ve çevremizden öğrendiğimiz şeyler artık bizi tatmin etmemeye başladı. Okullarda aradığımızı bulamıyorduk. Gençliğimizin bu dönemini çok iyi değerlendiren komünistler, gençlerin tecrübesizliklerinden ve heyecanlarından istifade ederek gelişmelerin önünde engel olarak gördükleri dini ve milli duyguları zayıflatmak ve giderek yok etmek suretiyle düşünce anlamında bir boşluk yarattılar. Milliyetçi düşünceler yerine enternasyonalizmi, milli ahlak yerine proleter ahlak dedikleri komünist ahlakı yerleştirmeye çalıştılar. Bütün bunların yanında ekonomik, sosyal ve siyasal sorunları istismar edip tek çıkar yolun komünist ideolojinin olduğunu kabul ettirdiler."*

PKK terör örgütünün MK üyeliği yapan Şahin Dönmez ise cezaevinde yaptığı açıklamada: *"Ben Tunceli lisesini bitirdiğim zaman ailemden aldığım terbiye ile dini inançlarıma ve Türk örf ve adetlerine bağlı biri idim. Ne oldu ise üniversite tahsili için gittiğim Ankara'da oldu. Ben Kürtlerin bir ulus olarak kabul edilip edilmeyeceği konusuna yabancı idim. Türk kültürü ile yetişmiş ailemden böyle bir terbiye almış olduğumdan önce Kürtlerin bir ulus olarak varlığını kabul edemedim. Ancak daha sonradan benimsediğim Marksist düşüncenin etkisi ile Kürtlerin bir ulus olarak kabul edilmesi gerektiği görüşünü kabul ettim. Daha sonradan arkadaşlarımda Komünizmi benimsedi ve Kürt meselesini kabul etti. PKK terör örgütünün bünyesine alınan insanların beyinleri Marksizm ışığında tarihi gerçekler saptırılarak Kürtçülük şırınga ediliyor."*(Çora, 2008: s. 77).

1.4.4.Psikolojik Nedenler

Kişisel beceri, kabiliyeti ve yeteneğinin yeterli olmadığını düşünler bireyler, içinde bulunduğu toplumdaki yerlerini ve konumlarını beğenmezler. Toplum tarafından dışlandıklarını, ilgi, sevgi ve saygı görülmediklerini düşünürler. Toplumda azınlık olduğunu ve kendilerine farklı davranıldığını algılayan insanlar başkalarına güven duymazlar.

Teröristlerin arasında idealistler, suçlular ve psikopatlar bulunmaktadır. Farklarına rağmen bütün teröristlerin ortak bir özellikleri vardır. Hepsi dünyayı kitleler adına daha iyi bir yer yapmak için şiddetin esas olduğunu savunan siyaset filozoflarının etkisi altındadırlar. Şiddet temizleyici bir kuvvettir, yerliyi aşağılık kompleksinden, umutsuzluğundan, hareketsizliğinden kurtarır, onu korkusuz yapar ve kendisine saygısını iade eder. (Altuğ, 1995: s. 88).

Terörü psikolojik çerçevede ele alırken, terör eylemlerini ve terörist grupları oluşturan kişilerin genel mantık yapıları, yaşadıkları çevreyi, ailelerini, psikolojik yapılarında herhangi bir bozukluk olup olmadığı ve onları bu eylemlere iten faktörlerini neler olduğu tespit edilmelidir. Çünkü terörist eylem, bir toplumun değerlerine, varlığına ve bütünlüğüne ters düşen, masum insanların öldürülmesine varıncaya kadar topluma büyük zararlar veren, devletin güç ve otoritesini zayıflatarak o toplumu içten çökertmeyi amaçlayan bir sosyal sapma davranışıdır. (Çora, 2008: s. 65).

1.5. Unsurları

Terörizm ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde üç ana unsurdan oluştuğu görülmektedir. Bunlar:

- Devletin birliğine ve temel düzenine yönelik bir amacın olması (İdeolojik Unsur)
- İllegal örgüt tarafından gerçekleştirilmesi (Örgütsel Unsur)
- Korkutma ve sindirme gibi eylemlerde bulunması (Şiddet Unsuru)

1.5.1.İdeoloji

Terör örgütlerinin çıkış noktaları ideolojileri oluşturmaktadır. İdeoloji, hareketin rehberidir. Uygulanacak eylem şekli, grubun eleman kazanma ve şiddet olaylarında işleyeceği kampanya hep ideolojiye göre belirlenir. Bir örgütün faaliyet yürüttüğü bölgede taban bulabilmesi, eleman temin edebilmesi için ideolojik olarak kabul görmesi gerekmektedir.

Terörizm kavramının içerisinde ele alacağımız ideoloji, yıkıcı bir hareket tarzı benimsemiş, mevcut sisteme tepki olarak, şiddet vasfı ile birlikte ortaya çıkan, siyasal hedefleri bulunan ideolojidir. İdeolojik unsur barındırmayan şiddet eylemleri terör kapsamında değerlendirilemez.

Teröristler savundukları siyasi düşüncelere kuvvetli bağlılıkları nedeni ile ideolojileri uğruna kendi canlarını feda etmeye hazırdırlar. Terör örgütü mensuplarının devletin güvenlik güçleri ile girmiş oldukları silahlı çatışmalarda hayatlarını kaybetme riskleri bulunmaktadır. Teröristlerin kendi can endişeleri kadar önemli diğer bir husus ise yapmış oldukları eylemlerde masum insanlarından ölmelerine sebep olmalarıdır. Masum insanların ölümünde sorumluluğu üstlenebilmek ve kendini ikna edebilmek için ileri derecede ideolojiyi kabul etmesi gerekmektedir. (Dilmaç, 2011: s. 142).

Teröristlerin davranışlarının, eylem ve stratejilerinin anlaşılması konusunda ideolojileri en belirleyici faktördür. Teröristler, ideolojilerinin kazandırdığı dünya görüşü ile hayatlarını şekillendirirler. Örgütlerin, eylem şekli ve hedeflerinin doğru analiz edilebilmesi için ideolojilerinin iyi anlaşılması gerekmektedir. (Dilmaç, 2011: s. 143).

Terör örgütlerinde ideolojinin işlevi;

- Örgütün varlığına ve eylemlerine meşruiyet sağlama,
- Örgütsel birlik temin etme,
- Örgütün devamlılığını sağlama,
- Propaganda faaliyetlerini yürütme,

• Diğer örgütlerle ilişki kurabilme,
• İnsanların duygusal arayışlarına cevap verebilme,

1.5.2.Örgüt

Örgüt kelime anlamı "ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşekkül, teşkilat" olarak tanımlanmıştır. (Türk Dil Kurumu, 2016)Terörle mücadele kanuna göre örgüt, iki veya daha fazla kimsenin aynı amaç doğrultusunda bir araya gelmesiyle oluşmaktadır. Terörizmin ulaşmak istediği hedefleri gerçekleştirebilmek için kurulan örgütlenmeyi terör örgütü olarak tanımlayabiliriz.

Klasik terör örgütlerinde piramit şeklinde bir yapılanma söz konusudur. Bu örgütlenme modelinin en üstte lider, ona yakın mesafede yönetim kadroları, orta kısımda farklı alanlarda faaliyet gösteren militanları, altında legal unsur ve en altta ise sempatizan kitleler yer almaktadır. Bu yapılanmaya bakıldığında yukarıdan aşağıya doğru kadrolarda sayısal yoğunluğun arttığı görülmektedir. En altta bulunan sempatizan kitlelerin sayısal olarak çok nitelik olarak az, yukarıya çıkıldıkça sayısal bir azalma ve nitelik açısından artma gözlenmektedir. (Dilmaç, 2011: s. 178).

1.5.3. Şiddet

Terörizm olaylarında şiddet vardır fakat her şiddet terörizm değildir. Şiddet unsuru, örgütlerin temel dayanak noktasıdır. Eylemsiz bir terör örgütünün varlığını sürdürmesi çok zordur. Eylemsizlik örgütlerin çürümesine neden olduğu için her örgüt az ya da çok şiddet eylemlerine yönelmektedir. Terör örgütleri ilk başlarda gerçekleştirdiği eylemlerle adını duyurmaya daha sonraları ise varlığını devam ettirmeye çalışır.

Terörizm stratejilerinin başarılı olması için örgüt içi disiplinin tam olarak sağlanmış olması gerekmektedir. Bu sebeple öldürme olayları da dahil olmak üzere, her türlü işkence ve baskı yönetimi örgüt içerisinde uygulanmaktadır. Terör örgütü tarafından verilen emirlerde gevşek davranma ve zamanında yerine getirmeme şiddetle cezalandırılır. (Hazır, 2011: s. 63).Uygulanan şiddet örgüt içi korkuyu

derinleştirmekte, örgüt üyelerini sorgusuz şekilde örgüte bağlamakta ve her türlü talimatı yerine getirmede kesin itaate neden olmaktadır.

1.6.Terör- İdeoloji İlişkisi

Terör örgütleri incelendiğinde farklı ideolojik temelleri referans aldıkları görülmektedir. Terör örgütleri temel aldıkları ideolojiler ağırlıklı olarak,

- Marksist – Leninist - Maoist Felsefe yani Komünizm,
- Milliyetçilik (Etnik), Ayrılıkçılık
- Dini, inanç referanslı ideolojiler,

olmak üzere üç başlık altında ele alınması mümkündür. Terör örgütleri yukarıda belirtilen ideolojilere göre tasnif edilse de etnik/milliyetçi ideolojiyi sahiplenen örgütler genel itibariyle Marksist – Leninist – Maoist ideolojiyi temel alırlar. Örneğin PKK terör örgütü etnik/milliyetçi ideolojileri temelinde kurulmuştur.

Ülkemizde Cumhuriyetin kurulmasından günümüze kadar 96 Marksist – Leninist – Maoist ideolojiden, 46 Dini, inanç referanslı ideolojiden ve 65 Milliyetçilik (Etnik), Ayrılıkçılık ideolojiden kaynaklanan terör örgütü, dernek ve siyasi yapılandırmalardan bahsedilmektedir. Milliyetçilik (Etnik), Ayrılıkçılık ideolojiler de Marksist – Leninist – Maoist ideolojiyi temel aldığından 161 rakamına ulaşılmaktadır.(Dilmaç, 2011: s. 149).

1.6.1.Marksist – Leninist – Maoist (Komünizm)

Komünizm, Karl Marks ve Frederich Engels'in beraber kaleme aldığı ve 21 Şubat 1848 tarihinde yayınlanan Komünist Parti Manifestosu ile siyasi alanda tanınmaya başlamıştır. 1917 Bolşevik ihtilali ile dünya tarihinde kanlı bir şekilde yer almış, etki alanı içine aldığı her yerde bu özelliği taşımıştır. İçinde devrimcilik ruhunu taşıması, insanları yaşadıkları sisteme karşı silahlı mücadeleye yöneltmesi terör ile özdeşleştirilmesine sebep olmuştur.. Bu kavramı temelinde sınıfsız, sınırsız, özel mülkiyetsiz ve her bakımdan eşit bir toplum bulunmaktadır. Üretim araçlarının kamu malı haline getirildiği sistemdir. Marks ve Engels toplumların birbirlerini izleyen aşamalardan geçeceğini, bu aşamalarında ekonomik sistemin belirleyeceğini, her aşamada toplumu oluşturan çeşitli kuvvetlerin kurulu düzene ayaklanarak bir

sonraki aşamaya geçeceğini belirtmiştir. Marks ve Engels'den sonra Lenin de tarihin doğal akışının silahlı mücadele ile hızlanabileceğine inanmışlardır. Bunun sonucunda şartların uygun olduğu ortamda devrimin suni olarak oluşturulması yani silahlı mücadelenin başlatılması fikrini ileri sürmüştür. Lenin'den sonra Mao da Çin'de komünizm uygulaması sonucunda kendi adıyla bütünleşen Maoist akım gelişmiştir. (Caşın, 2008: s. 401).

Komünizm ideolojisi, Lenin'in önderliğinde Rus Çarlığına karşı Bolşeviklerce başlatılan ve Ekim 1917 tarihinde başarıya ulaşan devrim ile uygulama alanı bulmuştur. Devrimde hem Çarlık Rusya yönetimini ortadan kaldırmak için verilen mücadelede hem de yeni rejimin devamlığının sağlanması için yaşanan iç savaşta yüz binlerce insan hayatını kaybetmiştir.

Devrim Terörün amacı, mevcut siyasi, sosyal ve ekonomik düzeni yıkmayı nihai hedef olarak kabul eder. Özellikle üçüncü dünya ülkelerinde aydınların önderliğinde baştaki egemen güçleri hedef alan şiddet eylemleri düzenleyerek yönetimden hoşnut olmayan kitleleri harekete geçirirler. Kapitalizmin simgesi ABD sosyalizmin simgesi SSCB'dir. Milliyetçi bir hedefiniz varsa ise kendinize Marksist bir görünüm verip bir tarafı seçip ondan yardım alabilirsiniz.

1.6.2.Milliyetçilik (Etnik), Ayrılıkçılık

Milliyetçilik ideolojisi, belirli bir ırkın varlığı üzerinde yürütülen mücadeleyi konu almıştır. Aynı zamanda baskın bir ırkın yönetimi altında azınlıkta kalan bir ırkın, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi olarak ifade edilmektedir. Ancak, konu terörizm açısından değerlendirildiğinde, başka etnik kökenden geldiklerini iddia eden ve hakim ırkın yönetiminde yaşayanların bağımsızlık ve özerklik gibi kendi kimliklerini ön plana çıkarıcı taleplerle gündeme gelmesidir. Milliyetçilik, ülkedeki hakim yönetimin altında kendi kimliklerini koruyamadıkları, siyasal, sosyal ve ekonomik alanlarda eşit düzeyde haklar elde edemedikleri gibi nedenlere bağlı olarak mücadeleye başlamıştır. Kendi amaçlarına ulaşmak için şiddeti bir araç ve strateji olarak kullanmaktadır. (Dilmaç, 2011: s. 157).

Milliyetçi (Etnik) kaynaklı ideoloji ile beslenen terör örgütlerine dünyanın her yerinde rastlamak mümkündür. Kuzey İrlanda da İRA, İspanya'da ETA, Filistin'de Irgun, Türkiye'de PKK ve ASALA bu gruplara örnek olarak gösterilebilmektedir.

1.6.3.Dini, inanç referanslı ideolojiler

Din olgusu, insanlar üzerinde tarihin her döneminde etkili olmuş önemli bir unsurdur. *"Şiddet temelde ve her şeyden önce kutsal bir eylem, herhangi bir ilahi istek veya emre karşılık gerçekleştirilen kutsal bir vazifedir."*diyenHoffman, dini terörün değer yargıları ve alternatif dünya görüşü ile seküler terörden daha çok şiddet içerdiğini belirtmiştir. (Hoffman, 1998: s. 94).

Son yıllarda dünya gündemine dini terör olgusu getiren İran ve Ortadoğu'daki gelişmeler neden olmuştur. Özellikle Filistin davasının savunanların oluşturduğu yapılanmalar şiddet unsuru barındırmaktadır. İran'da 1979 yılında yapılan İslam Devrimi döneminde de terörün arttığı gözlenmiştir. (Dağı, 2002: s. 130-132).

Dünyada İslam kimliği taşıyan ve teröre başvuran kişiler ve örgütler, kendi ülkelerinin işgal edilmesi ve haksız davranışlara maruz kalmaları nedenleri ile doğrudan mücadele edebilecek güçlerin olmadığı yerde dolaylı mücadele unsuru olarak şiddet içeren eylemleri tercih etmişlerdir. Bu mücadele zaman zaman teröre varan uygulamaları beraberinde getirmiştir. Din kaynaklı terörü sadece İslam dinine mal etmemek gerekmektedir. Bu durum batılı ülkeler ve diğer dinler içinde geçerlidir. Balkanlar, Karabağ ve birçok yerde meydana gelen olaylar incelendiğinde Hristiyan dini unsurlarının arkasına sığınılarak işlenen cinayetler terör açısından yadsınamaz.

Dini sistemleri referans alan terör örgütlerinde, örgüt liderlerinin büyük bir bölümü ayrıca dini bir kişiliğe sahiptir. Bu durumlarda lidere tartışmasız bir bağlılık söz konusudur. Liderin verdiği emirler, dini referans olarak görüldüğünden tartışılmaksızın yerine getirilir.

Sovyetler Birliği'nin 1979 yılında Afganistan'ı işgal ettiği ve bu işgale karşı gösterilen sert direniş döneminde ortaya çıkan El- Kaide terör örgütü, dini sistemleri referans alan terör örgütlerindendir. (Raşid, 2001: s.216).

1.7.Uluslararası Hukukta Terörizm

Terör kavram, insanlık tarihi kadar eski olsa da bu konu hakkında yapılan hukuki düzenlemeler yeni sayılmaktadır. Terör kavramının uluslararası hukukta veya yazılı metinlerde yer alması 1926 yılında başlamıştır. 11 Eylül 2011 tarihinde ABD de yaşanan terör olayları, terörün uluslararası bir boyut kazanmasında etkili olmuştur. Terörizm konusunda politik ve hukuki anlamda konsensüs sağlanması amacıyla diplomatik ve hukuksal girişimlerde bulunulmuştur.

1.7.1.Birleşmiş Milletler ve Terörle Mücadele

BM, bazı terör eylemleri belirtse de terör ve terörizm ne olduğu konusunda net bir tanımlama getirmemiştir. BM Anlaşmasının 1.maddesinde, BM'nin amaçlarından birinin uluslararası barış ve güvenliği korumak olduğu, 2. Maddesinin 4.fıkrasında ise üye devletlerin, uluslararası ilişkilerde, birbirlerinin toprak bütünlüğüne ve siyasal bağımsızlığına saygı göstereceklerini belirtmiştir. (Arslan, 1987: s. 27-28).

Nairobi ve Darusselam'daki bombalamaların gerçekleştirenlerin Usame Bin Ladin'in örgütü çerçevesinde hareket ettikleri ve bu örgütün Afganistan'daki Taliban yönetiminin himayesinde olduğuna dair bulgulara rastlanılması sonucunda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi bir dizi kararlar alarak 1267 sayılı kararı ile TEKK (Taliban El-Kaide Komitesi) kurmuşlardır. 1267 sayılı karar ile birlikte Usame Bin Ladin ve El Kaide terör örgütüne ilişkin malvarlıkların dondurulması, seyahat yasağı ve silah ambargosuna yönelik tedbirlerin alınması kararlaştırılmıştır.

Uluslararası barış ve güvenliğin sağlanması konusunda başlıca sorumluluğa sahip olan Birleşmiş Milletler'in 11 Eylül sonrasında bu konunun üzerinde durduğu dikkat çekmektedir. Saldırıların hemen akabinde 1368 sayılı karar almış ve daha sonrasında 1373 sayılı kararı ile devletlere bir takım yükümlülükler getirmiştir. Bu

karar ile birlikte aktif ve pasif önlemlerle terörün desteklenmesinin önüne geçilmesi öngörülmektedir. Terörün finanse edilmesi, teröristler ve destekçilerinin malvarlıklarının dondurulması, sınır kontrollerinde alınan tedbirlerin artırılması, pasaport ve kimlik dokümanlarının taklit edilebilirliğinin engellenmesi yönünde bir takım yükümlülükler getirmiştir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulu belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla 1373 sayılı karar ile Terörizmle Mücadele Komitesi (TMK) kurulması kararlaştırılmıştır. (Kaya, 2005: s. 100).

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 2004 yılında 1540 sayılı kararla teröristlerin kitle imha silahlarına erişimini engellemek için Kitle İmha Silahları Komitesi (KİSK) kurulması kararlaştırılmıştır. 1540 sayılı kararla birlikte devletlere, teröristlerin bu silahlara ulaşmasını engellemek maksadıyla gerekli tedbirlerin alınması yönünde yükümlülükler getirmektedir.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, 1999 yılında terörle ilgili ilk komitesini kurmuş 11 Eylül sonrasında terörizmin gündemde ilk sıraya yükselmesi ile birlikte 2001 ve 2004 yıllarında iki yeni daha komite kurmuştur. Terörle mücadelede devletlerden birtakım spesifik önlemlerin alınması istenmiş ve bunları denetlemek için bu komiteleri yetkili kılınmıştır. Komiteler Güvenlik Konseyinin üyelerinden oluşmakla birlikte kararlar oybirliği ile alınmaktadır. Terörün globalleşmesi ona karşı bir ya da birkaç ülkenin almış olduğu tedbirlerle mücadele edilemeyeceğini göstermiş ve küresel bir mücadeleyi zorunlu kılmıştır. (Kaya, 2005: s. 119).

1.7.2.Avrupa Birliği ve Terörle Mücadele

Avrupa Birliği, 11 Eylül saldırılarının ardından 27 Aralık 2001 tarihinde bu tür terör eylemleri ile mücadele edebilmek maksadıyla bir Konsey Ortak Pozisyonu kabul edilmiştir. Yapılan yeni düzenleme ile birlikte terörizme finans sağlamak suç haline getirilmiş ve terörle bağlantılı olan kişi ve kurumların malvarlıkları ile ekonomik kaynaklarının dondurulması istenmiştir. Konsey Ortak Pozisyonu ayrıca terör eylemlerine verilen her türlü desteğin önlenmesi ve üye devletlerde bu eylemleri gerçekleştirenlerin barınmaları engellenmeye çalışılmıştır. Konsey Ortak

Pozisyonu üye olmayan diğer devletlere de benzer önlemlerin alınması ve işbirliği yapılması konusunda ve bu doğrultuda teröristlerin ülkelerarası geçişinin engellenmesi amacıyla sınır kontrollerinin artırılması, karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulması, devletlerin terör suçlarının araştırılması ve soruşturulması aşamasında birbirlerine yardımcı olunması yönünde hükümleri barındırır.

Avrupa Birliği'nin 13 Haziran 2002 tarihli Terörle Mücadele Çerçeve Kararı 1.maddesinde Avrupa Birliği ülkesinde ortak bir terörist suç tanımı yapması yükümlülüğü getirilmiştir. Avrupa Birliği üyesi ülkede verilen yakalama ve tutuklama kararının başka bir üye devlette de geçerli olacağı belirtilmiştir. Komisyon Regulasyonu aracılığıyla hazırlanan bir liste bulunmakta ve bu listedeki kişilere ve kuruluşlara ait malvarlıkları ve ekonomik kaynaklar dondurulmaktadır. Terörizmin desteklenmesini sağlayan kara para aklama mekanizmalarının da engellenmesi için alınacak önlemleri de içermektedir. (Kaya, 2005: s. 126).

26 Ekim 2005 tarihli 'Finansal Sistemin Karapara Aklama ve Terörün Finansmanı Amacıyla Kullanılmasının Önlenmesi Hakkında Direktif'in amacı finansal kuruluşların kara para aklamaları faaliyetlerini kontrol ederek bu kara paranın terörün finansmanında kullanılmasını önleyebilmektir. 'Finansal Sistemin Karapara Aklama ve Terörün Finansmanı Amacıyla Kullanılmasının Önlenmesi Hakkında Direktif'in en önemli kısmı Terörle Mücadele Çerçeve Kararı'nda yer verilmeyen terörün finansmanının tanımı yapılmıştır. '*Terörün finansmanı, herhangi bir şekilde, doğrudan ve dolaylı olarak tamamen veya kısmen terör eylemlerinde kullanılması niyetiyle veya kullanılacağını bilerek fon sağlamak veya toplamaktır*.' (Çakmak ve Altunok, 2009: s. 219).

1.7.3.Avrupa Konseyi ve Terörle Mücadele

Avrupa Konseyi'nin terörizmle mücadele konusunda yaptığı ilk düzenleme 1977 tarihli 'Terörizmin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi'dir. Türkiye bu sözleşmeyi 27 Ocak 1977 tarihinde imzalamış ve 20 Ağustos 1981 tarihinde yürürlülüğe koymuştur. Bu sözleşme ile birlikte adam kaçırma, rehin alma gibi iade

etmeyi engelleyen suçların bu kapsam dışına çıkarılmasına karar verilmiştir. (Paye, 2009: s. 113-114).

Avrupa Konseyi bünyesinde 11 Eylül saldırılarından sonra 15 Mayıs 2003 tarihinde 'Terörizmin Önlenmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesini Tadil Protokolü' düzenlenmiş üyelerin tamamın onayı olmadığı için yürürlülüğe girmemiştir. Türkiye bu protokolü 13 Ocak 2005 tarihinde onaylamıştır. Avrupa Konseyi'nin ikinci önemli anlaşması 2005 tarihli 'Terörizmin Önlenmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesi'dir. Sözleşmenin içeriğinde diğer uluslararası sözleşmelerde olduğu gibi terörün tam bir tanımı yapılmadığı görünmektedir.

Avrupa Konseyi'nin 1987 tarihli 'Suç Kaynaklı Gelirlerin Aklanması, Aranması, Zapt edilmesi ve Müsadere Edilmesi Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesi' baz alınarak 16 Mayıs 2005 tarihinde 'Suç Gelirlerinin Ve Terörün Finansmanına Konu Değerlerin Aklanması, Araştırılması, Dondurulması ve Müsaderesi Sözleşmesi' imzalanmıştır. Sözleşmede terörün finansmanı suçunun tanımı yapılmamış olup BM'in 1373 sayılı Kararına atıfta bulunmuştur. Türkiye bu sözleşmeyi 28 Mart 2007 tarihinde imzalamış olmasına rağmen onaylamamıştır. (Akın, 2009: s. 142).

1.7.4.Uluslarası Alanda Yapılan Diğer Çalışmalar

Uluslararası ve bölgesel bazı kuruluşların 11 Eylül sonrasında terörizm ile mücadele konusundan yaptıkları önemli çalışmalar şunlardır;

BM, Terörizmle Mücadele Uyumlaştırma Görev Gücü (Counter – TerrorismImplementationTask Force – CTITF): Üye ülkelerin terörizm ile mücadele politikalarının BM kararları doğrultusunda uyumlu hale getirmek için üye ülkelere destek sunmaktadır. 2006 yılında ortaya konan Küresel Terörle Mücadele Stratejisinin de uygulanması için çalışmalar yürütmektedir. BMGK'nin 1540 sayılı kararı ile nükleer, kimyasal veya biyolojik silahların üretimi, bulundurulması gibi hususların kontrol altına alınması gibi konularda çalışmalar yapmaktadır. BM Sınırı Aşan Organize Suçlar Anlaşması kapsamında üye ülkelerin terörizmle mücadele

kapsamında teröristlerin seyahatlerinin kısıtlanması, sınırların kontrolü noktasında destek sağlanması gibi faaliyetlerde bulunmaktadır.

NATO (North AtlanticTreatyOrganization): NATO'nun terörle mücadele açısından rolü, 11 Eylül saldırılarından sonra NATO anlaşmasının 5'inci maddesindeki belirtilmiştir. NATO üyesi ülkelerinin bir veya daha çoğuna yöneltilecek silahlı bir saldırının hepsine yöneltilmiş bir saldırı olarak değerlendirileceği ve eğer böyle bir saldırı olursa BM Yasası'nın 51.Maddesinde tanınan bireysel ya da toplu olarak meşru müdafaa hakkını çerçevesinde, silahlı kuvvet kullanımı dahil olmak üzere gerekli gördüğü tedbirleri alarak, saldırıya maruz kalan taraf ya da taraflara yardımcı olacakları konusunda anlaşılmıştır.

NATO Uluslararası Güvenlik Yardım Gücü (International Security Assistance Force – ISAF) : Afganistan'daki operasyonları devam etmektedir. Akdeniz'de gemi trafiğini kontrol altında tutmaktadır. NATO, üyesi ülkelerin terörizm ile mücadele kapasitelerinin artırılmasında destekte bulunmaktadır. Ayrıca 2004 yılında özel Terörist Tehdit İstihbarat Birimi oluşturmuştur.

Avrupa Birliği (AB): Terörizm ile mücadele konusunda BM ile uyumlu bir şekilde hareket etmektedir. BM'in Küresel Terörle Mücadele Stratejisi'nin AB bünyesinde işlerlik kazandırmak ve diğer çalışmaları yürütmek maksadıyla AB Terörle Mücadele Koordinatörü görevlendirilmiştir.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT): Bünyesinde Terörizm Karşı Hareket Birimi (Action AgainstTerrorismUnit- ATU) kurulmuştur. Üye ülkelerin terörizm konusunda eksiklerini gidermek ve terörizm ile mücadele konusunda destek vermesi yönünde faaliyetlerini yürütmektedir.

Terörizmle Mücadele Aksiyon Grubu (Counterterrorism Action Group-CTAG): G-8 bünyesinde kurulmuş olup BM'in Terörizmle Mücadele Komitesini desteklemek, terörizmle mücadele operasyonlarını koordine etme ve ülkelerin terörizmle mücadele kapasitelerinin artırılması gibi görevleri yürütmektedir.

Terörizm Finansını Önleme Gücü (Financial Action Task Force - FATF): OECD bünyesinde kurulmuş olup terörizm finansmanı ile mücadele etmek maksadıyla kurulmuştur. ABD, FATF'ın kuruluş aşamasında ve faaliyetlerinin sürdürülmesi konusunda önemli desteklerde bulunmuştur.

Yukarıda belirtilen teşkilatların faaliyet alanlarında görüldüğü terörizm ile uluslararası platformlarda mücadele edilmesi amaçlanmıştır. Ülkelerin farklı yaklaşım tarzları ve ulusal çıkarları olmasına nedeniyle işbirliği istenilen seviyeye çıkarılamamıştır. Terörizmin son yıllarda dünya genelinde güvenliği tehdit ettiğinden dolayı uluslararası alanda işbirliğinin arttığı gözlenmektedir. (Dilmaç, 2011: s. 67-70).

İKİNCİBÖLÜM

2.PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN TARİHSEL GELİŞİMİ

2.1.Türkiye'de Terör

Ülkemizde terör örgütlerinin ortaya çıkış dönemi olarak 1970-1980 yılları gösterilebilir. Fakat fikri alt yapıları ise 1970'li yıllardan önce atıldığı için bu döneminde incelenmesinde fayda vardır. Demokrat Partiyi, yönetimden uzaklaştıran 27 Mayıs 1960 askeri müdahalesi ile kabul edilen 1961 Anayasası geniş özgürlüklere ortam sağlıyordu. Soğuk Savaş Döneminde Türkiye'de kabul görmeye başlayan Marksist ideoloji özellikle gençler arasında taraftar bulmuştu. Başlangıçta Kürt kimliğini öne çıkaran sosyalist bir oluşum yoktu. İdeolojik birliktelik içerisinde Türkler ve Kürtler beraber hareket ediyordu. Beraberliğe 1961 yılında kurulan Türkiye İşçi Partisi (TİP)'nde devam edildi. Öğrenciler arasında Fikir Kulüpleri Federasyonu (FKF), beraberliğin merkezi olmuştu ve ortak payda Sosyalizm'di. Doğu Mitingleri T-KDP, FKF ve TİP işbirliği ile gerçekleştiriliyordu. Bu mitinglerde ilk defa Kürtçe pankartlar taşındı ve Kürtçe şiirler okundu. Böylece Kürtçülük düşünleri uyandırılmaya çalışıldı.

Sovyetler Birliği'nin 1968 yılında Çekoslovakya'yı işgal etmesi ile Sovyetler Birliği – Çin Halk Cumhuriyeti anlaşmazlığının ortaya çıkardığı ayrışma Türkiye'deki sosyalistleri de etkiledi. FKF ile TİP arasında bölünmeler yaşandı. Bölünme ile birlikte Kürt Marksistler bağımsız örgütlenmeye başladı. (Özcan, 1999: s. 21-22).

Doğu Devrimci Kültür Ocakları (DDKO), 1969 yılında doğu illerinde faaliyetlerine başladı. Bu ideolojik mücadele eleman kapma yarışına dönüştü. DDKO'nın en belirgin özelliği yetmişli yıllardan itibaren Marksist-Leninist Kürt hareketi içerisinde zemin hazırlamış olmasıdır. T-KDP daha çok aşiret ileri gelenleri ve mollalarla ilişkileri geliştirmeye çalışıyordu. Propaganda konuları ise Barzani'nin faaliyetleri oluşturuyordu. DDKO ise daha çok üniversite öğrencileri ile Kürt kökenli avukat, doktor gibi yeni politika heveslilerinden oluşuyordu. "Doğuya yol, su, elektrik", "Komando zulmüne son" gibi sloganlarla bölgede isim yapmaya

çalışıyordu. (Pekmezci, 2011: s. 43).DDKO'nın bu dönemdeki faaliyetleri ilerideki olaylar ve gelişmelerde önemli yer tutmuştur. Bunlardan etkilenenlerden birisi de Abdullah Öcalan'dır. (Öcalan, 1996: s. 52).

Türk siyasi yaşamında önemli bir yere sahip olan TİP, Marksist Kürtçülük akımının siyasi alana taşınmasında önemli bir rol oynadı. Parti içerisindeki çekişmeler ve ideolojik ayrışmalar neticesinde parti doğu delegelerinin etkisi altına girdi. 29 Ekim 1970 tarihinde gerçekleştirilen IV. Büyük Kongrede doğu delegelerinin baskısını nedeni ile "Kürt Halkının demokratik özlemi ve istekleri doğrultusunda verdiği mücadelenin desteklendiği" ifade edildi. Bu bildiri neticesinde parti Anayasa Mahkemesi tarafından kapatıldı. (Özcan, 1999: s. 24).

Türkiye'de atmışlı yıllar siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda önemli değişimler meydana geldi. Türkiye'nin jeopolitik konumu gereği dünyadaki ve Ortadoğu'daki gelişmelerden uzak kalması mümkün değildi. Soğuk savaşın bir ürünü olan ideolojik çatışmalar Türkiye'de de yaşandı. Barzani kontrolünde bulunan Türkiye'deki Kürt hareketi Sovyet Rusya'nın kontrolü dışında idi. Sovyet Rusya, bu durumu dengelemek için Türkiye'de Barzani'nin etkisinde olmayan Marksist ideolojiye sahip bir Kürt hareketinin çıkarılması gerektiğini düşünüyordu. 1970'li yılların ilk yarısında bazı Kürt öğrenciler bağımsızlık için savaşmaya hazır duruma geldiler. Geriye Marksist ideolojiyi, sömürge fikirleri, Ortadoğu'nun gerilla eğitim merkezlerinin imkânlarını değerlendirilecek bir liderin ortaya çıkarılması kalmıştı. (Özcan, 1999: s. 25).

12 Mart 1971 Muhtırası sonrasında DDKO ve TİP üyelerinin bazıları Sıkıyönetim Askeri Mahkemeleri tarafından tutuklanırken bir kısmı ise yurtdışına kaçmıştı. Muhtıra sonrasında öğrenci hareketlerinde büyük bir gerileme yaşandı. Fakat bazı Marksist grupların faaliyetlerine devam ediyordu. Bunlardan birisi de Mahir Çayan'ın başını çektiği Türkiye Halk Kurtuluş Partisi- Cephesi'ne mensup silahlı bir grubun kaçırdığı rehineler ve bunları kurtarmak isteyen askerle 30 Mart 1972 tarihinde Kızıldere'de silahlı çatışma yaşandı. Gruptan bazıları öldürürken bazıları da sağ olarak yakalandı. (Cumhuriyet, 1972) Ertesi gün olayı protesto etmek isteyen bir grup öğrenci gözaltına alındı. Gözaltına alınan arasında Siyasal Bilgiler

Fakültesi birinci sınıf öğrencisi olan Abdullah Öcalan da vardı. Öcalan "slogan atmak" ve "bildiri dağıtmak" suçundan dolayı çıkarıldığı mahkemece tutuklandı ve Mamak Askeri Cezaevine konuldu. Cezaevinde yaklaşık 7 ay tutuklu kaldı. (Öcalan, 1996: s. 55-56).

PKK terör örgütü lideri Abdullah Öcalan 1947 yılında Şanlıurfa ilinin Halfeti ilçesine bağlı Ömerli köyünde dünyaya gelmişti. Ailesi çiftçilik ile uğraşıyordu ve ekonomik durumu çevresindekilere göre biraz zayıftı. Öcalan, babaerkil toplumsal yapının hakim olduğu bir yörede ve kendi deyimi ile " *kişilik olarak silik bir baba ve baskıcı ve saldırgan bir annenin* " egemen olduğu bir ailede yetişmiştir. Çocukluğunda büyük dedesi olan "Hüsüne Öce" lakabı ile anılan Hüsün Ağa'nın Türk Beylikleri ile girdiği çarpışma hikayeleri onu çok etkiliyordu. (İmset, 1993: s. 20).

Öcalan ilkokulun yakın bir köyde ortaokulu ise bir akrabasının yanında Nizip'te okudu. Dinle olan ilgilisi bu yıllarda başlıyordu. Kuran ayetlerini ezberine almaya başlayan Öcalan, belki de bunu babasından göremediği otoriteyi arkadaşları üzerinde kurabilmek için yapıyordu. Hayalindeki meslek ise asker olmaktı. 27 Mayıs ihtilalitüm yurtta etkisini gösterdiğinde subay olma fikri Öcalan'ı etkiledi. Yaşı büyük olduğu gerekçesi ile askeri okulun kapısından geri çevrildi. (İmset, 1993: s. 22).

Askeri okula giremeyen Öcalan, kısa yoldan hayata atılmak ve liseye devam edebilmek için Tapu Kadastro Meslek Lisesi'ne girdi. Lisenin son yılında okulun yakınında bulunan Maltepe Cami'sine giden Öcalan,Necip Fazıl Kısa Kürek'in bazı konferanslarına da katıldı. Komünizmle Mücadele Derneği'nin düzenlediği Refik Korkut'un konferanslarına ve ülkü ocaklarına da gitmişti. (Perinçek, 2014: s.34-35.) Aynı dönemde Hubermann'ın "Sosyalizmin Alfabesi" adlı eserini tesadüfen okumuştu. Sayfalar ilerledikçe "Din kaybediyor Marks kazanıyor" demişti. Öcalan, Nizip ilçesinde bir akrabasının yanında geçirdiği ortaokul yıllarında ezik bir hayat geçirdiğini ifade etmişti. Tapu Kadastro Lisesi'ni 1968 yılında bitiren Öcalan, aynı yıl Kadastro Memuru olarak Diyarbakır'a atandı. (Öcalan, 1996(a): s. 48).

Öcalan, 1970 tarihinde İstanbul Avcılar'a tain oldu. Aynı zamanda üniversiteye hazırlık için dershaneye devam ediyordu. Bu dönemde özellikle öğrenciler arasında taraftar bulan bağımsız Kürt örgütlenme olan DDKO ile ilgilenmeye başladı ve zamanla DDKO'na üye oldu. Seminerlere katılarak kimsenin dile getirmediği "Kürt devleti neden olmasın?" ana fikirli konuşma yaptı. Bu dönemde Mahir Çayan'dan çok etkilenmişti. İstanbul Hukuk Fakültesine kaydını yaptıran Öcalan, 1971 sonlarına doğru kaydını Ankara Siyasal Bilimler Fakültesine aldırdı. Öcalan, 1972 yılında cezaevinde 7 ay tutuklu kaldı ve bu süreci "Cezaevi benim için siyasal mücadeleye atılmada bir okul oldu." şeklinde ifade etmişti. (Yüce, 1999: s. 201).

Öcalan'ın cezaevinde geçirdiği deneyim onu kişilik olarak çok etkiledi ve ona ihtiyatlı davranmayı öğretti.Öcalan'ın kişilik oluşumunda cezaevinde edindiği tecrübeler etkili olmuştu. Cezaevinden çıktıktan hemen sonra Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'ndeki eğitimine geri dönmüştü. Öcalan, Mart 1973 yılında etrafına topladığı üniversite arkadaşları ile "Kürtçü- Bölücü" bir örgütlenmeyi oluşturmak için bir toplantı yapmıştı. Amaçlarının bağımsız bir Kürt Devleti kurmak olduğu, bunu yapmak için gizli bir örgüt kurulması gerektiği belirtmişti. Nisan 1973'te Ankara yakınlarında bulunan Çubuk barajında PKK'nın çekirdek kadrolarının katıldığı bir buluşma gerçekleştirdi. Buluşmada Kürdistan'ın sömürge olduğu tezi ortaya atılmıştı.

Öcalan, ev arkadaşlarını kendinden yaş olarak küçük hemşerilerinden seçmişti. Bu arkadaşların önde gelenleri ise uzun yıllar beraber yürüyeceği Cemil Bayık ve Duran Kalkan'dı. Arkadaş çevresine sürekli "Kürdistan Sömürgedir" fikri üzerinde duruyordu ve bunu ilk kez kendisinin dile getirdiğini söylüyordu. İdeolojik olarak üstün yetenekleri sahip olduğunu göstermek isteyen Öcalan, cezaevi tecrübesi ve akranlarına göre büyük olmasından dolayı saygı görüyordu. Ankara sınırları içerisinde Tuzluçayır semtinde ikinci bir toplantı gerçekleşti. 1975 yılında yine Öcalan önderliğinde Dikmen'de bir araya gelindi. Bu toplantıda ideolojik oluşum sağlandı ve asgari kadrolar oluşturuldu. 1976 yılından itibaren faaliyetlerin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde sürdürülmesi kararı alındı. (Temizöz,2012: s. 64) Öcalan, örgütün üst düzey yöneticilerinden olan Mehmet Hayri Durmuş ile birlikte

örgütün manifestosu niteliğinde 68 sayfadan oluşan 'Kürdistan Devriminin Yolu' isimli broşürü kaleme almıştır. (Tekin, 1999: s. 108).

Öcalan, bu dönemde Kesire Yıldırım ile tanıştı. Yıllardır evli olduğu Kesire Yıldırım için "son derece eğitilmiş ve çekici, büyük ihtimalle subjektif ve objektif olarak kanıtladığı Mit ajanı" olduğu endişesini sürekli taşımıştır. Ancak tüm bu endişelerine rağmen Kesire Yıldırım ile evlendi. Kesire, kocası Öcalan'ı, terk ettiği ana kadar baskı altına aldı, aşağıladı ve otoritesini sarstı. (Özcan, 1999: s. 32-35).

PKK tarihi incelendiğinde 1973 yılındaki Çubuk buluşması ile 1974 yılındaki Tuzluçayır toplantısı örgüt için bir başlangıç, 1976 Dikmen toplantısı ise merkezileşmenin ilk adımın atıldığı görüldü. 1973 yılından 1976 yılına kadar geçen sürede örgütün ideolojik altyapı ve çekirdek kadroları oluşturuldu. 1976 yılından itibaren teoriden pratiğe geçmek için kadrolar Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerine dağıldı.

2.2.PKK Terör Örgütünün Kuruluşu

PKK terör örgütünün Ankara çıkışlı öncüleri ile Doğu ve Güneydoğudaki çalışanların gözdeleri olan bazı elemanların katıldığı toplantı Diyarbakır ili Lice ilçesi Fis köyünde 27 Kasım 1978 tarihinde yapıldı. Bu toplantı PKK tarafından örgütün 1.Kongresi olarak kabul edildi. Bu kongreye 19 kişi katıldı ve Abdullah Öcalan kendisini parti genel sekreteri olarak ilan etti. Cemil Bayık Genel Sekreter Yardımcılığına, Şahin Dönmez Örgütlenme Komitesine, Mehmet Karasungur Askeri sorumluluğuna, Mazlum Doğan Yayın sorumluluğuna, Hayri Durmuş ve Baki Karaer Örgütlenme Komitesi üyeliğine seçilmesi kararlaştırıldı. (Bayık, 1994: s. 44).Diyarbakır'ın Kuzey Kürdistan'da merkezi bir role sahiptir ve tarihte verdiği mücadelesiyle önemli bir yer etmiştir. Bu nedenle Diyarbakır bilinçli olarak seçilmiştir. (Oruç, 2009: s.27).

PKKterör örgütünün parti programı 1977 yılında tüzüğü ise 1978 yılında hazırlanmıştır. Partinin program ve tüzüğü 1995 yılında gerçekleştirilen V.

Kongre'de sosyalist sistemin çökmesi nedeniyle birtakım Marksist-Leninist unsurlardan arındırılmıştır. (Tekin, 1999: s. 109).

Alınan ilk karar toplantının gizli tutulmasıdır. Toplantıya katılanlar bölge komitelerinin kurulması için bölgelere dağıtıldı. Bölge komitelerinin kuruluşunda bütün ileri düzeydeki kadrolara görevleri verildi ve derhal işinden ve okulundan ayrılmaları ve en önemlisi aile ile irtibatlarının koparılması istendi. (Ersever, 1992: s. 40).

PKK terör örgütü 1979 yılında henüz gelişme aşamasında idi. Gelişmenin yarattığı büyük sorunlardan dolayı dağınık yaşıyorlardı. Bu aşamada örgütün bazı elamanları yakalanıyor, bazıları çatışmalarda ölüyor bazıları ise durumun dehşetini görüp kaçıyordu. Her kesime saldırdığı için ülkenin büyük bir kısmının hedefi haline gelmişti. Etrafındaki çember gün geçtikçe daralıyordu. Öcalan son çareyi yurt dışına çıkmakta buldu ve kısa sürede yurt dışına çıktı. Artık Suriye'de olan Öcalan kendini emniyete almıştı ve partisinin kuruluş bildirisini dağıtma zamanı geldiğini Merkez Komiteye bildirdi. Zamanlamada ön plana çıkan ideolojik gereklilik değil Öcalan'ın şahsi güvenliğiydi. Partinin kuruluşu sansasyonel bir eylemden sonra duyurulması kararlaştırılmıştı.(Ersever, 1992: s. 56).Hedef olarak uzun süredir örgüte cephe alan ve destek vermeyen, hatta engel olan devlet yanlısı olarak bilinen, dönemin Adalet Partisi Milletvekili ve Bucak aşiretinin reisi Mehmet Celal Bucak seçilmişti. Böylece topraksız insanların sempatisi kazanılacak aynı zamanda devletin önde gelen bir kişiyi bile koruyamadığı, sıradan insanların gözünde ne kadar aziz olduğu propaganda edilecekti. Örgüte göre Bucak, "feodal işbirlikçi ve ajandı". Mehmet Celal Bucak'ı takibe alan örgüt 29 Temmuz 1979 tarihinde kayınpederini ziyarete gittiğini belirledi. Bunun üzerine otomatik silahlar ve el bombaları ile saldırı düzenlendi. Bu saldırı sonucunda Bucak yaralı olarak kurtuldu. Olay yerine bırakılan bildirilerle PKK'nın kuruluşu ilan edildi. (Bayık, 1994: s. 55). Olay sonrasında örgüt militanları ile Bucak aşireti üyeleri arasında yoğun çatışmalar yaşandı. İlçe halkının bir kısmı çareyi bölgeyi boşaltmakta buldu.(Milliyet, Cumhuriyet 1979).

PKK terör örgütü başlangıçta zayıflığın ortaya çıkardığı zafiyetten korunmak için Silahlı Kuvvetlerden uzak durdu. Aşiretler arası kavgaları körükledi. Suriye'den

getirdiği otomatik silahları köylülere taksitle sattı ve lazım olduğunda eylemlerde kullanıp geri bıraktı. Böylece köylüleri suç ortağı durumuna sokarak işbirliğine mecbur etti. Belediye başkanlarını zorla istifa ettirdi, istifa etmeyenleri öldürdü. Kendilerine engel olarak gördüklerini işkence ile öldürürken, köylüden zorla erzak topladı ve Hilvan'a götürüp yurtseverlere bağışladı. Halkın bir kısmı çıkarları nedeniyle örgüt yanında yer alırken, bir kısmı da sırf hayatta kalabilmek için bu yolda göründü. Örgütün kuruluş döneminde kamu güçleri gittikçe bölünüp zayıfladı hatta polis teşkilatı bile ideolojik olarak bölünmeye başlamıştı. (Özcan, 1999: s. 46-47).

Mevcut verilerle PKK'nın bir istihbarat örgütü tarafından kurulduğunu doğrular nitelikteydi. Bu örgüt ise Sovyet Birliği adına hareket eden eski Varşova paktı üyelerinden Suriye ve Bulgaristan Gizli Servisi olması ihtimal dahilindedir. Öcalan, Suriye'ye geçtikten sonra irtibata geçtiği örgütlerde bu anlamda önemli ipuçları vermektedir. Başta Filistin Kurtuluş Örgütü olmak üzere Bekaa Vadisinde bulunan terör örgütleri Suriye ve Bulgaristan Gizli Servisi tarafından yönlendirilmektedir. (Öcalan, 1995: s. 220).Bulgaristan'ın en büyük özelliği dünyanın farklı yerlerinden gelen gençlerin solculuk eğitimi aldığı tek sosyalist ülkesidir. Öcalan'ın da Bulgaristan'da eğitim gördüğü iddia edilmektedir. Suriye'yi yönetenlerde azınlık oldukları için her an düşme korkuları vardır. Bu nedenle Lazkiye merkez olmak üzere Türkiye'nin Hatay, Adana, Gaziantep, Maraş illerini kapsayan bir Nasturi Devleti kurmayı planlamıştır. Bu plan dahilinde Kürtleri de vazgeçilmez bir piyon olarak kullanmaya gayret göstermiştir. Suriye İstihbarat örgütü Muhaberat 1975-1980 tarihleri arasında Güneydoğu Anadolu bölgesinde yaşayanlar Kürt unsurlarla ilişkileri geliştirmiştir. (Türk Demokrasi Vakfı (TDV), 1995: s. 29).

2.3.Stratejisi

PKK'nın amacını açıklayan ilk yazılı belge 1978 yılında yayınlanan "Kürdistan Devriminin Yolu, Parti Programı ve Parti Tüzüğü'nü belirtilmiştir. Parti Tüzüğü'nde örgütün amacı, Kürdistan üzerindeki sömürgeci egemenliğe ve gerisindeki emperyalizmin etkilerine son vermek, Kürdistan'daki çağ dışı kalıntıları tasfiye

etmek, bağımsız ve birleşik bir Kürdistan'da demokratik bir halk yönetimi kurmak, ilerici insanlığın bir parçası olarak sınıfsız bir topluma doğru ilerlemektir. Bu amaç, daha kapsamlı ve ayrıntılı olarak programla belirlenmiştir. (Parti Tüzüğü, 1978: md.3)

Başarıya ulaşma konusunda uygulanacak yöntemin seçiminde devrimci taktik, somut koşullar, ülke üzerindeki mücadele pratiği ve dünya haklarının devrimci deneyimleri gibi hususlar göz önünde bulundurulur. Ayaklanma yönetimin seçilmemesinin nedeni ise " şehirlerde nüfusun az, Türkiye Cumhuriyeti'nin isyan bastırma konusunda deneyimli olması, kırlarda silahlı bir gücün bulunmamasıdır. Yapılan bu tespitler ışığında "Uzun süreli bir silahlı mücadele, her şeye basitten başlama, tüm halkı seferber etme ve mücadeleyi adım adım geliştirme" stratejisi benimsenmiştir. (Öcalan, 1993(a): s. 213). Gerilla mücadelesi ülkenin büyük bir kısmını yayıldığından güvenlik güçlerini de kuvvetlerini dağıtmak durumda kalmıştır. Kuvvetlerin dağılmasından dolayı ordu vurucu güçten yoksun duruma gelerek savunma durumuna geçmişti. (Giap, 1994: s. 38).

Uzun süreli halk savaşında ilk etapta kırsal alanda gerilla bölgeleri tesis edilecek, şehirlerde siyasi çalışmalar yapılacak, kırsal alanı uzun süreli yıpratma savaşı ile devlet kontrolünden çıkarıp şehirler ele geçirilecektir. Görüleceği gibi uzun süreli halk savaşı kırsal alanı temel alarak gelişecek ve tüm ülkeye yayılacaktır. Kırsal alanların mücadelenin temeli olarak ele alınmasında devletin egemenliğinin zayıf olması, her köyde yol ve karakolun bulunmaması, istihbarat ağının yeterince yaygın olmaması, kürt yurtseverliğinin güçlü olması ve köylülerin halk ordusunun bel kemiğini oluşturması gibi etmenler etkili olmaktadır. Böylece kırsal alanda örgütlenen devrimci mücadele burayı temel alıp gelişerek mücadeleyi tüm şehirlere yayacaktır. (Öcalan, 1993(a): s. 212).

Murat Karayılan'ın "Kürdistan'da Askeri Çizgi" adlı kitabında örgütün stratejisi hakkında bilgi vermektedir. Gerilla kırsal alanda büyüyerek şehirlere doğru gelişecek, şehirlerde halk ayaklanması ile bütünleşip sonuca gidilecektir. Bu stratejinin 3 aşamadan oluştuğu, 1. aşama olan stratejik savunma aşamasında sabit mevzilere geçmeden sürekli hareketli olunacak, halkı örgütleyip kendisini

büyütecektir. 2.aşamada gerilla harekatı uygulanacak ve bazı kurtarılmış bölgeler oluşturacaktır. Stratejik dengenin sağlandığı bu dönemde hareketli savaş taktiği esas alınacaktır. 3. aşama olan stratejik saldırı döneminde gerilla kendisini bir ordu haline getirecek aynı zamanda şehirlerde halkı ayaklanma düzeyine geçirerek bu güçler birleşecek topyekun mücadele ile sonuca ulaşılacaktır. (Karayılan, 2011: s. 75-76).

2.4.İdeolojisi

PKK terör örgütü, Marksist-Leninist ideolojiyi bir yöntem olarak seçmesi, amacının belirlenmesinde kolay, basit ve anlaşılır olmasını, dönem itibari ile de ideolojik kabul görmesini sağlamıştır.

PKK, genel itibariyle "Zor" ve " Sömürge" kavramları üzerinde durmaktadır. Bu kavramlar tüm fikirlerin ve eylemlerin temelini teşkil etmektedir. Sınıflı toplumlarda sömürgenin varlığı "Zor" ile sağlanmaktadır. Dolayısıyla sömürülen toplumlar ve sınıfların uygulayacağı zor meşru ve tarihi bir zorunluluktur. Bu tespit tüm fikir ve eylemlerin dayanak noktasını oluşturmaktadır. PKK, bu çerçevede parti programını oluştururken örgütün fikir ve eylemlerini "Zor","Sömürge" ve "Ulusal Kurtuluş Mücadelesi" tanımları üzerinde inşa edecektir. (Öcalan, 1984: s. 23).

2.5.Temel Yapılanması

Uzun Süreli halk savaşını gerçekleştirebilmek için çok iyi planlanmış bir örgüt yapısına ihtiyaç vardır. Bu nedenle disiplinli bir parti, onun hükmettiği silahlı bir güç olan ordu ve onu besleyen ve amaçları doğrultusunda şekillendiren cephe teşkilatı şeklinde örgütlenmiştir.

2.5.1.Parti

Parti, PKK'nın siyasal örgütlenmesidir. Örgüt üyelerin partinin onayı olmadan hiçbir faaliyet gerçekleştirmemektedir. Örgüt, kuruluş aşamasında zayıf durumda olduğunda çok sağlam bir disiplin anlayışı tesis edip bilgi sızmasını önleyerek bu dönemde yara almadan çıkmayı amaçlamıştır.

Kuruluş döneminde parti hiyerarşik yapılanma olarak aşağıdan yukarı doğru "Hücre, Köy Komitesi, Yerel Komite, Bölge Komitesi, Merkez Komitesi ve Polit Büro" şeklinde yapılanmıştır. Her üst düzey komite alt komiteyi denetlemekten ve kontrolden sorumludur. Alt komitede belirli aralıklarla üst komiteye rapor sunmakla görevlidir. Merkez Komite, 4 kişilik Polit büroyu seçmekle görevlidir. (Parti Tüzüğü, 1978: md.6-9)

Komite, hainlik yapanlara ölüm cezası vermeye yetkilidir. Kongre partinin en yüksek karar alma organıdır. Genel Sekreter, Merkez Komitesi ve Polit Büronun başkanıdır. Genel Sekreter partinin tüm çalışmalarından sorumludur. (Parti Tüzüğü, 1978: md.18-18)

Kuruluş döneminde tüzükte belirtilen yapılanma 1995 yılında yapılan IV. Kongre'ye kadar varlığını sürdürdü. Kongrede yapılan değişiklikle genel sekreter kaldırıldı yerine parti genel başkanı konuldu. (Parti Tüzüğü, 1995: md.9)

Kongreler arasında en yüksek karar alma organı genel başkanlık, genel başkanlık konseyi ile merkez komitedir. Bu kurullarda belirleyici olan parti genel başkanıdır. Onun onayı olmadan hiçbir karar hayata geçirilemez. Abdullah Öcalan örgütün kontrolünü elinden kaçırmamak için her türlü tedbiri almaya çalışmıştır.

2.5.2.Cephe

Uzun süreli halk savaşında öncelikle halk bilinçlendirilip devletten koparılmaya çalışılacak daha sonra ise parti tarafından yeniden örgütlenerek "Cephe" oluşturulacaktır. Uzun süreli halk savaşında gerillanın varlığını sürdüğü üs bölgeleri ve en önemli savunma aracı olan gizlilik halk desteği olmadan sürdürülemez. Silahlı mücadele için lojistik destek ve savunma ile saldırının temel noktası olan istihbarat bir temele dayanmaktadır. Örgütlenmiş halk, siyasal şiddetle mücadeleye dahil edilecek, gittikçe devletten koparılacak, devlet bölgede sadece askeri güç olarak bulunacaktır. Mücadelenin temelinde halk vardır, halkı kim kazanırsa mücadeleyi de o kazanacaktır. (Özcan, 1999: s. 180).

PKK, cephe yapılanmasını ERNK (EniyaRızgariyaNetwayıKurdistan, Kürdistan Halk Kurtuluş Cephesi) adı altında gerçekleştirmeyi kararlaştırmıştır. Bunu da sansasyonel bir eylem sonunda ilan edilecekti. Güvenlik güçlerini bunun haberini alması üzerine eylem yapılamadan sessiz bir şekilde gerçekleşti. Sadece Avrupa'da dergide birkaç yazı ile gösterilerle ERNK'nin kurulduğu açıklandı. Fikri model olarak "Vietnam Ulusal Kurtuluş Ordusu" örnek alındı. (Bayık, 1994: s. 108).

Örgütlenme, hiyerarşik yapıda "Cephe, Bölge Komiteleri ve Yerel Komiteler" şeklindedir. Yerel Komiteler de köylerde "köy üst komitesi" şehirlerde ise "semt ve mahalle komiteleri" şeklinde örgütlenmiştir. Kurulacak sistemde herkes örgütlenmeye dahil edilecektir. Ayrıca kadın, gençlik, işçi arasında sıkı örgütlenme olacaktır. Özellikle 1987 yılından itibaren halkı siyasal cepheye çekmenin en etkili yolu şiddet olacaktır. Herkes gücüne göre eylemlere çekilecektir. Böylece eyleme karışıp suç işleyen kişiler mecburen cephe faaliyetlerinde yer alacaktır. Bu yüzden herkes en azından bir kere suça bulaştırılır. (Öcalan, 1993(a): s. 14-16).

PKK, 2-23 Ocak 2000 tarihinde gerçekleştirdiği olağanüstü 7.Kongresinde Abdullah Öcalan'ın geri çekilme talimatı üzerine yapısal bir değişikliğe gidilerek ERNK'nin yerine Demokratik Halk Birlikleri(YDK)'nin alması kararlaştırıldı. (Milliyet, 2000)

2.5.3.Ordu

PKK terör örgütü kuruşunda belirttiği amaçlara ulaşabilmek için uygulayacağı yöntemin temelini "Zor" oluşturmaktadır. Zor, iktidarı elde etmenin ve devam ettirmenin yegâne yoludur. Düzenli ve güçlü bir orduya sahip olan mevcut iktidardan yönetimi almak isteyen zayıf durumda olan proletaryanın uygulayacağı taktik ise gerilla harekâtıdır.

Silahlı mücadele, devletin egemenliğinin zayıf olduğu kırsal alanda başlayacaktır. Böylece bilgi akışının az olduğu ve kamu örgütlenmesinin zayıf olduğu bölgeden başlatılacak eylemler, zamanla tüm kırsal alana yayılacaktır. Kamu yapılanmasının zayıf olduğu bu bölgelerde halk, şiddetin etkisine açık durumdadır.

Yapılacak şiddet eylemleri ile halkın devletle olan irtibatı kesilerek bölgede siyasi ve askeri olarak yeniden yapılanma sağlanacaktır. Kırsal alan ele geçirildikten sonra devlet şehir merkezlerine hapsedilecek ve halka olan bağı koparılacak. Kontrolünde tuttuğu büyük yerleşim merkezlerinin emniyetini sağlamak için kırsal alanlar terk edilecek. Devletin boşalttığı bölgelerde partinin kontrolüne geçecek ve yeniden teşkilatlanma sağlanacak. Partinin kontrolüne giren kırsal alanlarda silahlı güç büyütülecek. Tüm kırsal alanlar parti tarafında ele geçirildikten sonra, artık şehirler kuşatılacağından dolayı eylem şekilleri değişecek. Yerleşim merkezlerinde kısmi halk ayaklanmaları çıkarılacak ve zamanla çapı büyüyecek. Bu ayaklanma gittikçe büyük çapta isyana dönüşecektir. (Özcan, 1999: s. 74).

Yöntemin temel dayanağı köylüdür. Gerilla kuvvetleri bölgede tutunabilmek için köylüyü ikna etmesi gerekmektedir. Uygulamada kullanıldığı eylem şekli ise "devrimci şiddet" olup uzun süreli halk savaşında ise "silahlı propaganda" olarak adlandırılmaktadır. İkna edilen köylüler yeniden teşkilatlandırılacak işbirlikçi, ajan ve devlet yanlıları temizlenecektir. Böylece emniyetli bölgeler oluşturup gerillaların barınabileceği, eğitim yapabileceği, hasta tedavi edebileceği, erzak ve silah depolayabileceği üsler tesis edebilecektir. Her yeni bölge güvenlik kuvvetlerinin dağılmasına neden olabileceğinden gerilla üzerindeki baskı azalacaktır. Silahlı mücadele geliştikçe bu üsler birleştirilip kurtarılmış bölgeler oluşturulacak. Partinin egemenliğindeki kurtarılmış bölgeler kızıl bölge, gerilla üslerinin bulunduğu alanlar sarı, gerillanın hiç girmediği yerler ise beyaz bölgeler olarak adlandırılacaktır. Örgütün amacı mümkün olduğunca tüm alanların kırmızı bölgeler haline getirmektir. (Mao, 2005: s. 210).

Uzun süreli halk savaşında devlet zaman geçtikçe askeri, ekonomik, siyasi ve psikolojik olarak zayıflatırken silahlı mücadeleyi yürüten taraf ise güçlenmektedir. Bunun da tek yolu halkı örgütlemekten geçmektedir. Düzenli ordu oluşturmaya başlandığında stratejik saldırı ile son darbe vurulup hedefe ulaşılacaktır. Uzun süreli halk savaşı üç aşamadan oluşmaktadır. Bunlar; stratejik savunma, stratejik denge ve stratejik saldırı aşamalarıdır.

Stratejik savunma aşamasında(1984-1989) askeri örgüt yapısı ve şartlar gereği zayıf durumda olunduğundan dolayı amaç askeri değil siyasidir. Bu aşamada önemli olan halkı örgütleyerek cephe oluşturmaya çalışmaktır. Ayrıca güvenlik görevlileri ile hiçbir çatışmaya girilmeyecek, gizliliğe önem verilecek ve sürekli harekat halinde bulunulacaktır.Stratejik savunma aşamasında sayı, eğitim, teknik imkan ve yöntemler konusunda üç farklı nitelikte karşımıza çıkmaktadır. Bunlar, silahlı propaganda birlikleri, gerilla ve hareketli savaştır. Her üçü de gerilla olmasına rağmen yaptıkları görevleri farklıdır. Silahlı propaganda birlikleri görevi askeri değil siyasidir. Amaçlarını her fırsatta halka anlatmaya çalışırlar. Güvenlik birimleri ile çatışmaya girmekten sakınırlar. Silahlı propaganda birlikleri görevlerini en iyi bir şekilde tamamladıktan sonra bir sonraki aşama olan gerilla yöntemine geçilecektir. Uygulanacak taktik gerilla yöntemi olacaktık, kazanılmayacak hiçbir çatışmaya girilmeyecektir, siyasi propagandaya devam edip halk örgütlenecektir. Bunun önünde duranlar ise devrimci şiddet ile ortadan kaldırılacaktır. Gerilla sayısı artırılıp üs bölgeleri kurulmaya başlanıldığında hareketli savaşa geçilecektir. Bu dönemde askeri yön ağırlık kazanacak ve düşman birlikleri imha edilecektir. Şehir ve kasabalar geçici olarak işgal edilip karakollar imha edilecektir. Gerilladan sonraki tüm aşamalarda militan sayısı çok arttığı için en önemli taktik avantaj olan gizlilik özelliği ortadan kalkacaktır. Ayrıca artan sayı ile birlikte lojistik imkânlar, silah, teçhizat ve yetişmiş komutan sorunu ortaya çıkacaktır. Halk arasında örgütlenmenin sağlanır ve ülke içerisinde gerilla bölgeleri tesis edilebilirse ikinci aşama olan stratejik dengeye geçilecektir.

Stratejik Denge Aşamasında (1989-1991), siyasi yönden üstünlüğü sahip olurken askeri olarak dengeye gelebilmek için gerilla ve hareketli savaş taktiği beraber uygulanacaktır. Bozulan ekonomik ve siyasi yapı nedeniyle halk ayaklanması çıkarılmaya çalışılacaktır. Eğer ayaklanma olmazsa bir üst aşama olan stratejik saldırı safhasına geçilecektir.

Stratejik Saldırı Aşamasında (1991-1998), devlet güçleri ile denge durumuna gelindikten sonra halk topyekûn direnme savaşına katılarak düzenli birliklerle saldırılar düzenlenecektir. Saldırıların etkisi siyasi ve askeri olacaktır. Savunmaya geçen hükümetin ilk önce askeri gücü zafiyete uğrayacak ve hükümette ve

destekleyen gruplarda psikolojik yıkıntı olacaktır.(Semiz, 2007: s. 74). Psikolojik etkilerin devamı ile siyasal etkiler çığ gibi büyüyecek hükümetin yıkılmasına yol açacaktır ve yönetim ele geçirilecektir.

Örgütün askeri kanadına Kürdistan Kurtuluş Birliği – HezenRızgarıya Kürdistan(HRK) adı verilmiştir. (1982-1986) III. Kongrede, HRK isimli askeri teşkilat kaldırılarak yerine ARGK (ArteşaRıgariya Gele Kurdistan- Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu) kurulması kararlaştırılmıştır. (1986-2000). Örgütün 2000 yılında gerçekleştirdiği VII. Kongre'de askeri kanadın, geri çekilmeden dolayı yapısı değiştirilerek HPG- (HezenPastina Gele-Halk Savunma Gücü) adı verilmiştir.

HPG sadece gerilla olarak değerlendirilmemiş içerisinde halk unsurlarını da barındırmıştır. ARGK'ya göre esnek bir oluşum olduğu ve klasik gerilla savaş tarzı yerine siyasi yanı ağır basan bir yapılanmaya sahiptir. HRK ve ARGK şiddet ve zorun rolü vazgeçilmez kavramdı. Gerektiğinde halka karşı şiddet uygulamayı meşru kabul ediyordu. Ancak HPG, geçmişten aldığı tecrübe ile halk ile beraber görülmeye ve hareket etmeye çalışıyordu. (HPG Genel Yönetmeliği, 2005)

2.6.PKK Terör Örgütünün Dönemsel Faaliyetleri

2.6.1.1980-1991 Yılları Arasındaki Dönem

12 Eylül 1980 darbesi ile yurt içerisindeki sol örgütler eylem yapamaz hale geldiler. Örgüt mensuplarının bir kısmı öldürürken bir kısmı da yakalandı. Böylece örgütler bitme noktasına geldi. (Özdağ, 2005: s.26) Fakat PKK terör örgütü üyeleri darbe öncesinde yurt dışına kaçmıştı. PKK terör örgütü, Suriye'yi seçmiştir. Çünkü Soğuk Savaş'ın bütün hızı ile devam ettiği yıllarda Varşova paktı adına Bulgaristan'a kapitalist ve bunların müttefiki durumundaki ülkelere karşı üçüncü dünya ülkelerinde yasadışı faaliyetler düzenleme görevi verilmiştir. Parçalanmış ve denetlenmeyen Lübnan topraklarında kaçakçılıktan terörizme kadar bütün yasadışı faaliyetlerin yapılabileceği uygun bir yerdi. Sovyetler Birliği Lübnan'daki mevcut durumun devam ettirilmesi ve bu konuda Bulgaristan ile işbirliği yapılması görevini Suriye'ye verdi. Suriye de bunu severek kabul etti. Çünkü Lübnan'da İsrail'e karşı mücadele

eden Filistinlileri üslendirip silahlandığı için Suudi Arabistan ve Kuveyt'ten para göndermesini talep ediyordu. Aynı şekilde Sovyetler Birliğinden, Lübnan'da Kapitalist ülkelerin devrimci militanları barındırıp eğittiği için para ve silah verilmesini istiyordu. Ayrıca buradaki kamplarda Lübnan hükümetinin sorumlu tutamıyor çünkü fiili bir denetimin yok. Suriye ise "Burası benim topraklarım değil" diyebiliyordu. Dünyadaki emperyalist güçler olan ABD, Almanya, Fransa ve İngiltere Suriye'nin patronluğuna çoktan soyunmuşlardı. Bu durumda Suriye'nin yeni patronu aynı zamanda PKK'nın yeni patronu olacaktır. (Ersever, 1992: s. 62-63).

Öcalan, Suriye geçtiğinde Filistin Kurtuluş Örgütü Cephesi ile irtibata geçti. Örgüte Bekaa Vadisinde yer tahsis edildi. Örgüt elemanlarının gerilla taktikleri eğitimi Filistin Kurtuluş Örgütü üyelerince verildi. PKK, bu dönemde Suriye Gizli Servisi ile irtibat halindeydi. (Orhan, 2014: s. 31).

Lübnan'ın Sayda kentinde 08 Nisan 1980 tarihinde PKK ve ASALA, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde Ermeni-Kürt devleti kurmak için anlaşmaya vardı ve bunu ortak bir deklarasyon ile bildirdi. Nitekim 09 Ekim 1980 tarihinde Strazburg Başkonsolosluğumuz ve 19 Ekim 1980 tarihinde Roma Türk Havayolları büromuz bombalı saldırıya maruz kaldı ve bunu da PKK ve ASALA terör örgütleri üstlendi. (Şehirli, 2000: s. 141).

İsrail, 1982 yılının Haziran ayında Lübnan'da üslenmiş olan Filistin kamp ve karakollarına topyekün bir harekat başlattı. Filistinli gerillalar ülkeden kaçmaya başladılar. Güney Lübnan'da Filistin gerillalarının arasında saklanmış olan PKK'lılar topluca Suriye'ye geçti. Fakat Helve Kampında 20 kişilik bir grup bıraktılar. PKK'lılar aylarca Suriye'de kaldılar. İhtiyaçları Suriye İstihbaratı tarafından karşılanıyordu. PKK bu arada İran ve Kuzey Irak'a militanlarını yerleştiriyordu. İran ve Irak bu dönemde savaşta olduğu için Kuzey Irak'taki uçsuz bucaksız dağlar ve dereler Mesut Barzani'nin denetimine girmiştir. (Ersever, 1992: s. 74).

1982 yılının Ağustos ayında PKK 2.Kongresi, Suriye'nin Ürdün sınırında bir kampta toplandı. 1.Konferansta olduğu gibi Öcalan çalışma raporunu kongreye

katılanlara dağıttı. 6 gün boyunca dağıtılan broşür hakkında eğitim yapıldı. Bunun adı da 2.Kongre oldu. Kendisine karşı olup eleştirilenleri Mit ajanı olduğu söyleyerek suçluyordu. Kongreye katılanları birer idamlık suçlu durumuna düşürdü. Öcalan, hep hayali komplo teorileri oluşturarak kendini garanti altına almaya çalıştı. Artık kimsenin eleştiriye girişmemesi, giriştiği taktirde yargılanacağı bilinci oluşmuştu. Militanlar sadece kendini eleştirebiliyordu. (Ersever, 1992: s. 82).PKK, Vietkong usulü uzun süreli halk savaş stratejisini bu konferansta benimsemiştir. PKK'yı yıllar boyu etkileyecek Şam bağlantısı bu dönemde kuruldu. Suriye Devlet Başkanı BeşarESAD'ın kardeşi Suriye İstihbaratının başı olan Rıfat Esad, örgüt ile ilişki kurmuştur.(İmset, 1993: s. 89).

Lübnan'ın Helve kampına yurt dışından getirilen elemanlar askeri ve siyasi eğitimden sonra Suriye'deki evlere getirilerek ideolojik eğitime tabi tutuluyorlar. Daha sonradan Kuzey Irak'a gönderip dağ koşullarında hayati idame testlerine tabi tutuluyorlar.

Abdullah Öcalan, en güvendiği yüzlerce kişi arasında seçerek Avrupa'ya gönderdiği adamların muhalif sesler gelmeye başlamıştı. Fakat muhalefet edenler Avrupa'da olduğu için fazla bir şey yapamıyordu. Telefonla irtibata geçerek " *Elbette haklı yanlarınız vardır. Gelin Şam'da bu meseleleri etraflı bir şekilde görüşelim, konuyu yeniden ele alalım. Yalnızca kendi aranızda tartışarak bir sonuca varamazsınız. Beraber tartışıp orta yolu bulalım"* diyerek ikna etmeye çalıştı. Fakat Öcalan'ın Resul Altınok'a oynadığı oyundan haberdar olan Merkez Komitesi üyesi olan Çetin Güngör, Cemile Kaytan, Enver Ata ve Ali Dursun açıkça biz gelmiyoruz diyerek örgüt ile olan tüm bağlarını kopardılar. Fakat Şükrü KARAKUŞ, Saime AŞKIN ve İbrahim AYDIN gibi merkez komite üyeleri Şam'a geldi. Öcalan gelenleri çok samimi bir şekilde karşıladı. Bunu gören Merkez Komite üyeleri Avrupa'dakileri arayarak Öcalan'ın fikirlerine olumlu karşıladığını, hatta hak verdiğini söyleyerek Şam'a gelmeleri gerektiğini söylediler. Bu rağmen Öcalan'a rest çekenler gelmedi. Öcalan da ümidini kesmesi nedeniyle gerçek yüzünü gösterdi ve Cemil Bayık ve Halil ATAÇ'ı yurtdışına göndererek "*bunun bir komple olduğunu muhalif sesler çıkaranların Mit ajanı olduğu"* propagandasını yapmasını istemiştir. Abdullah Öcalan, Cemil Bayık ve Halil ATAÇ bir hücredir. Arka planda örgüt bu üç

kişiden meydana gelmektedir. Cemil Bayık ve Halil ATAÇ, Abdullah Öcalan'dan aldıkları gizli kararları militanlara empoze ederler. Örgütün komplolarını bu iki kişi planlar. Fakat hiçbir zaman yürütme komitelerinin başında yer almazlar. Ne arkada ne önde kalırlar. Çünkü en baştaki yöneticilerin enerjileri bittiğinde veya örgüt içi dümenler fark edildiğinde gidecekleri kesindir. En gözde yöneticilerin ömrü kısadır. Genellikle işleri bittiğinde hain olarak ilan edilip öldürülür veya bir silahlı çatışmada denk getirilip yok edilir. (Ersever, 1992: s. 89).

Türkiye'ye gelen ilk grup gittikleri bölgelerde halk tarafından pekiyi karşılanmıyordu. Kapıları kadınların açıp erkeklerinin evde olmadığını söylüyordu. Ayrıca bazı militanlar değişik bahaneler ile örgütten kaçmaya çalışıyordu. Abdullah Öcalan durumu öğrenince planlarda değişiklik yapıldığını bildirdi. "Keşif ve istihbarat faaliyetleri eylemler temelinde yapılmalıdır. Eğer girdiğiniz bölgelerde birkaç eylem düzenleseydiniz, hem halk sizi otorite olarak kabul edecek ve size her kapıyı açacaktı hem de eylemlere karışmış kişilerin kaçmaya çalışması çok zorlaşacaktı. Hatta eylemi olan biri çatışmada bile kolay teslim olmaz." diyerek talimat yazdırmıştır. (Ersever, 1992: s. 94).

Temmuz 1983 tarihinde PKK, Kürdistan Demokratik Partisi(KDP) lideri Mesut Barzani arasında "Dayanışma Prensipleri" adı altında bir protokol imzalandı. Dayanışma ilkelerinin en başında "başta ABD emperyalizmi olmak üzere, emperyalizme karşı olmak, emperyalizmin bölgedeki plan ve komplolarına karşı mücadele etmek" maddesi yer almaktadır. Aynı dönemde Öcalan İran Kürdistan Demokrat Partisi ile de ilişkilerini geliştirdi. Bu protokol ile birlikte Suriye ve Lübnan'da bulunan kadroların bir kısmı İran ve Kuzey Irak'a kaydırıldı. PKK, Bağdat kontrolünde çıkan Kuzey Irak'ta eğitim kampları kurarak örgütün ana üs bölgesi haline getirdi. (İmset, 1993: s. 101-102).

1984 yılının Haziran ayının sonlarına doğru Kuzey Irak'ta iki tane Silahlı Propaganda Birliği kurulur. Bunun adına da Kürdistan Kurtuluş Birliği – HezenRızgarıya Kürdistan(HRK) adı verilir. Bir tanesi Hakkâri Bölge Komitesine diğeri de Eruh-Şırnak Bölge Komitesi sahasına konuşlandırılır. Daha sonradan Van-Çatak'ta bir Silahlı Propaganda Birliği daha konuşlandırılır. HRK ismini sansasyonel

bir eylemden sonra duyurulması amaçlamıştır. Türkiye'de askerlerin yönetimi sivillere devrettiği ve Avrupa ile ilişkilerin yeniden canlandığı bir dönemde PKK, Eruh ve Şemdinli İlçe Merkezlerine silahlı eylem düzenleyerek Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı silahlı mücadele başlattığını ve HRK'nin kurulduğunu ilan etti. (Ersever, 1992: s. 102).

Eruh ve Şemdinli olayları nedeniyle Türkiye'nin ilgisi bu bölgeye çevrildi. Bölgede askeri tedbirler artırıldı. Güvenlik görevlileri çok sayıda teröristi ölü veya yaralı olarak ele geçirdi. Eruh ve Şemdinli olaylarından sonra tasfiye eşiğine gelen PKK, bu durumdan kurtulmak için tüm militanlarını Kuzey Irak'a çekti. Burada III. Kongre'yi gerçekleştirdi. Kuzey Irak'a çekilen militanlar savunma psikolojisine geçerken saldırını ruhunu kaybetmiş gözüküyordu. Öcalan bu durumu aşmak için Kör Cemal kod adlı Halil Kaya'ı Botan bölgesine gönderdi. Kör Cemal de bölgede şiddeti artırarak yüzlerce insanın kanına girdi. Uygulanan şiddet kamuoyundan çok tepki çekmesi nedeni ile bütün bu olumsuzlukların sebebi olarak Kör Cemal gösterildi böylece Öcalan sorumluluktan kurtuldu. Bu eylemler askerlik yasasının uygulanması için yapıldı. (Özcan, 1999: s. 121). PKK terör örgütü bu dönemde kendisine ekonomik ve siyasi destek verebilecek ülkeler ve siyasi örgütlerle işbirliği yaptı. Örgüt militanlarının eğitim yapabileceği kamp ortamları oluşturulmuştur. (Doğan, 2007: s.83).

Halk savaşını yürütmek için tüm halkın seferber edilmesi gerekiyordu.Silahlı Kuvvetlerin gelişmesi ve devrimin gerçekleşmesi için gönüllü askerlik hizmetinden zorunlu askerlik hizmeti sistemine geçiş yapıldı. Böylece silahlı kuvvetlerin inşası ve ulusal savunmanın güçlenmesi için tüm halk seferber edildi. (Giap, 2009: s.34).

Meydana gelen bu olayının hemen akabinde Bulgaristan'da Türk azınlıklara karşı baskılar artmaya başladı, Kıbrıs ve Ege Sorunu çıkmaza girdi, Rum ve Yunanların lehine çözülmesi için yaygın propaganda faaliyetleri yürütüldü. Ayrıca yurtdışında Türk Diplomatlara yapılan saldıralar bir anda kesildi. Bu tarihten itibaren Ermeni Soykırımı iddiaları başlamıştır. PKK terör örgütü içerisinde Ermeni asıllı teröristlerde etkin yerlerde görevler yapmıştır. (Toygar, 2000: s. 166).

Eruh ve Şemdinli saldırılarının ardından Türkiye, Irak hükümetine bölgedeki PKK varlığından haberdar olduğunu hatırlattı. 15 Ekim 1984 tarihinde Türkiye Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu Irak'ı ziyaret ederek iki ülke arasında önceden haber vermek koşulu ile birbirleri topraklarından 5 km kadar içeride sıcak takip yapmalarına olanak tanıyan güvenlik protokolü imzaladı. (Ersever, 1992: s. 95).Ayrıca Türkiye ve Irak arasında imzalanan 'Sınır Güvenliği ve İşbirliği Anlaşması'na dayanarak TSK, 1983 - 2008 yılları arasında 25 sınır ötesi operasyon düzenledi. (Choi, 2008: s. 70).

PKK'nın terör eylemlerini artırması üzerine Türkiye 15 Ağustos 1986 yılında Kuzey Irak'a hava harekatı düzenledi. Bu harekatta KDP'ye ait Peşmerge güçlerinin de ölmesi nedeniyle Barzani, 1983 yılında imzalanan PKK-KDP anlaşmasının tek taraflı olarak feshetmek zorunda kalmıştır. 1987 yılında bozulan PKK- KDP ilişkisinin yerine Celal Talabani'nin önderliğini yaptığı Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) doldurdu. Talabani de Türkiye'nin Kuzey Irak'a müdahale etmesinden korkuyordu ve karşı tedbir almak istiyordu. (İmset, 1993: s. 227)

PKK, 1986 yılının sonlarına doğru Lübnan'ın Bekaa Vadisi'nde Helve kampında geçmiş değerlendirmesi yapmak ve yeni dönemin görevlerini belirlemek için 3.Kongreyi gerçekleştirdi. Resmi süresi kısa, fakat kış aylarına denk geldiği için 1987 yılının bahar aylarına kadar devam etmiştir. Temel amaç, insanı değişik baskılar ile sindirmek, tehdit ederek insanları suçluluk psikolojisine sokmaktır. Abdullah ÖCALAN, karşısındakileri aşağılayarak garip bir ses tonu ile *" Çok zor koşullarda gecemi, gündüzüme katarak, yıllarca eğitiminizden tutun, yiyeceğinize, giyeceğinize, silahınıza, cephanenize kadar her şeyiniz ile ilgilendim. Binbir emekle Suriye'den Kuzey Irak'a geçişinizi sağladım. Siz geçtikten sonra sizi takviye etmek maksadıyla yüzlerce kadro ve savaşı bularak gönderdim. Her şeyinizi temin ettim. Hatta sizi yoktan yarattım. Her birinizin ailenizin verdiği emekten daha fazlasını verdim. Peki siz ne yaptınız? Adeta birer mirasyedi gibi binbir emekle bir araya getirdiğim onca değer yiyip tükettiniz. Kürt halkının emeğini talan ettiniz, bir yığın kadro ve savaşının kaçmasına, yakalanmasına ve öldürülmesine sebebiyet verdiniz. Adeta koca bir halkı ölüme terk ettiniz. Bakalım bunun hesabını PKK'ya nasıl vereceksiniz."*

Kongrede, HRK isimli askeri teşkilat kaldırılarak yerine ARGK (ArteşaRıgariya Gele Kurdistan- Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu) kurulması, Helve kampının adını değiştirilerek Mahsum Korkmaz Akademisi olması, örgütün önde gelen isimleri başarısız oldukları gerekçesi ile görevlerinden alınması ve örgütün Avrupa'daki faaliyetlerini ERNK tarafından yürütülmesi kararlaştırıldı.

İran-Irak savaşında Barzani ve Talabani'yi yanına çekmeyi başaran İran bölgede tek güç olmak istiyordu. Temmuz 1988'de ilan edilen ateşkesin ardından Saddam kendisine ihanet ettiğini düşündüğü Kürt gruplara karşı askeri harekat başlattı. Kürtler hiçbir direnme gösteremeden İran ve Türkiye'ye kaçtı. Barzani bu bölgeye tekrar döneceğim umudu ile taraftarlarına silahlarını Kuzey Irak'a bırakmaları çağrısı yaptı. Fakat terk ettiği bölgede tek etkin güç durumda kalan PKK binlerce silah ve mühimmat elde etti. Ülkeyi terk etmeyen silahlı unsurlar ise PKK'ya katıldı. Irak yönetimi ise İran ile savaş boyunca kendisine ihanet ettiğini düşündüğü Talabani ve Barzani yerine PKK ile anlaştı ve bölgeye PKK militanlarını yerleştirdi. PKK ise ikmal, eğitim ve üslenme gibi ihtiyaçlarını bu bölgeden sağlıyordu.

2.6.2.1991-1999 Yılları Arasındaki Dönem

Irak'ın Kuveyt'i işgal etmesi ile Körfez Krizi başlamıştır. Irak bu dönemde bütün güçlerini güney sınırında toplamak için kuzeyde bulunan birçok karakolunu boşaltmıştır. Türkiye sınırı boyunca boşaltılan karakollar PKK tarafından yağmalanmış ve kontrolü örgütün eline geçmiştir. (Öcalan, 1993(b): s. 60).

Aynı dönemde kuzeyde başlatılan Kürt ayaklanmalarına PKK katılmadı. Irak yönetimi ülkenin güneydeki isyanı kontrol altına alınca askeri gücünü kuzeye yöneltti. Bölge halkı 1988 yılında yaşanan Halepçe olaylarından etkilenerek İran ve Türkiye'ye doğru kaçtı. Herkes bölgeyi terk ederken PKK bölgeye yerleşti ve terk edilen silah ve cephaneleri topladı. Böylece PKK'ya yıllarca yetecek kadar silah, mühimmat ve lojistik imkanlar sağlandı. Barzani'nin boşalttığı bölgenin Türkiye

tarafından doldurulmaması için PKK yerleştirildi. Irak hükümeti adına Musul ve Kerkük'ün emniyeti araya yerleştirilen PKK tarafından sağlanıyordu.

Körfez savaşından sonra Türkiye'nin en sarp sınırına paralel ve her iki tarafından Kürtçülüğün, çeteciliğin ve kanunsuzluğun yoğun olduğu, yerleşim yerinin az, yolların yetersiz olduğu bölgelerPKK'nın eline geçmiş durumdadır.(Pusane, 2015: s. 729).PKK'nın Kuzey Irak'ta konuşlu olması Musul ve Kerkük'e geliş yolunu tıkayacak aynı zamanda Kuzey Irak'ın Türkiye politikalarından etkilenmesi engellenecektir. Ayrıca Türkiye'yi içte oyalayacak ve komşularına yönelik politika oluşturması engellenecekti. PKK'nın Türkiye ve Irak arasında duvar vazifesi görmesi ve bu gücün Türkiye'ye karşı kullanılması Saddam Hüseyin için bulunmaz bir fırsattı. Ayrıca güçlenen bir PKK, Peşmergelerin gelişmeni engelleyecekti. Saddam Hüseyin'de bölgeden çekilirken geride bıraktığı cephanelikler, tahkim edilmiş karakollarPKK'ya terk edilmiştir. Bu cephanelikler arasında yüzlerce uçaksavar, havantopu, makineli tüfek, piyade tüfeği, roketatar ve sayısız el bombaları bulunmaktadır. (Ersever, 1993: s. 101).Diğer taraftan 36'inci paralelin kuzeyindeki toprakların Irak yönetimine kapatılarak sözde Kürtlerin korunması amaçlansa da gerçekte bölgede bir Kürt Devleti kurulmak istenmektedir. PKK da bölgedeki diğer örgütlerin önüne geçerek bölgede varlığını güçlendirmiştir. (Tekin, 1999: s. 162).1991 yılında örgüte katılım üst seviye çıkmış ve militan sayısı 12.000'e ulaşmıştır. (Başbuğ,2011: s.81-82)

Körfez savaşı sonucunda Türkiye tahmin edilenden daha çok zarara uğradı. Savaş sonucunda komşusu Irak ile kesilen ilişkileri nedeniyle milyarlarca dolar ihracat kaybına uğrarken, PKK terör örgütünün güçlenmesine ve Kuzey Irak'ta rahatça hareket edip Türkiye karşı önemli bir tehdit unsuru olmasına neden olmuştur. Türkiye, Kuveyt ve Irak ile birlikte en fazla zarar gören devlet olmuştur.

1992 yılına gelindiğinde Türkiye'nin dünyadaki önemi gittikçe artmaya başlamıştır. Gerek Orta Asya Türk Cumhuriyetleri bağımsızlıklarını kavuşması gerekse de Balkanlarda yaşanan bulanımda herkes gözünü Türkiye'ye çevirmişti. Böylece Türkiye birçok devlet için umut haline gelmişti. Türkiye'nin bu prestiji kırmak, onu içişleri ile uğraştırarak kendisine muhtaç olan ülkelere ilgilenmesini

engellenmesi gerekiyordu. Bunun için Öcalan, 1992 yılı 21 Mart Nevruz Bayramında ayaklanma çıkardı. Yüzlerce silahı şehir merkezlerine yerleştirilerek halk ayaklanması çıkarmayı amaçlıyordu. Alınan tedbirler sayesinde PKK'nın kış boyunca hazırlık yaptığı 1992-Nevroz'la birlikte genel ayaklanma başarısızlıkla sonuçlandı. Fakat ülke aylarca gerilim ortamında yaşadı ve onlarca insan hayatlarını kaybetti. (Ersever, 1993: s. 158).

Türk Ordusu, 1992 yılında Kuzey Irak'ta bulanan PKK kamplarına helikopterler, savaş uçakları, tanklar, toplar ve zırhlı araçlarla desteklenen 1500 askerle operasyon gerçekleştirdi. Beklenmedik bir zamanda yapılan etkili operasyon neticesinde PKK militanları savunma yapsalar dahi bunda başarılı olmalılar. PKK bu operasyon neticesinde 1450'den fazla ölü ve çok sayıda yaralı verdi. Örgütün yiyecek stokları, cephanelikleri ve alt yapıları büyük ölçüde yok edildi. PKK militanların bir bölümü Talabani ve Barzani'ye sığındı. Talabani ve Barzani ile Türkiye ile anlaşması olmasına rağmen PKK'lı teröristleri teslim etmedi ve PKK'nın toparlanma sürecini himaye etti. Örgütün kurtarılmış bölgeler oluşturma çabalar sonuçsuz bırakılmıştır. 1992 yılına kadar yükselme trendi gösteren PKK, bu tarihten itibaren sorunların üstesinden gelemediğinden dolayı önce duraklamaya sonrada gerileme başlamıştır.(Tekin, 1999: s. 166-167).

PKK, militanlarının büyük bir kısmını kaybetmiş ve Kuzey Irak'ın denetimi sağlaması için zamana ihtiyacı vardı. Irak'ta Kürt grupların ve Suriye'nin baskı yapması ile 20 Mart 1993 tarihinden 1 Nisan 1993 tarihine kadar ateşkes ilan etti. Daha sonra bunu süresiz hale getirdi. Öcalan, bu dönemde yakalanan PKK'lı militanlar için genel af çıkarılması ve PKK'ya yasal faaliyet alanı sağlanması halinde PKK'nın askeri faaliyetlerine son verilebileceği belirtmiştir.

Türkiye hükümeti bu ateşkesi kabul etmediğini açıkladı fakat şartlı af niteliği sağlayan pişmanlık yasasının çıkarılması için girişimlerde bulunuldu. Ülkede bazı reform hareketlerinin gerçekleştirilmesi için karar alınmıştı. Süreç bu şekilde ilerleme gösterirken PKK, 24 Mayıs 1993 tarihinde Bingöl yakınlarında 33 silahsız erin şehit edilmesi ile bu çalışmalara son verildi. PKK'nın silahsız 33 eri şehit etmesi üzerine örgüte karşı her türlü siyasi ve operasyonel kararın alınması konusunda

anlaşıldı. Başta Öcalan olmak üzere örgütsel kaynaklar olayın Şemdin Sakık tarafından süreci sabote etmek amacıyla gerçekleştirdiğini ileri sürmüştür. Şemdin Sakık ise bu olay ile ilgisinin olmadığını iddia etmiştir. (Sakık, 2010: s.126)

Türkiye bu dönemde taktiksel olarak verilen ateşkesi algılamayarak askeri harekatı durdurmuştur. Terör örgütü de kısa bir süre sonra gücünü tekrar toparlayarak tekrar eylem yapabilecek seviyeye ulaşmıştır. (Özdağ, 1999: s. 103).

Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK), 1993 yılında stratejik anlamda bir değişikliğe giderek Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde alan hakimiyeti uygulamasına geçildi. Yapılan operasyon neticesinde PKK'dan temizlenen bölgeye iç güvenlik birlikleri yerleştirildi. 1993 yılında güvenlik güçleri savunma durumundan saldırı durumuna geçiş yapmıştır. Türk ordusu, artan moral ve operasyonel kabiliyet neticesinde PKK bölgede eylem yapamaz duruma gelmiştir. (Özsoy, 2011: s. 20-23).1995 yılına kadar devam eden operasyonlarda örgütün askeri kanadına ağır darbeler indirilmişti. Silahlı mücadelede başarılı olamayacağı anlayan terör örgütü eylemlerini batı bölgelerine yönlendirdi. Türkiye'yi ekonomik ve sosyal anlamda zor durumda bırakmak için yaz aylarında tatil yörelerinde eylem yapmaya başladı. Örgüt aynı zamanda Avrupa cephe yapılanmasını tamamlayarak ekonomik ve siyasi destek sağlıyordu. Ayrıca daha geniş halk kitlelerine hitap edebilmek amacıyla 1995 yılında MED TV adında bir televizyon kanalı kurulmuştur. (Demirel, 2005: s. 168).

Türkiye, PKK'nın bu faaliyetlerine karşı 1995 yılında 35.000 asker ile Kuzey Irak'ta bulanan PKK kamplarına askeri operasyon yaptı. Operasyon yapılacağını daha önceden öğrenen PKK militanları kampları boşaltmıştı. 12 büyük PKK kampı basılmasına rağmen istenilen sonuç elde edilememişti. Türkiye, Kuzey Irak'taki Kürt gruplar ve Amerika ile olan ilişkilerini sorgulamaya başlamıştır.(Özsoy, 2011: s. 23-25).

Türk Ordusu 1997 yılında PKK'yı bitirmek amacıyla yoğun hava desteği ile birlikte 35.000 askerle Irak'a askeri operasyon düzenledi. Kuzey Irak'ın denetimini ele geçiren TSK, PKK kamplarına başarı operasyonlar yaptı ve kuvvetinin büyük bir bölümünü Haziran sonuna kadar bölgede bıraktı. TSK, Eylül 1997'de 100 tankla

desteklenen 10.000 askerden oluşan kuvvetini Irak'ın içlerine kadar gönderdi. 13 Ekim'de geri çekilmeye başlayan Türk ordusu, PKK'nın sınırda bulunan sığınaklara geri dönmemesi için geçici güvenlik bölgeleri oluşturdu. PKK, Kuzey Irak'a yapılan operasyon sonucunda askeri olarak bitirildi. Eylemleri önemli bir şekilde azalmıştı. Fakat örgütün bitirilmesi için elebaşının ele geçirilmesi gerekiyordu. Sıra Abdullah Öcalan'ın yakalanmasına gelmiştir. (Özdağ, 2010: s. 157).

2.6.3.Abdullah Öcalan'ın Yakalanmasıve Sonrası

Genelkurmay Başkanı olan Hüseyin Kıvrıkoğlu, Milli Güvenlik Kurulu'nda Suriye ve PKK'ya destek veren diğer ülkelere yönelik bir çalışma yapılması gerektiğini, terörle mücadelede ellerinden gelen her şeyin yapıldığını, fakat PKK'nın başı Suriye'de olduğu müddetçe yapabileceklerinin sınırlı olduğunu, bu konuda bir eylem planının hazırlanması gerektiğini belirtmiştir. Daha sonradan konu ile ilgili düzenlenen rapor Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e teslim edilmiştir.

Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Atilla Ateş göreve başladıktan 16 gün sonra 15 Eylül 1998 tarihinde Hatay'ın Reyhanlı İlçesinde bulunan bir sınır karakolunu denetlemesi esnasında bir konuşma yaptı.*"Ülkemizin problemlerini çözmek, ekonomiyi düzelmek, kalkınmayı sağlamak ve halkı daha çok refaha kavuşturmak için çaba harcanıyor. Bazı komşularımız, bizim iyi niyetimizi, gösterdiğimiz yakınlığı yanlış değerlendirmişlerdir. Uzun zamandan beri Apo denilen eşkıyayı kendi ülkelerinde barındırıp, onu destekleyerek Türkiye'yi terör belasına bulaştırmışlardır. Şunu açıkça söylemek istiyorum: Türk milleti bu konuda göstereceği iyi niyetin sonuna gelmiştir. Sabrımız tükenmek üzeredir. Sabrımızı taşırmasınlar."*

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, TBMM'nin açılış konuşmasında PKK konusunda bir konuşma metninin hazırlanması için danışmanlarına talimat verdi. Hazırlanan konuşma metnini inceleyen Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, biraz daha sertleştirilmesi hatta tehdit edilmesini istedi. Konuşma metni hazırlanmıştı. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel 1 Ekim 1998 günü TBMM'nin açılış konuşmasında şunları söyledi.(Yetkin, 2004: s. 14-15).*"Suriye, PKK terör örgütüne*

aktif destek sağlamayı sürdürmektedir. Tüm uyarılarımıza ve barışçı açılımlarımıza rağmen hasmane tutumundan vazgeçmeyen Suriye'ye karşı mukabelede bulunma hakkımızı saklı tuttuğumuzu, sabrımızın taşmak üzere olduğunu bir kere daha dünyaya ilan ediyorum.(Tekin, 1999: s. 13-14).

Türkiye, Suriye sınırına asker sevkiyatı gerçekleştirdi. Sınır boyunca askeri tedbirler artırıldı. 3 Ekim 1998 tarihinde Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek, Suriye ve Türkiye arasında arabuluculuğa soyundu. Hüsnü Mübarek Türkiye'yi ziyaret ederek Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile bir görüşme gerçekleştirdi. Öcalan'ın suçlarını ihtiva eden bir dosya Mübarek'e verildi. Durumun ciddiyetini anlayan Hüsnü Mübarek, dosya ile birlikte Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad ile görüştü. Aynı tarihlerde İran Dışişleri Bakanı Kemal Harrazi Ankara'ya geldi. Türk heyeti ile görüştük sonra Şam'a gitti. Suriye, Türkiye'nin kararlı tutumu karşısında geri adım atmak zorunda kaldı. Ankara'nın mesajına Kemal Harrari aracılığıyla cevap vererek Öcalan'ı gönderebileceklerini bildirdi.

Abdullah Öcalan, Yunanistan'da bulunan Rozalin Kod adlı Ayfer Kaya'ya gerekli hazırlıklarının yapmasını ve Yunanistan'a geleceğini bildirdi. Öcalan, 09 Ekim 1998 tarihinde Suriye'nin Türkiye sınırına yakın bir yerde bulanan Kamışlı'dan tarifeli uçakla Abdullah Sarıkurt adına düzenlenmiş bir sahte pasaport ile Suriye'yi terk etti. Yunanistan'a gelen Öcalan'ı Yunan üst düzey İstihbarat yetkilileri karşıladı. Kendisinin ülkede kalmayacağını, aynı gün saat 17.00'ye ülkeden ayrılması gerektiği söylendi. 8 kişilik küçük bir jetle Rusya'ya gönderildi. (Pirim ve Örtülü, 1999: s. 80-84).

Öcalan'ı, Rusya'nın jeopolitik parlamento komisyon sorumlusu ve örgüt üyeleri karşıladı. Öcalan, iki katlı müstakil bir eve yerleştirildi. 4 Kasım 1998 tarihinde Rusya Parlamentosu Duma, Öcalan'ın sığınma talebini oy çokluğu ile kabul etmesine rağmen, Rusya Başbakanı YevgeniPrimakov ülkeyi terk etmesini istedi. Öcalan, 33 gün kaldığı Rusya'dan ayrılmak zorunda kaldı. (Tekin, 1999: s. 14).

Abdullah Öcalan, 12 Kasım 1998 tarihinde Roma Havaalanı'nda Abdullah Sarıkurt adına düzenlenmiş sahte pasaport ile yakalandı ve ertesi gün tutuklanarak

ReginaCelia Cezaevi'ne konuldu. Kısa bir süre sonra kalp rahatsızlığı geçirerek Palestina Kliniğine götürüldü. Türkiye, 14 Kasım 1998 tarihinde Abdullah Öcalan'ın iadesi için resmi olarak başvurdu. İtalya Adalet Bakanlığı Müsteşarı Carleone, *"İtalya, ölüm cezası ile karşı karşıya olan birini veremez"* diyerek İtalya'nın niyetini ortaya koymuştur. Öcalan, avukatı LuigiSaraceni aracılığı ile siyasi sığınma talebinde bulundu. İtalya Başbakanı Massimo*D'Alema "terörden vazgeçerse Öcalan'a sığınma hakkı verilebileceğini"* ima etti. Ayrıca idam varsa Öcalan'ı iade etmeyeceklerini açıkladı. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ise idamın kalkmayacağı ifade etti. (Pirim ve Örtülü, 1999: s. 90).

Türkiye'de İtalyan mallarına yönelik boykot kararı gün geçtikçe büyüyordu. İtalyan iş adamları bu durumdan çok rahatsız olmuştu. İtalya'nın bu durumdan finansal açıdan etkilenmekteydi. Hükümete karşı yavaş yavaş tepki sesleri yükselmeye başladı. Ankara'da bulanan İtalya Büyükelçiliği önündeki protesto gösterileri gün geçtikçe artmaya başladı. Köşeye sıkışan D'Alema Öcalan'ı Almanya göndermeyi düşüyordu. Fakat Almanya bunu kabul etmedi. Roma İstinaf Mahkemesi 16 Aralık 1998 tarihinde Öcalan hakkında verilen mecburi ikamet kararını kaldırdı. Aynı mahkeme 28 Aralık'ta Türkiye'nin iade talebini reddetti. Öcalan'ın Roma'da yargılanması fikri de kabul edilmedi. İtalya bir çıkmazın içerisine doğru sürüklenmişti. İtalya, Öcalan'ın 16 Ocak 1999 tarihinde ülkeyi terk ettiği tüm dünyaya ilan etti. Böylece Öcalan'ın 65 günlük Roma macerası sona ermişti.

Abdullah Öcalan, İtalya'da iken hangi ülkeye gidebileceğini araştırmaya başladı. Moskova, Hollanda, Finlandiya ve Baltık Ülkeleri ile görüştü. İngiltere kesinlikle gelmemesi gerektiği iletirken diğer ülkeler ne kabul etti ne de reddetti. Alınan cevaplar üzerine Moskova'ya gitmeye kararı verildi. Rusya'nın Novigrad hava alanına geldiğinde birkaç örgüt üyesi karşıladı. Dikkat çekmemek için özel bir eve yerleştirildi. Eve geldikten birkaç gün sonra Rusya İç Güvenlik yetkilileri gelerek ülkede kalamayacağını bildirdi. Öcalan, tekrar Ayfer KAYA ile irtibata geçti. Ayfer ve iki Yunanlı yetkili Rusya'ya gelerek Öcalan ile görüştü. Öcalan ve beraberindekiler 31 Ocak'ta Yunanistan'a uçtular. Oradan Korfu adasına geçtiler. Öcalan'ın asıl amacı Hollanda'ya geçerek burada bulanan Lahey Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesinde yargılanmaktı. Bu nedenle Yunanistan'dan ayrılarak Minsk'e

geçti. Türk yetkililerde Öcalan'ın yerini tespit etmek amacıyla ABD makamları ile bilgi alışverişinde bulundu. Yunan basını Öcalan'ın Beyaz Rusya'da olduğu duyurmuştu fakat bu bilgi teyit edilememiştir.

Öcalan'ın Hollanda'ya gideceği uçak bir türlü gelmedi ve Avrupa Ülkelerinin hava alanları kendisine kapatıldı. Bu nedenle tekrar Yunanistan'a geçti. Uçak değişikliği yapılarak Öcalan Kenya'ya gönderildi. Yunan elçilik görevlileri Öcalan'ı karşıladı ve elçilik binasına götürdü. Kenyalılar, Yunan Büyükelçiliğindeki konuğun Öcalan olduğunu iki gün sonra anladılar. Ardından Öcalan'ın Büyükelçilik binasından çıkarılması için baskı yaptılar. Öcalan ise buradan çıkmak istemiyordu çünkü başına gelecekleri hissetmişti. Milli İstihbarat Teşkilatı da CİA ile yaptığı işbirliği neticesinde Öcalan'ın Kenya'nın Nairobi Hava alanında ikamet ettiğini tespit etmiştir. Kenya'da 1998 yılında ABD Büyükelçiliğinin El Kaide tarafından bombalanmasından sonra CİA bu ülkede yoğun faaliyetlerde bulunmuştur. Bu nedenle CİA Kenya'da etkin durumdaydı. (Yetkin, 2004: s. 151).

Ankara da Öcalan'ın ele geçirilmesi için bir operasyon düzenlenmesine karar verdi. Operasyon için Kenya'ya MİT mensuplarından oluşan bir ekip gönderildi. Kenya hükümeti ile gereken temaslar sağlandı. Operasyon için gerekli olan uzun menzilli bir uçakta Nairobi'de konuşlanmak üzere yola çıkmıştır. Uçağın içerisinde Genel Kurmay Başkanlığı Özel Kuvvetler Komutanlığına bağlı bir ekip bulunuyordu. Elçilik görevlileri Öcalan'a buradan isteği ülkeye gidebileceğini bildirdi. Öcalan da başına gelecekleri hissettiği için elçilik binasını terk etmek istemiyordu. Öcalan daha sonradan ikna edildi. Bu kez de dokunulmazlığı olan makam aracını kullanmak istedi fakat bu istediği de kabul edilmeyince kendisine gösterilen araca binmek zorunda kaldı. Beş otomobilden olan konvoy elçilik binasından ayrıldı. Öcalan ile birlikte 3 polisinde içerisinde bulanan otomobil yola çıkar çıkmaz hızlandı ve yol ayrımında yönünü değiştirdi. Öcalan da ne olduğunun farkına varmadan yapılan iğne ile uyutulmuştu. Türk ekiplerinin beklediği özel uçağı bindirilerek 16 Şubat 1999 tarihinde Türkiye'ye getirilmek üzere yola çıktı. Öcalan'ın gözünü açtığında ise uçaktaki özel ekip görevlilerin sözünü güçlükle anlayabilmişti. *"Memlekete hoş geldin."*(Tekin, 1999: s. 22-23).Abdullah Öcalan'ın ilk sözleri ise

"*Ben ülkemi severim. Annem de Türk'tür. Bir fırsat verilirse devlete hizmet etmeye hazırım*."(Özkan, 2000: s. 158).

Öcalan'ın yakalanmasının ardından yargılanma süreci başladı. Ankara 2 Nolu Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından İmralı'da gerçekleştirilen dokuz celsenin sonunda 31 Mayıs 1999 tarihinde, Türk Ceza Kanunun 125.maddesi gereği "Vatana İhanet" suçundan idama mahkum edilmiştir. İlerleyen yıllarda Avrupa Birliği Uyum Yasaları çerçevesinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6 numaralı protokolü imzalanması ile birlikte idam cezasının kaldırılarak Öcalan'a verilen idam kararı ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çevrilmiştir.

Abdullah Öcalan'ın yakalanması, örgütte şok etkisi oluşturmuştur. Örgüt mensupları ülkenin farklı bölgelerinde eylemler yapmıştır. Bu eylemlerin ardından örgüt, Öcalan'ın talimatı ile eylemsizlik kararı alarak silahlı unsurları Kuzey Irak bölgesine çekmiştir. Bu dönemden sonra siyasi çalışmalara ağırlık verilmiştir. (İşeri, 2008: s. 128). Şiddet olmadan örgütün yok olacağını anlayan örgüt yöneticileri 2004 yılında eylemsizlik kararını bozarak silahlı eylemlerine başlamıştır.(Bal, 2010: s. 50).

ABD'nin 2003 yılında Irak'ı işgal etmesi ile birlikte PKK terör örgütü yeniden güç kazanmaya başlamıştır. İşgal sonrasında Irak Kürtleri için Irak Kuzey Yönetimi'nin kurulması ile PKK terör örgütü güçlenmeye başlamıştır. Irak güvenlik güçleri için gönderilen silahların PKK'nın eline geçmiştir. Gerekli olan teçhizatın tamamlanması ile birlikte örgüt eylemlerine 2005 yılı itibariyle önemli ölçüde artış gözlenmiştir.(Akyol, 2006: s. 16). Örgüt 2007 yılı itibariyle metropollerde silahlı ve bombalı terör eylemlere gerçekleştirmeye başlamıştır. (İşeri, 2008: s. 67).

PKK, terör eylemlerine devam ederken aynı zamanda siyasal ve toplumsal hayatta da faaliyetlerini sürdürmüştür. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde alternatif bir devlet sistemi kurarak yaptığı terör eylemleri ile birlikte tek etkin gücün kendisi olduğunu göstererek taban oluşturmaya çalışmıştır. Örgüt son dönemlerde üniter devlet söylemleri kullansa da bugüne kadar gerçekleştirdiği eylemlerde adım adım yeni bir ulus ve yeni bir devletin unsurlarını tamamlamaya çalışmış sözde Bağımsız Birleşik Kürdistan'ın kurulması amacından vazgeçmemiştir. Ayrıca tüm

barışçıl söylemlerine rağmen silahlı unsurlarını dağıtmamış terörü bir tehdit unsuru olarak kullanmaya devam etmiştir. Günümüzde ise PKK terör örgütü eylemlerini şehir merkezlerini taşıması ile birlikte halktan beklediği desteği almamıştır. Bu durum bile örgütün bölge halkını temsil etmediğini göstermiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
3.PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN LOJİSTİK DESTEĞİ

Tarih kitapları bize; zaferden zafere koşan pek çok ordunun başarısının arkasında, bu kuvvetlere yiyecek, su, yakıt, silâh ve cephane sağlayan iyi bir sistemin bulunduğunu göstermiştir. İhtiyaç duyacakları ikmal maddelerini nereden ve nasıl temin edeceğini hesaplamadan sefere çıkan birçok güçlü ordunun ise, çöllerde ve karlı dağlarda açlıktan, susuzluktan ve soğuktan kırıldığının yüzlerce örneğini sunmaktadır.

Stratejik ve taktik harekâtta başarının anahtarı; istenilen yer ve zamanda, yeterli ölçüde ve kesintisiz yapılan lojistik destektir. Yakın tarihe baktığımızda, İstiklâl Savaşı ve 2'nci Dünya Savaşında yaşanan olaylar bize, lojistik desteğin önemini göstermektedir.

Silahlı bir grubun faaliyetlerini sürdürebilmesi ve varlığını devam ettirebilmesi her durumda işleyen lojistik bir sistemin varlığı ile mümkündür. Napolyon'un "Ordular, mideleri üzerinde yürürler" sözü, o günün şartlarında savaşanların karınlarını doyurmanın zafere etkisini vurgulamak için söylenmiştir. Günümüzde ise savaş kazanmanın ancak, kullanılacak pek çok silâh, araç ve gerecin istenilen yer ve zamanında yerine getirilmesi sağlanmaktadır.

PKK faaliyetlerini lojistik destek almadan sürdürmesi düşünülemez. Örgütün Lojistik Talimnamesi'ne göre yararlanılması gereken kaynaklar sırasıyla, Türk Kuvvetlerinden, halktan, dost güçlerden, tarafsız güçlerden ve üretimi gerçekleştirerek temin edilmektedir. PKK, bu amaçla askeri depo, devlet üretme kurumları, kooperatif, özel sektöre ait imkânlar, korucu ve işbirlikçi olarak nitelendirdiği şahıs ve kitlelere yönelmeyi kendine hak saymaktadır. Halktan alınacak destek içinse aidat ve bağış toplamayı, halkın elinde bulan silah ve malzemeyi gönüllülük temelinde almayı öngörmektedir. (İmset, 1993: s. 201).

Gerilla savaşının en önemli sorunu şüphesiz ki beslenme, cephane, silah temini gibi lojistik meselelerdir. Gerilla tarzının en önemli unsuru gizliliktir. Ancak ihtiyaçların karşılanması hususunda yerel hakla kurulacak irtibat gizlilik prensibini tehlikeye düşürecektir. PKK, kurulduğu ilk yıllarda gizlilik unsuruna dikkat ederek depolar oluşturmaya çalıştı. Zamanla artan militan sayısı ile birlikte "Lojistik" konusu uzmanlık gerektirdiğinden dolayı "Lojistikçi" gruplar oluşturuldu.

Lojistik konusu, dağda varlığını devam ettirmede en önemli sorun olarak görülmesi ile farklı zamanlarda değişik çözümler üretilmeye çalışıldı. PKK, Lübnan ve Suriye'de bulunduğu süre zarfında silah, mühimmat, erzak v.b. gibi ihtiyaçlarının karşılanması konusunda fazla zorluklarla karşılaşmadı. İran ve Kuzey Irak'taki Barzani kamplarından da yardım gelmekteydi.

Türkiye sınırları içerisinde bulunan PKK militanlarıda mali konularda fazla sıkıntı çekmedi. Gruplar üslenme sağlanıncaya kadar ihtiyaçları merkez tarafından karşılandı. Üslenme faaliyetleri tamamlandıktan sonra "vergilendirme, cezalandırma, kamulaştırma, gönüllülük" temelinde ayni ve nakit yardımlar toplanmaya başlandı. Yardımlar daha çok kuru erzak, un, şeker, ceviz, bulgur gibi bölgesel yiyeceklerle canlı hayvanlardan oluşmaktadır. Bu tür faaliyetlerin asıl amacı siyasi sonuç doğurmasıdır. Yardımlar hangi amaçla yapılırsa yapılsın zorunlu olarak örgüt ile ilişkilerin gelişmesine neden olmuştur. Bu durum ise "suç ortaklığı" sonucunu doğurmaktadır. (Özcan, 1999: s. 167).

PKK, lojistik sorunun çözümü için değişik yöntemler geliştirmiştir. Milis teşkilatlarının cephe faaliyetlerinin en önemli aktivitesini bu konu oluşturmaktadır. Silahlı gruplarda ise konuyu "lojistik bölümü" takım seviyesinde çözüme kavuşturmuştur.[1]Cephe boyutunda ise savaş ekonomisini örgütleme, aidatları düzene oturtma, çeşitli kampanyalar düzenleme, kamulaştırma ile gelir ve giderlerin sistemleştirme "Ekonomi ve Maliye bölümünün" görev alanına girmektedir. (Eyalet Düzeyinde Yönetim, 1989: md.2)

[1]Bknz.**Takım Yönetmeliği, md.h/6,** "Takımın silah, cephane, yiyecek, giyecek sorunlarını çözümler. Malzemelerin korunması, bakımı kullanımını uygun biçimlerde gerçekleştirir. Her manganın bir lojistik sorumlusu vardır ve bu birim takım komutanına bağlı çalışır."

Örgüt, 1990 yılının sonrasında hızla gelişen olaylar ve katılım sayılarındaki artışların nedeniyle lojistik konuları belli esaslar üzerine düzenlemeye çalıştı. Az sayıda yürütülen gerilla harekatı sayının ani bir şekilde artışı ile birlikte sayısız sıkıntıyı beraberinde getirdi. Gerillanın en önemli özelliği olan "Lojistik" gizlilik ihlal ediliyor ve daha fazla yiyecek, cephane ve daha uzun ikmal kolları ile daha fazla hareketliliğe ihtiyaç duyuluyordu. Bedeli ile gizliliğin ihlali anlamına geliyordu. Sayılar artıkça kolaylık ortadan kalkmaya başladı.

Örgüt, 1993 yılında lojistik konusunda erzak, silah-cephane, istihkam, üretim ve hayvancılık gibi dallarda kurumsallaşmaya gitti. PKK, eyalet bölümlenmesinde, sistemi oturttuktan sonraki dönemde kendine yeterli bir düzen kuruldu ve merkezden para desteği olmadan varlığını sürdürecek boyuta geldi. (V'nci Kongreye sunulan Eyalet Raporu, 1994: s.55).

3.1.Silahlar Kaynakları

PKK Silahlı Propaganda Birliği üyesi bir militanın üzerinde 1986 yılında; Bir Adet Piyade Tüfeği, 2 Adet El Bombası, 6-7 Adet dolu şarjör, 100-150 adet yedek mermi, bir adet kasatura, dürbün, sırt çantası, uyku tulumu ve tıbbı malzemeler bulunmaktaydı. 1991 yılına geldiğinde bunlara ek olarak üniforma, bir adet tabanca, 4-6 adet saldırı veya sis bombası bulunmaktadır.

Genelde her militanda ikişer adet sağda ve solda üzere dört şarjör bulunur. Silah üzerinde ise birbirine bağlı bir şekilde iki adet şarjör vardır. Yapılacak eylemin özelliğine göre bu sayılar artırılabilmektedir. Grupların "lojistikçileri" kimin neyi ne kadar taşıyacağına karar verir. Silahlar arasında en yaygını dünyadaki diğer terör örgütleri militanlarının kullandığı Kalaşnikov Piyade Tüfeğidir. Komutanları ise Amerikan yapımı olan M-16 Piyade Tüfeği kullanır. (İmset, 1993: s. 206).

PKK terör örgütü bölgede etkili olmaya başlaması ile birlikte silahlı gücünde de artış gözlenmiştir. Örgüt kurulduğu ilk dönemde ihtiyaç duyduğu silahların büyük bir kısmını İsrail'in 1982 yılında Lübnan işgali sırasında FKÖ mensuplarının bırakıp

gittiği veya ölülerinin üzerinden aldığı silahlar oluşturmaktadır. Alınan bu silahlar Helve kampına getirilerek örgütün ilk silah deposu oluşturulmuştur.

PKK terör örgütünün silah temin ettiği yöntemler şu şekildedir:

- Yurtiçi ve yurtdışında örgüt adına toplanan bağış, yardım, vergilendirme, ceza, düzenlenen sosyal etkinliklerle sağlanan finansman ve uyuşturucu madde ticaretinden elde ettiği gelirle bedeli karşılığında satın alınan silahlar,
- Uluslararası silah kaçakçıları ile girdiği ilişkilerden dolayı temin ettiği silahlar,
- Çeşitli menfaatlerin çakışması nedeniyle Türkiye'nin istikrarını bozmak isteyen yabancı devlet veya örgütlerce hibe edilen silahlar,
- PKK terör örgütü mensuplarının güvenlik güçlerine karşı yaptığı eylemlerde gasp ettiği silahlar ve bölge halkından zorla alınan silahlar,
- Saddam tehditti karşısında Türkiye ve İran'a sığınan peşmergelerin bıraktığı silahlar ve II.Körfez Savaşı'ndan sonra Irak Güvenlik Güçlerinden elde edilen silahlar,
- Sovyet Rusya ve Doğu bloku ülkelerin dağılması sonucu meydana gelen otorite boşluğundan yararlanılarak elde edilenler örgütün silah deposunu oluşturmaktadır. (Denker, 1997: s. 69).

Abdullah Öcalan'ın Jandarma İstihbarat Dairesi tarafından alınan ifadesinde silah kaynakları şu şekilde ifade etmiştir: *"Silahlar Körfez Savaşı sonrasında Irak'ta meydana gelen pazarlardan sağlanıyor. Körfez savaşı hemen öncesinde Irak yönetiminden hediye olarak az miktarda silah yardımı aldık. Körfez Savaşı sonrasında ise silah kaynağı oluşan pazarlar ile Türkiye'ye gelen peşmergelerdir. Sam-6/ Sam-7 füzeleri 1990'dan sonra Körfez Savaşı'nda alındı. Diğer füzeler Yunanistan aracılığı ile alındı. Füzeler gemilerle tüccar malı içerisinde Körfez üzerinden Kuzey Irak'a getiriliyordu. Sırbistan'da Strella eğitim kampları var. 20 Adet Strella füzesi alındığını biliyorum. Sam-6 ve Sam-7 füzeleri sağlıklı kullanılmadı. Strella'nın tanesi 18.000 dolar karşılığında satın alındı."*(Tekin, 1999: s. 70).

PKK'nin kullandığı silahlar üzerine yapılan bir araştırma neticesinde bu silahların genel olarak Rus, Çin, ABD, Alman, Belçika ve Fransız menşeili olduğu görülmüştür. Genel Kurmay Başkanlığının yaptığı araştırmaya göre, PKK 8 ayrı ülke tarafından üretilen mayınları kullanmaktadır. Bu mayınların arasında en büyük payı İtalyan ValellaMeccotecnica SPA firmasına ait VS-50 mayınları oluşturmaktadır. Bu mayın türü plastikten yapıldığından dolayı mayın detektörleri tarafından tespit edilememektedir. "Topuk Mayını" olarak bilinen bu mayın satışının yasaklanmasına ilişkin sözleşme İtalyan Hükümeti tarafından imzalanmasına rağmen İtalyan Firması tarafından PKK'ya satılmıştır. (Güneş, 2013)

PKK'nın yaklaşık 5-6 bin kişilik dağ kadrosunun olduğu tahmin edilmektedir. Bunların her birinin uzun namlulu silah, mühimmat ve bomba başta olmak üzere bir orduyu donatacak silah ve mühimmata sahip olduğu düşünüldüğünde karşımızdaki gücün potansiyeli tahmin edilebilmektedir. Bir ülke tarafından üretilen bir silahın başka bir ülkeye, kuruma veya örgüte ulaştırılmasında üretici ülkenin izni veya bilgisi olmadan gerçekleşmesi mümkün değildir. (Milliyet, 2007)

Terör örgütünden ele geçirilen silahların seri numaralarından yola çıkarak hangi ülkeye ait olduğu kolaylıkla bulunuyor. Fakat bu silahların menşei bilgilerine ulaşılmaması için üretici ülke veya firma tarafından seri silinebilmektedir. Hatta PKK da zaman zaman silahların seri numaralarını sildiği bilinmektedir.

Genelkurmay yetkililerinin PKK'nın kullandığı silahlar hakkında yaptığı araştırmada " Hafif silahların çoğunluğu, başta Rusya olmak üzere eski Doğu Bloku ülkeleri ve Çin kaynaklıdır. Bir kısım silahlar ise Almanya, İtalya, İngiltere, İspanya, ABD gibi ülkeler tarafından üretilmiş daha sonra bunlar dolaylı veya dolaysız yollarla PKK'ya aktarılmıştır. Terör örgütünce kullanılan mayınların büyük bir bölümünün ise İtalyan menşeli olduğu anlaşılmaktadır. (Şehirli, 2000: s. 88).

Türk İstihbarat kaynaklarına göre PKK yılda 430 milyon dolar yardım ve haraç topluyor. Bunun 22 milyon dolarına karaborsadan silah temin ediyor, geri kalan kısmını ise diğer örgütsel faaliyetlerde kullanıyor. Almanya'da 11 bin 500 PKK'lı

faaliyet göstermektedir. Bunun yaklaşık 1000'i Berlin'de yaşamaktadır. (Vatan, 2007)

Genelkurmay Başkanlığı, PKK'ya yönelik yapılan operasyonlarda ele geçirilen silahların ve patlayıcı maddelerinin menşei hakkında yapılan araştırma neticesinde dağılım şu şekildedir:

*Kalaşnikov Piyade Tüfeği:*Ele geçirilen 4.500 Kalaşnikov Piyade Tüfeğinin yüzde 71.6'sı Rusya, yüzde 14.7'si Çin yüzde 3.6'sı Macaristan, yüzde 3.6'sı da Bulgaristan menşeli olduğu tespit edildi.

Dragunov Keskin Nişancı Tüfeği (Kanas): PKK terör örgütü yapılan operasyonlarda ele geçirilen 5.713 Dragunov Keskin Nişancı Tüfeği'nden menşei belli olan 959 adet silahın yüzde 45.2'si Rusya, yüzde 13.2'si İngiltere, yüzde 9.4'ünün ABD orjinli olduğu belirlendi.

RPG-7 Roketatarlar: PKK eylemlerinde yaygın olarak kullanılan Roketatarlardan ele geçirilen 1.610'nun üzerinde inceleme yapıldı. Bunun 313'ünün menşei tespit edilebildi. Bunların yüzde 85'inin Rusya, yüzde 5.4'ünün Irak, yüzde 2.5'inin Çin menşeli olduğu tespit edildi.

Tabancalar: PKK'ya karşı yapılan operasyonlarda ele geçirilen 2 bin 885 tabanca ve makineli tabancadan 2 bin 208'inin menşei belirlendi. Bu silahların yüzde 21.9'u eski Çekoslovakya, yüzde 20.2'si İspanya, yüzde 19.8'i İtalya orijinli olduğu belirlendi.

El Bombaları: 3 bin 490 el bombasından 136'sının menşei belirlendi. Bunların yüzde 72'sinin Rusya, yüzde 19.8'inin ABD, yüzde 8'inin ise Alman menşeli olduğu görüldü.

Mayınlar: Bulunan 11 bin 568 mayından 8 bin 15'inin menşei araştırması sonuçlandı. Bu mayınların yüzde 60.8'i İtalya, yüzde 28.3'ü Rusya, yüzde 6.2'si Almanya kaynaklı olduğu tespit edildi. (Milliyet, 2007)

Radarlar: Türk Ordusunun PKK'ya karşı yürütülen hava operasyonlarında bir gerçeği daha ortaya çıkardı. PKK'nın 2 adet pasif radara sahip olduğu öğrenildi. Pasif radarlar klasik radarlara nazaran yerlerine tespit etmesi oldukça zordur. Çünkü pasif radarlar havada herhangi bir ışıma yaymadan havadan yaklaşan cisimlerin yerini önceden haber verebiliyor. Bu nedenlerden dolayı aktif radarla gibi yerlerinin tespit edilmesini büyük oranda imkansız hale getirmektedir. PKK bu sayede Türk

savaş uçaklarının gelişini önceden haber almayı ve tedbirler geliştirmeyi planlamaktadır. Pasif radarlar ayrıca insansız hava araçlarını da takip edebilme özelliği de bulunmaktadır. İleri teknoloji gerektiren bu radarları üretimi ABD, İsrail, İngiltere ve Rusya gibi ülkeler tarafından gerçekleştirmektedir.

3.2.Gelir Kaynakları

PKK'nın militan sayısı dönemsel olarak farklılık gösterse de genel itibariyle beş bin civarında olduğu tahmin edilmektedir. Bu gücün bir bölümü Türkiye sınırları içerisinde yer alırken bir kısmı da İran, Irak, Suriye hudutları içerisinde konuşlanmıştır. Militanlarının her birinin elinde silahlar, bu silahlara ait mühimmatlar, mayınlar, bombalar, patlayıcı maddeler ayrıca bu militanların iaşe, barınma, ulaşım, haberleşme ve eğitim giderleri, bir küçük ordu büyüklüğündeki bir gücün savaşa hazır tutulabilmesi için önemli ölçüde ekonomik güce sahip olması gerekmektedir. Ayrıca örgüte ait olan yaklaşık 450 birlik, sendika, şirket, gazete, dergi, televizyon ve radyo kuruluşların finanse edilebilmesi için büyük miktarlarda paraya ihtiyaç duyulmaktadır. (Eren, 2009: s. 20-21).Soğuk Savaşın sona ermesi ile birlikte azalan devlet destekleri nedeniyle terör örgütleri kendi finans bağlantılarını kurmaya başlamıştır.

Fransız istihbarat birimi olan AFP'nın araştırmalara göre örgütün her yıl ABD ve Avrupa ülkelerinden 500 milyon dolar para topladığı belirtilmiştir. PKK'nın yıllık geliri sadece topladığı paralar ile sınırlı değildir.

PKK terör örgütünün Parti Tüzüğüne göre gelir kaynakları şunlardır: Üyelerin aidatları, üye ve sempatizanların bağışları, partinin yayın organlarından sağlanan gelirler ve partinin propagandası amacıyla yapılan şenlik, toplantı ve gecelerden sağlanan gelirlerdir.(Parti Tüzüğü, 2005: md.15)Ankara 2 Nolu Devlet Güvenlik Mahkemesinin Sanık Abdullah Öcalan Davası gerekçeli kararında PKK terör örgütün finans kaynaklarını yurtiçi ve yurtdışı olarak iki bölümde ele alarak şu şekilde ifade etmiştir.

a) Yurtiçi Gelir Kaynakları

"Aidatlar, para ve mal bağışları, vergilendirme. cezalandırma, gasp ve soygun faaliyetleri, fidye almak için adam kaçırmalar, firmalar, müteahhitler ve şahıslardan, seyahat acentelerinden vergilendirme adı altında alınan paralar, silah ve uyuşturucu kaçakçılığından elde edilen gelirler, metropollerdeki doğu kökenli sanayici ve işadamlarından tehditle alınan paralardır. "

b) Yurtdışı Gelir Kaynakları

"Yardım kampanyaları ve bağışlar, üye aidatları, tehdit, şantaj, gasp yoluyla elde edilen gelirler, kara para aklama faaliyetleri (gayri meşru elde edilen paraların Türkiye'ye sokulması), örgüt adına çalıştırılan işyerleri, (Örn. Bükreş'te 200'e yakın dükkan çalıştırılması) adam kaçırma ve fidye alma faaliyetleri, insan ticareti, işçi simsarlığı ve ilticacılardan alman paralar (illegal yoldan Avrupa'ya gidenlerden mülteci statüsü kazanları için sahte pasaport ve ikamet sağlama işlemlerinden alınan paralar), yabancı kurum ve kuruluşların maddi destekleri, sınır ticareti ve mültecilerden elde edilen gelirler (Kuzey Irak Mülteci Kampı'ndan sağlanan gelirler) ve örgüt yayınlarının fahiş fiyatla satılmasından elde edilen gelirler vb. olarak özetlenebilir. Bu kaynaklardan silah ve uyuşturucu kaçakçılığı üzerinde ayrıca durmakta fayda görülmüştür."

Terör örgütünün Avrupa'nın değişik ülkelerinde hesapları mevcuttur. Örgütün hesapları ve para transferleri konusunda bugüne kadar Avrupa ülkeleri tarafından herhangi bir kısıtlama getirilmemiştir. Örgütün para trafiğini ERNK (Kürt Demokratik Halk Birlikleri) düzenlemektedir. ERNK'ya bağlı olan KNK-KUK(Kürt Ulusal Kongresi) ve KON-KÜRD (Avrupa Kürt Dernekleri Konfederasyonu) örgüt adına gelir sağlayıcı çalışmalar yürütmektedir. Almanya'da Kürt nüfusunun fazla olmasından dolayı terör örgütünün Avrupa'daki faaliyetlerin organize edilmesinde önemli bir merkez haline gelmiştir. 1993 yılında PKK, Almanya'da yasak edilmesine rağmen paravan isimlerle kurulan 33 dernek tarafından faaliyetlerine devam etmektedir. (Bayraktar, 2009: s. 204-205).

PKK elde ettiği gelirleri Avrupa faaliyet gösteren derneklerine bağış, yardım adı altında aklayarak bu paraları MED-TV, silah alımı, eğitimler ve diğer örgütler işlere harcanmaktadır. Diğer aklama yöntemleri ise mücevher alımı ve yasal yatırımlardır.

3.2.1.Uyuşturucu Kaçakçılığı

PKK'nın en önemli gelir kaynağı uyuşturucu kaçakçılığıdır. Örgüt, uyuşturucunun üretiminden pazarlanmasına kadar bütün kademelerde bulunmaktadır. Dünyadaki uyuşturucu madde üretimi başlıca iki bölgede gerçekleşmektedir. Bunlar Altın Hilal denilen İran, Pakistan ve Afganistan'ı kapsayan bölge ile Altın Üçgen adı verilen Laos, Tayland ve Birmanya'yı kapsayan bölgelerdir. Türkiye Altın Hilal adı verilen bölgeye komşu durumdadır. Altın Hilal bölgesinde üretilen uyuşturucu Doğu ve Güneydoğu illerimizden ülkeye sokularak buradan Avrupa'ya ulaştırılmaktadır. Bu uyuşturucu trafiğine Balkan Rotası adı verilmektedir. Bu güzergah üzerindeki ülkelerde bombanın, kanın ve gözyaşını eksik olmadığı görülmektedir. Avrupa'ya ulaştırılan uyuşturucunu yüzde 80'lik bölümü bu hat üzerinden gerçekleşmektedir. Ülkemizin Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde yoğun bir şekilde faaliyetlerini sürdüren PKK, Altın Hilal bölgesinde üretilen uyuşturucunun Avrupa'ya ulaştırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye'den geçen uyuşturucu kilo başına 300 euro olarak hesaplanınca uyuşturucudan elde edilen gelir 1 milyar euroyu aşmaktadır. Bu nedenle PKK, resmi olarak açıklanan yıllık gelirinin 500 milyon doların çok üstünde olduğu anlaşılmaktadır. (Bayraktar, 2009: s. 216).

Abdullah Öcalan, uyuşturucu ile örgütün herhangi bir bağlantısını olmadığı ileri sürmüştür. Mehmet Ali Birand ile gerçekleştirdiği görüşmede uyuşturucu işine hiç bulaşmadıklarını bir gram uyuşturucunun dahi yüz karası olduğunu belirtmiştir. (Birand, 1992: s. 181).

Öcalan yakalandıktan sonra da uyuşturucu ile olan ilişkilerini reddetmiştir. Öcalan'ın Jandarma İstihbarat Dairesi tarafından alınan ifadesinde şunları söylemiştir. *"PKK'nın uyuşturucu ticaretinden para sağladığı gerçek dışıdır. Uyuşturucu ticaretini yapılmasını tamamen yasakladım. İran / Makü bölgesinden*

uyuşturucu ticaretinin iyi para getirdiği bildirilmesine rağmen kabul etmedim. Eğer uyuşturucu ticareti yapıldığı konusunda bir bilgi olursa örgütü ortadan kaldırırdım. Çünkü uyuşturucuya karşıyım. Buna rağmen başta kardeşim olmak üzere bazı kadroların uyuşturucu sevk ettiğini öğrendim. Bu işlerle uğraşmamaları tembih ettim. Ancak belli bir noktada örgütü tam kontrol edemediğim aşikardır." (Tekin, 1999: s. 66).

Uluslararası raporlar, Türkiye'de yapılan uyuşturucu madde operasyonlarında yakalanan kişilerin ifadeleri, örgütün sığınak ve hücre evlerinde ele geçirilen uyuşturucu maddeler örgütün uyuşturucu madde ticareti olan ilişkisi ortaya koymaktadır.

Avrupa'daki uyuşturucu satışlarının PKK'nın payının yaklaşık yüzde 50 olduğu bilinmektedir. (TDV, 1999: s. 57).1996 yılında Birleşmiş Milletler Narkotik Denetleme Kurulu Raporu'na göre PKK'nın uyuşturucu kaçakçılığı ile ayakta kaldığı belirtilmiştir. Ayrıca PKK uyuşturucuyu işletme, nakletme, dağıtım pazarlama şeklinde bir üretim ağına sahip olduğu ifade edilmiştir. (Bayraktar, 2009: s. 217).

PKK terör örgütü, uyuşturucu madde ticaretinden elde ettiği gelirlerin büyük bir kısmı ise sınır hattında kaçakçılardan aldığı komisyonlar oluşturmaktadır. Örgütün uyuşturucu kaçakçılarından 50 dolar veya yüzde 10 komisyon aldığı bilinmektedir. Örgüt, önceleri uyuşturucu madde kaçakçılığında göz yumma ve koruma sağlama gibi faaliyetlerde yer alırken elde edilen gelirinin büyüklüğünü fark ettiğinde bizzat işin içinde yer almayı tercih etmiştir. (Demirel, 2005: s. 384).

PKK terör örgütü uyuşturucu madde ticaretinden elde ettiği gelirin büyük bir kısmı ile silah, mühimmat ve ekipman satın alarak ülkemize sokulurken bir kısmı ise örgüt üst düzey yöneticilerin Avrupa bankalarında bulanan kişisel hesaplarına yatırılmaktadır. (Denker, 1997: s. 68).

3.2.2.Silah Kaçakçılığı

PKK terör örgütü silah kaçakçılığı ile para kazanmaktan ziyade militanlarına silah temin etmeye çalışmaktadır. Örgüt, ABD'nin Irak'a 1991 ve 2003 yılında yaptığı müdahale neticesinde oluşan otorite boşluğundan yararlanarak bölgedeki silah ve mühimmatları ele geçirmiştir. Ayrıca Irak'ta 50-100 dolara satılan silahlar Türkiye içerisinde 400 dolara alıcı bulmaktadır. Örgüt, militanlarına silah temin ederken karı yüksek olan bu ortamdan faydalanarak büyük gelirler elde etmiştir. (TDV, 1999: s. 66-68).

Abdullah Öcalan'ın alınan ifadesinde silah kaçakçılığı için Zağros bölgesinin biçilmiş kaftan olduğu, silah kaçakçılığının örgüt için vazgeçilmez bir ihtiyaç olduğunu belirtmiştir. Ülkemizde silah kaçakçılığında olaylarında ele geçirilen silahların büyük bir bölümü Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden getirildiği tespit edilmiştir.

3.2.3.İnsan kaçakçılığı

Türkiye az gelişmiş olan Pakistan, Afganistan, Irak, Bangladeş gibi ülkeden gelişmiş olan Avrupa ülkeleri arasında bir geçiş ülke konumundadır. Türkiye'nin bu konumunu fırsat bilen PKK terör örgütü göçmen kaçakçılığını kendisine finans sağlamak için kullanmaktadır. PKK bölgede faaliyet gösteren göçmen kaçakçılığı yapan organize suç örgütleri ile işbirliği halindedir. (Özdemir ve İlker, 2012: s. 91).

PKK, başlangıçta göçmen kaçakçılarından sınırlardan geçişte komisyon alırken daha sonradan elde edilen yüksek kazanç sebebiyle bizzat işin içinde yer almıştır. Örgüt ayrıca göçmen kaçakçılarına sahte pasaport düzenleme, çeşitli sahtecilik yöntemleri kullanarak iltica başvurusunda bulunma, Avrupa ülkelerinin mültecilere sağladığı maddi yardımlardan pay alma, ikamet hakkı elde eden şahısların örgütün Avrupa ülkelerindeki illegal faaliyetlerinde kullanılması gibi faaliyetlerde bulunmaktadır.

PKK, illegal yollarla göç eden kişileri gittikleri yerlerde de serbest bırakmayıp, PKK yanlısı derneklere kayıt yaptırarak bağış yapmaya zorlanmıştır. Örgütün yasal olmayan faaliyetlerinde kullanılan bu kişiler zamanla suça bulaşarak örgütün en önemli eleman kaynağı haline gelmiştir. (TDV, 1999: s. 73).PKK, ülke içerisinde güvenlik güçlerince aranan örgütün alt seviyesinde sempatizan ve milis gibi yandaşların yakalanmaması amacıyla yasadışı yollarla yurt dışına çıkmalarını sağlamıştır.

PKK, yasadışı yollarla yurt dışına çıkardığı göçmenler ile Kürt kökenli vatandaşlarda büyük miktarda gelir elde ederken Avrupa'da örgüt lehine propaganda yapabileceği önemli miktarda eleman ve militan temin etmiş olmaktadır. Sözde Kürt halkının özgürlük savaşını verdiği propagandası yapan bu kitle örgütün Avrupa'daki yan kuruluşlar aracılığıyla yardım kampanyaları düzenlemekte ve Türk ile Kürt halkından haraç toplamaktadır.

3.2.4.Haraç ve Tefecik

Haraç toplama, PKK için önemli bir gelir kaynağını oluştururken Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde devletin otoritesinin sarsılması için kullanılan önemli bir araçtır. 1986 yılında gerçekleştirilen III.Kongre'de Vergilendirme kanunu çıkarılmıştır. Bu kanun ile birlikte Kürt kökenli iş adamlarından makbuz karşılığında vergi adı altında para toplanmıştır. Örgüt Irak ve İran sınırda sözde gümrüklendirme adı altında başta uyuşturucu kaçakçılığı olmak üzere silah, akaryakıt gibi diğer kaçakçılık türlerinden zorla haraç toplamıştır. PKK, Kürt işadamlarından cirolarına göre yüzde 15 oranında özerlik vergisi adı altında haraç toplamıştır. (Gücenmez, 2014: s. 66-68).

Avrupa'da büyük bir ekonomik güç haline gelen PKK, elde ettiği paraları değerlendirmek ve aklamak ayrıca yandaşlarını kendine bağlamak için tefecilik yapmaktadır. Örgüt önce Avrupa'da iş kurmak isteyen vatandaşlara kredi adı altında para veriyor. Bu sistem ile hem para aklanmış oluyor hem de krediyi alanı kendisine bağlamış oluyor. Ayrıca verdiği parayı mislisiyle geri istiyor. Parayı vermeyenlere şiddet uyguluyor ve ölümle tehdit ediyor. Stockholm Odengatan Caddesi üzerinde

2006 yılında restoran açmak isteyen Ahmet B. İsimli bir vatandaş örgütten 450 Bin İsveç Kronu kredi istiyor. Kürt vatandaş, işlerinin iyi gitmemesi nedeniyle borcunu ödeyemiyor. Örgüt, Ahmet B.'yi ölümle tehdit ediyor ve 450 bin İsveç kronunu bir yıllık faizi ile birlikte 900 bin İsveç kronu istiyor. Bunun üzerine Ahmet B. işyerini satmak zorunda kalmıştır.(Bayraktar, 2009: s. 207).

3.3.Dış Destek

Türkiye'deki terör örgütlerinin dış destek açısından bakıldığından komşu ülkeler ve batılı devletlerin tarihi geçmişten kaynaklanan hasmane tutumları, bölge ülkelerde devam eden iç savaş ve karmaşıklıklar ve bunun oluşturduğu otorite boşluğu ve istikrarsızlıklar, doğal ve tabi kaynakların kullanılması ve işletilmesindeki uluslararası çıkar hesapları terör örgütlerinin ortaya çıkmasında ve gelişmesinde etkili olmaktadır.

Uluslararası sistemde 1980 yıllarında meydana gelen değişimler nedeniyle PKK terör örgütünün uluslararası boyut kazanmasında etkili olmuştur. Soğuk savaş döneminde SSCB'nin etkili olduğu yıllarda Avrupalı ülkelerin ve ABD'nin PKK ve diğer terör örgütlerine destek vermesi mümkün değildir. Bu yıllarda dünyanın gündeminde bloklar arası çatışmalar vardı. Soğuk savaşın sona ermesi ve SSCB'nin dağılmasında sonra bloklar arası çatışmalar sona erdi ve milliyetçilik duyguları öne plana çıktı. Kürtler de meydana gelen gelişmelerden faydalanarak uluslararası platformda etkili olan devletlerle iletişime geçip hareketlerine uluslararası destek verilmesi sağlandı. Batılı ülkeler insan hakları ve azınlıkların korunması adı altında Türkiye'nin iç işlerine karışarak bunu siyasi bir baskı unsuru olarak kullanmışlardır. (Sümercan, 2010: s.123-124)

PKK terör örgütü uluslararası nitelik kazanmış olsa da uluslararası düzeyde resmen ele alınan ve çözümü için harekete geçilen bir sorun olmamıştır. PKK terör örgütü bu yönde çabaları olsa da uygulama olasılığı yoktur. Çünkü uluslararası örgütler ancak merkezi otoritesinin zayıf olduğu, konunun devlet kontrolü dışına çıkarak bölgesel ve uluslararası dengeleri sarsma potansiyeli olduğu, çatışmaların kitleselleştiği, ağır insan haklarının yaşandığı durumlarda arabuluculuk

faaliyetlerinde bulunarak olaya doğrudan müdahale etmekte ve resmi gündemini almaktadır. Bu nedenle Kürt sorununun uluslararası niteliği hukuksal olmaktan ziyade siyasi ve bölgeseldir. (Bozkurt, 2013: s.139.)

Abdullah Öcalan, PKK terör örgütü tasfiye edilmemesi için ittifaklar kurmaya yönelmiştir. Ayrıca gerekli ittifaklar kurularak nüfuz alanını genişletmeyi amaçlamıştır. Dış destek ararken ideolojik değil pragmatik davranmıştır.

3.3.1.Ortadoğu Ülkeleri

PKK terör örgütü, kuruluş aşamasında Parti Tüzüğünde de belirttiği gibi Türkiye, Suriye, Irak ve İran topraklarının bir kısmını içine alan Bağımsız Birleşik Kürdistan kurmayı amaçlamıştır. Suriye, Irak ve İran'da da yoğun bir Kürt nüfusu yaşamak ve Kürt sorunu bulunmaktadır. Türkiye'ye karşı politikalarında PKK'yı kullanan bu ülkeler örgütün gelişmesinde ve uluslararası boyut kazanmasında etkili olmuşlardır.

PKK terör örgütünün geri cephesi konumunda olan Suriye, Irak ve İran, örgütüne eğitim, kamp ve lojistik konularında destek vererek ülkelerinde bulunan Kürt sorunu Türkiye'ye ihraç etmek istemişlerdir. Bölgesel bir güç olan Türkiye'ye karşı örgütü destekleyerek Türkiye'nin bölgede daha fazla etkin bir güç olması engellemeye çalışmışlardır.

3.3.1.1.Suriye

Suriye, komşuları olan Türkiye, İsrail ve Irak karşı olan bütün terör örgütlerini desteklemiştir. Ayrıca kendisini "Büyük Suriye" topraklarının varisi olarak görmektedir. Büyük Suriye Lübnan, Ürdün, Filistin ve Hatay topraklarını da kapsamaktadır. Hatay topraklarını kendinden koparılmış olarak görmektedir. (Pirim ve Örtülü, 1993: s. 72).

PKK terör örgütünün kuruluşundan etkinliğinin artırmasında ve uluslararası boyut kazanmasında Suriye'nin önemi büyüktür. Suriye, Türkiye'nin zararına

olabilecek bütün faaliyetlerde yer almaya çalıştı. Türkiye-Suriye sınırı ile Hatay sorunu düşmanlığın canlı tutulmasında etkili oldu. Suriye, ülkesindeki Kürt sorununu Türkiye'ye ihraç etmek istiyordu. Türkiye, 1978 sonrasında Arap dünyası ile yakınlaşma politikalarına rağmen Suriye ile olan ilişkileri giderek gerginleşmeye başladı. Ayrıca Suriye yönetimi 1982 yılında Müslüman Kardeşlerin çıkardığı ayaklanmadan Irak'ı sorumlu tutmasından dolayı Irak'ın Suriye üzerinden Akdeniz'e açılan petrol boru hattını kapattı. Irak'ta petrol sevkiyatını Türkiye üzerinden yapmaya başlaması ile Suriye de bu boru hattını hedef almaya yöneldi. Suriye yönetimi PKK'yı diğer silahlı örgütler ile birlikte Türkiye'ye karşı bir koz olarak kullandı.

Abdullah Öcalan, PKK'nın Türkiye'deki faaliyetlerini belirli bir seviyeye getirince faaliyetlerine devam etmesini sakıncalı gördüğünden, Suriye'ye gitme kararı aldı. Öcalan, Ağustos 1979 tarihinde Suriye'ye geçti. Türkiye'den elli kişilik grubun Suriye'ye geçmesini akabinde iki yüz kişilik bir grubun daha gelmesi istemiştir. Gelen gruplar Filistin Demokratik Cephe kampına ve El-Fetih Kampına yerleştirildi. (Özcan, 1999: s. 243-244).Bölgede ayrıca Ermeni ASALA örgütünün de kampı bulunduğu biliniyordu. Kampta Sovyet ve Kübalı subaylar tarafından teorik ve taktik olmak üzere iki alanda toplam 3 ay süreli eğitim veriliyordu.

Öcalan, Suriye'de bulunduğu süre boyunca ilişkilerini anlatırken *"Yarın giderseniz ve eğer arşivler açılırsa bizim yanlarında kaldığımız, bizi idare etmekten sorumlu güçlerin-sosyalist ülkelerden tutalım bir yığın partiye kadar hepsi bizim nasıl bir direnme koyduğumuzu bilirler*" demektedir. (Özcan, 1999: s. 70).

İsrail, Haziran 1982 yılında Lübnan'ı işgal ederek burada bulunan FKÖ militanlarını kuşattı. Bu gelişmeler üzerine Suriye ve İsrail yaptığı anlaşma gereği FKÖ militanları Lübnan'ı boşaltacaktı. Suriyede anlaşmadan sonra gerilla gruplarının ülkesinde kalmasına izin vermediği açıkladı. Fakat Suriye kendisine yakın olan grupların ülkesinde kalmasına izin verdi. Bu gruplardan birisi de PKK terör örgütü idi. 20-25 Ağustos 1982 tarihinde gerçekleştirilen PKK'nın II.Kongresinde Şam, Halep, Kamışlı ve Afrin bölgesinde PKK temsilciliklerin açılmasına karar verildi. (Ersever, 1992: s. 73-74).

1982 yılında PKK militanlarının büyük bir kısmını Kuzey Irak'a yerleştirdi. Fakat örgüt merkezi Suriye'de bırakıldı. Suriye himayesindeki Helve kampı ise tamamen PKK terör örgütüne tahsis edildi. Kampta 1994 yılına kadar 15 bin militan eğitim gördüğü ifade edilmiştir. Suriye ayrıca ülkesinde bulanan Kürt nüfusunun PKK'ya tarafından örgütlenmesine imkan sağlamıştır. Suriye 1987 yılına kadar silahlı militanların ana besin kaynağı olurken her yıl ortalama 1000-1500 militan eğitim alarak örgüte kazandırılmaktadır. Bu yıllarda Suriye, PKK'nın ana lojistik kaynağı haline gelmiştir. Türkiye sınırına yakın bölgede cephanelikler kurarak PKK'nın ihtiyacı olan mühimmatların buradan karşılandığı bilinmektedir. Ayrıca Velat'ta örgüte ait ana telsiz istasyonu bulunmaktadır. (Özcan, 1999: s. 248-249).

PKK terör örgütünün sıkıştığı yıllarda Suriye Gizli Servisi El Muhaberet'ın destek verdiği bilinmektedir. El Muhaberet'ın PKK terör örgütünün içine sızarak Suriyeli Kürtlerin üst yönetim kadrolarına görevlendirildiği aktarılmıştır. Böylece örgüt yönetiminde söz sahibi olmak amaçlanmıştır. (Yenerer, 2008: s. 79-81).

17 Temmuz 1987 tarihinde Türkiye ve Suriye Şam'da bir araya gelerek Ekonomik İşbirliği protokolü imzalamıştır. Bu protokole göre Türkiye, Suriye'ye Fırat Nehri üzerinden saniyede 500 metreküp su bırakmayı taahhüt etmiştir. Aynı tarihlerde imzalanan Güvenlik işbirliği Protokolü ile her iki ülke birbirlerinin toprak bütünlüğüne tehdit eden terör eylemlerinin engellenmesi karara bağlanmıştır. Anlaşma ile birlikte Öcalan Suriye'den Lübnan'a geçmiştir. Suriye, PKK'ya verdiği desteği azalsa da devam etmiştir. (Uçarol, 2000: s. 813).

Körfez savaşı esnasında Irak'a karşı Türkiye ile aynı tarafta yer alan Suriye, PKK'ya verdiği siyasi ve askeri desteği askıya aldı. 1992 yılında örgüte ait Akademi kapandı. Eğitim merkezleri Suriye'den Kuzey Irak'a ve Türkiye içlerine taşındı. Türkiye, Kuzey Irak'ta Kürt gruplar üzerinde etkisini artırması ile birlikte PKK bölgede etkisiz hale geldi.

PKK'nin Suriye'deki en büyük eleman kaynağını çatışmalarda ölen militanların aileleri oluşturmaktadır. PKK, Suriye'de cephe örgütlenmesini

tamamlamıştır. Suriye'de silahlı gruplara yoğun katılım sağlanmaktadır. Bu nedenle PKK terör örgütü militanları arasında çok sayıda Suriye uyrukluya rastlamak mümkündür. PKK terör örgütüne katılanlar askerlik hizmetinden muaf tutuluyordu.

Suriye, Türkiye sınırında kaçakçılık faaliyetlerine ağırlık vererek hem maddi gelir sağlıyor hem de Türkiye içerisinde bulunan militanlara silah ve diğer malzemelerin gönderilmesini sağlıyordu. Suriye, PKK için geri cephe rolü üstlenerek binlerce militan ve büyük maddi destek sağlamıştır. PKK bölgedeki etkinliğini 1982 yılından beri sürekli artırırken bu destek 1990 sonralarına doğru sistemli hale getirilmiştir. Körfez krizi sonrasında Kuzey Irak'ta boşluğun Türkiye tarafından doldurulması ile birlikte Suriye'deki PKK faaliyetlerinin artmasına sağlamıştır. Fakat örgütün fazla güçlendiğinde desteğini keserek örgütü belli bir güç seviyesinde tutmaya çalışmaktadır. (Özcan, 1999: s. 250-251).

1993 yılında Türkiye ve Suriye arasındaki Güvenlik Protokolü yenilenmiştir. Suriye ülkesindeki PKK faaliyetlerini yasaklasa da desteğini sürdürmüştür. Bu dönemde Suriye Türkiye'den su sorunun çözülmesini talep etmiştir. Türkiye de terör sorunu çözülmeden su sorunun çözülemeyeceğini bildirmiştir. Ocak 1996 döneminde Türkiye, Suriye'nin terör örgütü PKK'ya destek verdiği gerekçesi ile BM Sözleşmesi'nin 51'nci maddesi gereği kendini savunmaya yönelik tedbirler alacağını açıklamıştır. Suriye ise terörist başını iade etmeyeceğini açıklaması üzerine Türkiye, Suriye ile tüm resmi ilişkilerinin kesildiği bildirmiştir. 23 Şubat 1996 yılında İsrail ile askeri işbirliği anlaşması imzalanmıştır. İran, Irak ve Suriye gibi komşu ülkelerden teröre yönelik tehdit alan Türkiye bu işbirliği anlaşması ile İsrail ile anlık istihbarat paylaşımı ve yeni nesil araç, silah ve teçhizatı envanterine girmesini sağlamıştır.

16 Eylül 1998 tarihinde Hatay'da konuşan Kara Kuvvetleri Komutanı Atilla Ateş "Türkiye'nin Suriye'ye PKK konusunda artık sabrının kalmadığını ve her türlü tedbirin alabileceğini" açıklamıştır. 19-20 Ekim 1998 tarihinde terörizm ile mücadelede işbirliğinin sağlanması maksadıyla Adana'da gerçekleştirilen toplantıda Suriye'nin Öcalan'ı Türkiye'ye iadesi veya topraklarından çıkılması ve Suriye'de bulanan PKK kamplarının kapatılarak PKK'nın terör örgütü ilan edilmesi istenmiştir.

(Duran, 2011: s. 501).Toplantıdan sonra Suriye Abdullah Öcalan'ı ülkesinden çıkartmak zorunda kalmış ve Türkiye olan ilişkileri düzelmeye başlamıştır. Hatta Suriye 2009 yılında PKK'ya operasyon yapmaya başlamış ve Türkiye'nin Irak'ın kuzeyine yapacağı operasyonu desteklediğini açıklamıştır. (Kurubaş, 2004: s. 291).

Suriye'de yaşayan Kürtler 1963 yılına kadar vatandaşta olarak sayılmıyordu. Suriye'de 2.5 milyon Kürt yaşadığı tahmin edilmekte bunun 150.000'i halen vatandaş olarak kabul edilmemektedir. Buradaki Kürt nüfus, Kuzey Irak'taki yaşayan soydaşlarından etkilenerek bağımsızlık taleplerini dile getirmektedir. (Gürson, 2016: s. 175).

PKK, Suriye'deki faaliyetlerini Demokratik Birlik Partisi (PYD) adı altında sürdürmektedir. Öcalan'ın örgütün Türkiye'de verdiği mücadelenin yeterli olmadığı Suriye'de cephe faaliyetlerine ağırlık verilmesi talimatını iletmiştir. (Mango, 2005: s. 78).Örgütte çok sayıda Suriyeli terörist olduğu bilinmektedir. Bunların bir kısmı yönetici kadrosunda bulunmaktadır.

3.3.1.2.Irak

Irak'ta Kürtler ülkenin kuzeyinde dağlık alanda yaşamaktadırlar. Barzani ülkenin kuzeyinde İran ve Türkiye sınırı boyunca etkili iken Talabani ise Süleymaniye bölgedeki varlığını sürdürmektedir. İsrail'in Lübnan'a saldırması ile Öcalan Kuzey Irak'a yerleşmeye çabasına girişti. Suriye barınma ve eğitim yönünden elverişli bir ülke olmasına rağmen Türkiye sınırı dikenli tellerle, mayın döşeli düz bir arazi yapısına sahip olduğundan dolayı ülkeye giriş oldukça zordu. Kuzey Irak ise dağlık ve Türkiye'ye geçiş daha kolaydı. Öcalan, KDP ile anlaşarak Türkiye sınırına yakın KDP kamplarına yerleşti. (Yavuz, 1998: s. 97).

Barzani ve PKK'nın bir araya gelmesi ile Türkiye sınırı boyunca çok sayıda barınma yeri temin edildi. İşbirliği sonucu Haftanin ve Lolan kampları açıldı. Barzani'nin PKK'ya karşı en büyük tepkisi Türkiye'nin 15 Ağustos 1986 tarihinde yaptığı hava saldırı sonrasında oldu. Barzani PKK'nın bölgedeki eylemleri hakkında

bilgi vermediği ve KDP'ye karşı saldırgan bir politika gerçekleştirdiğinden dolayı Nisan 1987 yılında anlaşmayı feshettiğini açıklamıştır. (Ballı, 1991: s. 448).

Barzani ve Talabani diğer Kürt gruplarla bir araya gelerek parlamento oluşturmayı kararlaştırdı ve genel seçimlere gidildi. Kuzey Irak'ta yapılan seçimler sonucunda ilk Kürt hükümeti kuruldu. PKK'nın Irak'taki siyasi kolu olan PAK ise meclise girmeyi başaramadı. Türkiye ise kurulan bu hükümeti tanımadığını açıkladı. Eğer bölgede PKK'nın eylemleri sınırlandırılabilirse itirazlara engellenebilecekti. Türkiye de bu durumu bir koz olarak kullanmaya çalışmıştı. (Özcan, 1999: s. 269-270).PKK, bu dönemde bölgede 28 küçük kampı ve 12 büyük üssü bulunmaktaydı. Örgütün Kuzey Irak'ta etki alanı genişledikçe Türkiye'de eylemlerde artış gözlemlendi. (Özdağ, 1999: s. 101).

1992 yılında Talabani ve Barzani güçlerini birleştirerek PKK'ya karşı saldırıya geçti. Barzani çatışmaları ciddiye alırken Talabani ise çatışmalarda göstermelik manevralar yapmaktaydı. Hangi taraf kazanırsa kazansın Talabani karlı çıkacaktı. Türk Silahlı Kuvvetleri Kuzey Irak'a girmesi ile dengeler değişti. PKK çatışmalarda ağır kayıplar verdi. Kaçak militanlara Talabani kucak açtı. PKK'nın Irak'taki Ana Karargahı dağıtıldı. Bu çatışma PKK literatürüne Güney Savaşları olarak girdi. TSK Irak'ta boşalttığı bölgeleri Peşmerge güçlerine bıraktı. Örgüt zor duruma düşmüş ve silah, mühimmat ve ikmal yolları kesilmişti. TSK'nin bu dönemde bölgeye yapacağı operasyon PKK için tam bir yıkım olacaktı. PKK, içinde bulunduğu bu çıkmazdan kurtulmak için 30 Mart 1993 tarihinde ateşkes ilan etti. PKK, Türkiye içerisinde bulunan militanlarını Kuzey Irak'a çekti. PKK, Kuzey Irak'ta Barzani'ye karşı üstünlük sağlayarak bölgedeki karakolları tekrar ele geçirdi. KDP ve KYB bazen tek taraflı olarak PKK'nın yanında yer alırken bazen de birlikte örgüte destek vermektedir. PKK yanında kim yer alıyorsa diğer tarafta cephe alıyordu. Türkiye de bu karmaşık ortamda PKK ile mücadele edebileceği bir müttefik arayışına girmişti.

Öcalan'ın yakalanmasından sonra bölgedeki KDP-KYP ve PKK arasındaki kısır döngü devam etmiştir. 1998-1999 yıllarında Suriye'deki PKK kamplarından kaçan militanlar Irak'a yerleşmiştir. ABD'nin 2003 yılında Irak'ta Saddam rejimini devirmesi ile birlikte KYP lideri Celal Talabani Irak Devlet Başkanı, Mesut Barzani

ise Bölgesel Kürt Yönetimi Başkanı oldu. Talabani ve Barzani, Türkiye ile yakın ilişkiler sürdürmesine rağmen PKK terör örgütünün faaliyetlerini engellemek gibi bir amaç taşımamaktadırlar. Terörle mücadele konusunda söylem bazında Türkiye'ye destek verdiklerini açıksalar da bunları eylemlere dönüştürmemişlerdir. Ayrıca Kürtler arasında silahlı çatışmaya girmek ya da başka bir ülkeye bu konuda yardımcı olmak Kuzey Irak'ta ulus inşasına ve devletleşme sürecine zarar vereceğini düşünmektedirler. (Erkmen, 2011: s. 15-16).

Irak'ın işgali sonrasında Türkiye'deki terör olayları artmaya başladı. Sınırdan giriş çıkışlar daha rahat bir hal aldı. Bölgede yapılan operasyonlarda ele geçirilen silah ve askeri malzemeler Kuzey Irak'tan girdiği anlaşıldı. Kuzey Irak, PKK için sığınılacak bir yer ve silah tedarik eden bir bölge haline geldi. Irak'tan Türkiye'ye kaçırılan silah sayısı işgal sonrasında iki katına çıkmıştır. ABD bölgede bulunduğu süre boyunca PKK faaliyetlerini görmezden gelmiştir.

Kuzey Irak silahlı mücadelede PKK için geri bölge rolü oynamıştır. Örgüt bölgede derinliğine ve genişliğine yayılarak Kuzey Irak'ı önemli bir lojistik depo haline getirdi. Uzun süreli halk savaşı sürdürebilecek bir konuma geldi. Hastane hizmetlerinin yerine getirilmesi için gerekli alt yapı çalışmaları tamamlandı. (Özcan, 1999: s. 271-276).

3.3.1.3.İran

İran Halkının yüzde 11'ini oluşturan Kürtler, Türkiye ve Irak sınırı boyunca yaşamaktadırlar. Ülkede ayrıca Barzani'ye bağlı silahlı Kürt grupları bulunmaktadır. İran, Irak ile savaşta Barzani'ye bağlı bu silahlı grupları bir koz olarak kullanmış ve ülkesinde barınmalarına müsaade etmiştir. İran, ülkesinde yaşayan diğer Kürtlere ise şiddetle baskı altında tutmaya çalışmıştır. (Kurubaş, 2004: s.301)

1979 yılında Humeyni iktidara gelmesi ile Kürtler özerklik talebinde bulunmuştur. İran'daki bu Kürt ayaklanmasını Irak himaye ettiği ve Sovyetler Birliği de Kürtlere havadan silah yardım ettiği bilgisi alınmıştır. İlerleyen yıllarda Türkiye'deki ABD askeri varlığından dolayı İran – PKK ilişkileri gelişme

göstermiştir. Lübnan'ın işgal edilmesi ile birlikte İran bölgedeki PKK gruplarını Türk hava sahasını kullanarak ülkesine getirip KDP kamplarına yerleştirmiştir. (Özcan, 1999: s. 222-232).

Türkiye 1984 yılında Irak ile imzaladığı sıcak takip anlaşmasını İran ile de yapmak istedi fakat İran bunu kabul etmemiştir. 8 Kasım 1984 tarihinde Türkiye ve İran kendi topraklarında diğer ülkenin güvenliğini tehdit eden unsurlara izin vermemesini kapsayan bir güvenlik anlaşması imzalamıştır. (Olson, 2005: s. 13).1986 yılında İran ile PKK arasında anlaşma sağlandı. Buna göre; PKK, Türkiye'nin durumu hakkında bilgi verecek, Doğu Kürdistan'da siyasi faaliyetler yürütmeyecek, İran-KDP'sine düşman temelinde yaklaşılacak, sınırdan elli kilometrelik alanda eylem yapmayacak, Türkiye'deki ABD tesislerine saldırıda bulunacaktır. Anlaşma metni incelendiğinde İran, PKK'nin Türkiye'deki faaliyetlerine destek verdiği anlaşılacaktır.

İran, Kars ve Ağrı bölgesinde yapılacak eylemler için PKK terör örgütünün geri üs bölgesi vazifesini üstlenmiştir. Azerbaycan'daki gelişmelere bağlantılı olarak İran, Azerbaycan ile Türkiye arasında bir tampon bölge oluşturarak ilişkilerini kesmeye çalışmıştır. Bu görevi de PKK'ya vermiştir. Nahçivan'a komşu olan Tambat bölgesi PKK'nın geri bölgesini oluşturmuştur. Bu bölgeden 1992 yılından itibaren militan, silah ve mühimmat temin etme faaliyetlerini sürdürmüştür. Burada kurulan kamplarda eğitilen militanlar Türkiye'ye girerek özellikler Kars ve Ağrı bölgesinde eylem yapmaktadır. İran 1994 yılı geldiğinde örgütün tedavi ve Avrupa'dan militanlar için emniyetli bir toplanma bölgesine haline geldi.

İran, Türkiye ile ilişkilerinde PKK'yı bir koz olarak kullanmaya başlamıştır. Kendisine sorumluluk doğurmamak için genellikle “haberim yok” tavrı ile ilişkilerini sürdürmüştür. Başlangıçta ABD karşıtı politikalar gereği bu yaparken daha sonradan Azerbaycan bağımsızlığını kazanması ve ülkesindeki Azeri nüfusunun yoğun olmasından dolayı PKK'yı denetim altında tutmuştur. İran, PKK'ya karşı yürüttüğü politikayı Suriye işbirliği ile sağlamaktadır. (Özcan, 1999: s. 233-237).

Örgütten kaçarak teslim olan Bedran Kod isimli Yıldırım Kaya ile Hayri Kod isimli İmdat Doğan verdikleri ifadelerinde İran ve örgüt arasındaki ilişkiyi ortaya koyuyordu: *“ Türkiye'den gelen teröristler İran askeri yetkilileri tarafından karşılanıyor ve Zeli kampına kadar İran ordusuna ait askeri araçlarla götürülüyordu. 1997 yılında Kuzey Irak'a düzenlenen operasyonlarda kaçarak İran'a giden teröristlere İran askerleri yardımda bulunmuştur. Güvenlik kuvvetleri ile girdiği çatışmada yaralanan teröristler Urumiye'deki devlet hastanesinde tedavi edilmiştir. “*

Teröristlerin verdikleri ifadeler Türk istihbarat birimlerinin daha önceden ulaştığı bilgileri doğruluyordu. İran, PKK'lıları uçaklara karşı kullanılan füzeler konusundan eğitmek amacıyla iki Ermeni subayın kendi topraklarından geçmesine imkan sağlamıştır. Irak'ın Hacıümran kasabasındaki kamplara gelen Ermeni subaylar füzelerin kullanılması konusunda 16 teröristi eğitmiştir. Türk istihbaratı ayrıca İran'da PKK'ya ait 11 eğitim kampının olduğunu tespit etmiştir.

Öcalan, İran'ın PKK'ya verdiği desteği açıkça ifade etmiştir: *“Urumiye'de bir hastanemiz mevcuttur. İran-Irak sınırında İran topraklarının içerisinde çok sayıda kampımız mevcuttur. Suriye'de bulunduğu süre boyunca İttilaat isimli İran Gizli Servisinden Seyit isimli eleman zaman zaman beni ziyaret ederdi. Bu ziyaretler 1996 yılına kadar sürdü. İran'da hastane bulunduğunu ve bizim orada 100 kadar personelimiz olduğu İran hükümeti bilir. İran hükümeti bu şekilde gerek bize taviz vererek gerekse gereğinde zor kullanarak gerek bizi gerekse İran'daki Kürtleri denetim altında bulundurmuştur.”*(Pirim ve Örtülü, 1993: s. 58).

İran, 2002 yılında PKK'nın yönetici kadrosundan Cemil Bayık ve Halil Ataç'ı yakalandığı bildirdi. Türkiye de Tahran Büyükelçisi Selahattin Alpar'ı İran Dışişleri Bakanlığına giderek iadesini resmen istemesi talimatını vermiştir. İran daha sonradan iki teröristi iade etmediği gibi serbest bırakmıştır. (Hürriyet, 2012)

PKK'nın İran'daki kolu olan PartiyaJiyana Azad a Kurdistane - Kürdistan Özgür Yaşam Partisi (PJAK), İran’da 2004 yılında gerçekleştirdiği ilk kongresinde amacının “İran Federal Demokratik Cumhuriyeti” kurmak olduğunu açıklanmıştır.

Etkinliğini halen devam ettiren PJAK faaliyetlerinde PKK'nin yöntem ve araçlarını kullanmaktadır.

İran 2007 yılında Irak sınırına askeri yığınak yaparak PJAK ile mücadele etmeye başlamıştır. Türkiye de İran'ın meşru müdafaa hakkının olduğu belirterek İran'a destek vermiştir. İran da Türkiye'nin 2008 yılında yaptığı Kuzey Irak operasyonuna destek verdiği açıklamıştır. İran ordusu son olarak PJAK'ın Kuzey Irak'taki tüm kamplarına operasyon yaptığı 200'e yakın PJAK militanının öldürdüğü ve 300 militanın ise yaralı olarak ele geçirdiği öğrenilmiştir. PJAK'ın İran'ın Kuzey Irak'ta yaptığı operasyonları durdurmak için İran'ın ortaya koyduğu bütün şartları kabul edeceğini bildirmiştir. (Alaca, 2015: s. 28).Anlaşmaya göre PJAK, İran sınırından en az bir kilometre içeri çekilecek, İran sınırları içerisinde askeri faaliyet gerçekleştirmeyecek, örgüte İranlı militanlar alınmayacaktır. PKK yöneticilerinden Murat Karayılan ise İran'ın ele geçirilen PJAK militanlarının idam edilmemesi durumunda örgütün silah bırakacağı ve siyasal çizgeye geleceğini belirtmiştir. (Aktif Haber, 2011)

3.3.2.Avrupa Ülkeleri

Avrupa ülkelerinin PKK terör örgütü olan ilgisi Soğuk Savaşın sona ermesi ile önemli derece artış gösterdi. Bunun en önemli sebeplerinden biri de Avrupa'da bulunan PKK militanlarının oluşturduğu lobi faaliyetleridir. PKK'nın yasadışı yollarla Avrupa göç ettirdiği vatandaşlarda lobi faaliyetlerinde etkili olmaktadır. Avrupa ülkeleri de bu faaliyetlerden dolayı ister istemez konuyu olan ilgileri artmıştır. İnsan hakları ve azınlık konuları nedeniyle Türkiye'nin etnik yapısını kullanarak iç işlerine kolayca müdahale etmek isteyen Avrupa ülkeleri PKK terör örgütüne açık ve gizli bir şekilde destek vermektedir.

Avrupa ülkeler, enerji konusunda Rusya'ya bağımlı olmamak için ihtiyacı olduğu petrol ve doğalgazı Ortadoğu bulunan zengin kaynaklardan karşılamayı düşünmektedir. Bu nedenle Ortadoğu Bölgesinde etkin olmayı amaçlamıştır. Bölgedeki önemli güçlerden olan Türkiye, Irak ve İran'ı yönlendiremeyeceği

düşünen Avrupa ülkeleri, bölgedeki Kürtler ile ilişkilerini geliştirmeyi amaçlamışlardır.

Avrupa ülkeleri çoğunluğu PKK'yı terör örgütleri listesine dahil ettiği için, örgüt üst yönetimi, ortaya çıkan sıkıntıyı aşmak ve terörist kimliğini gizlemek için 1985 yılında Avrupa'daki faaliyetlerini ERNK bünyesinde yürütmektedir. Örgütün siyasi kanadını oluşturan ERNK, 02-10 Mayıs 2000 tarihinde Hollanda/Arnheim'de yapılan kongrede ismini Kürt Demokratik Halk Birlikleri (YDK) olarak değiştirmiştir. YDK; PKK'nın sözde Avrupa Sorumlusu olan ve Fransa'da ikamet eden Ali Rıza Altun başkanlığında 5 teröristten oluşan Diplomasi ve Kurumsal-Siyasi Çalışmalar Koordinasyon Kurulu tarafından yönetilmektedir. Bu kurulun çatı yapılanması konumunda bulunan Kürt Ulusal Kongresi (KNK-KUK), Dış ilişkiler Birimi ve Avrupa Kürt Dernekleri Konfederasyonu (KON-KURD)'dan oluşmaktadır. Sürgündeki Kürt Parlamentosu (SPK)'nun yerine kurulan KNK-KUK, merkezi Belçika/Brüksel'de bulunan bir binada faaliyetlerine devam etmektedir. (PKK, DHKP/C ve İrticai Terör Örgütlerinin Avrupa'daki Faaliyetleri, 2002: s.6)

3.3.2.1.Yunanistan

Yunanistan'ı ayakta tutan en büyük güç Büyük Ülkü anlamına gelen Yunan Megaloİdeası'dır. Yunanlılar, Bizans İmparatorluğu'na ait bütün toprakları başta İstanbul olmak üzere ele geçirip Büyük Helen İmparatorluğu'nu kurmak istemektedir. Yunanistan bu amacına ulaşmak için Türkiye'nin aleyhine olan her hareketi desteklemektedir. PKK'ya da en köklü desteği veren ülkelerin başında da Yunanistan gelmektedir. Öcalan'ın Suriye'den çıktıktan sonra 3 defa Yunanistan'a gitmesi, yakalandığı Kenya'da Yunan Büyükelçiliğine saklanması, Yunan Parlamentosunun 157 milletvekili imzası ile Öcalan'ın İtalya'da bulunduğunda süre zarfında ülkesine davet etmesi PKK'ya verilen önemin göstergesidir. (Marcus, 2009: s. 369-372)

Yunanistan, adaların silahsızlandırılması, kıta sahanlığı, Ege Denizi'ndeki petrol arama çalışmaları nedeniyle PKK Türkiye'ye karşı bir koz olarak kullanmaya

çalışmaktadır. Türkiye'nin askeri gücünü doğuya kaydırarak Yunanistan'ın rahatlama amaçlanmaktadır. (Minister of ForeignAffairs (MFA), 1999: s. 11).

PKK, üçüncü kongresinde Yunanistan ile Türkiye arasındaki anlaşmazlıktan yararlanma kararı aldı. Yunanistan ve PKK'nın ilk yakın ilişkisi 5 Şubat 1988 tarihinde gerçekleşti. Halkların Kurtuluşu ve Halkların Yunan Birliği" adlı örgütün kuruluşuna PKK'yı temsilen İhsan KAYA katıldı. İhsan KAYA ile PASOK Partisi Merkez Komite Üyesi ve Yunan Milli İstihbarat Servisi'nden (EIP) MihalisHaralambides görüşme yaptı. 17-19 Ekim 1988 tarihinde emekli Albay A.Mastaski, MihalisHarambides ve beraberindeki 7 kişilik heyet ile Lübnan-Bekaa Vadisinde bulanan PKK terör örgütünü kamplarını ziyaret etti ve Abdullah Öcalan ile görüşüldü. Öcalan, gelen heyetten siyasi ve askeri yardım talebinde bulundu. Lavrion kampının kullanılması, Yunanistan'da ERNK temsilciliklerinin açılması, silah yardımı yapılması ve militanların yetiştirilmesi konularında anlaşıldı. Bu görüşmeden sonra Yunanistan'daki PKK faaliyetlerinde artış gözlemlendi ve Yunanistan'a gelen Kürtler, Lavrion kampına yerleştirildi. (Pirim ve Örtülü, 1999: s. 116-117, Altıntop, 2011, s. 124).Yunanistan, PKK'nın en rahat faaliyet gösterdiği ve destek gördüğü ülkedir. Özellikle 12 Eylül 1980 sonrasında Avrupa'ya geçişte ara konak yeri görevi almıştı. (Öcalan, 1993(c): s. 310).

Yasadışı yollarla Yunanistan'a geçen PKK'lılar Lavrion kampına yerleştirildi. Türkiye'nin büyük şehirlerinde sabotaj, kundaklama gibi faaliyetleri gerçekleştirebilmek için kullanılacak patlayıcı madde, suikast malzemeleri ve sabotaj eğitimi Lavrion kampında verilmektedir.(Öcalan, 1996(b): s. 299).Eğitimi Yunan Subayların da verdiği bilinmektedir.(Milliyet, 1997)

5 Nisan 1994'de PKK'nın sözde cephe örgütlenmesi olan ERNK'nın Balkanlar Temsilciği ve sözde Kürt Kızılay'ı derneğinin açılmasıyla Türkiye'den Yunanistan'a göçler artmaya başladı. (Altıntop, 2011, s.125, MFA, 1999: s. 11). 14 Haziran 1995 tarihinde Yunanlı Parlamenterler, Abdullah Öcalan'ı ziyaret ettiler. Türkiye'nin Bakü- Ceyhan Petrol Boru Hattı Projesi'ni sabote ederek, Yunanistan'ın petrol taşımacılığı konusundaki planlarına yardımcı olma konularında anlaşmaya varıldı. (TDV, 1995: s. 21).

PKK terör örgütü, Yunanistan'dan önemli ölçüde lojistik destek görmüştür. Özellikle barınma faaliyetleri kapsamında: Atina'nın 70 km güneydoğusunda bulunan Lavrion kasabasında bulunan "Yabancı Göçmenler Tedavi Merkezi" 1980 yılından itibaren PKK'lı militanlar ve diğer yıkıcı bölücü örgüt mensupları tarafından eğitim merkezi olarak kullanıldı. Atina'nın merkezindeki Omonya Meydanı'nda bulanan " Dodonis" ve "Şans Rival" otelleri barınma yerleri olarak kullanılmıştır. 1998 yılından itibaren Korintos yolu üzerinde bir çiftlik evin eğitim kampı olarak kullanılmıştır. Selanik'te PKK terör örgütünün büro ve örgüt evi olara kullanıldığı bir bina bulunmaktadır. Atina'ya 50 km mesafede Lavrion yolu üzerinde dağlık arazide 3 baraka, 1 çadır ve 1 karavandan oluşan örgüt mensuplarının "Haki Karaer" adı verdiği geçici kamp bölgesi kurulmuştur. Burada 60-65 kişiye eğitim verilerek bir kısmının eylem yapmak üzere Türkiye'ye geçiş yaptığı bir kısmının ise Irak'ın kuzeyinde bulanan kamplara gönderilmiştir.

PKK mensuplarının ve Türkiye'den gelen Kürt kaçakların yoğun olarak yaşadığı bölgeler şunlardır:

- 3000 kişinin yaşadığı ve kamu düzeni bakanlığı ile uluslararası sosyal hizmet biriminin gözetiminde bulunan Lavrion Mülteci Kampı, bu kampın avluya bakan kısmında 2000 yılından itibaren PKK'a ait bir flamanın asılı olduğu öğrenilmiştir.
- 270 Kürt kaçağın yaşadığı "Dünya Doktorları" gözetimindeki perdeli kampı,
- 100 civarında Kürt kaçağın yaşadığı Kızılhaç'ın sorumluluğunda bulunan Nea Makri Kampı,
- Atina – Liosia semtindeki park ve terk edilmiş evler,
- Larissis tren istasyonunun kullanılmayan bölümleri,
- Ominia yakınlarındaki Kotzi Meydanı, Vathi Meydanı ve Kumunduru Meydanı'nın arkasında bulanan sokaklar,
- Atina dışında Patra Limanı, Aspropirgos, İgoumenitsa Limanı ve Loutraki Kasabasında Kürt kaçaklar yaşadığı bilinmektedir.

PKK militanları kamplarda ve Kürt kaçakların bulundukları bölgelerde yoğun bir şekilde propaganda faaliyetleri yürütmektedir. Yapılan propaganda sonucunda kaçaklar örgüt denetimine girmekte özellikle gençleri örgüte kazandırarak militan haline getirilmektedir. Örgüt ayrıca ülkede gösteri yürüyüşleri ve etkinlikler düzenleyebilmek ve para toplayabilmektedir. (Altıntop, 2011: s. 126-129).

TheObserver Gazetesinin haberine göre PKK militanı Seyda Hazar'ın Yunanistan'da patlayıcı eğitimi aldığı, Yunanistan'ın gizli servisi tarafından yönetilen 17 Kasım adlı terör örgütünün PKK ile bağlantısı olduğu ifade etmiştir. 1998 yılında yakalan örgütün üst düzey yöneticilerinden olan Şemdin SAKIK verdiği ifade de Yunanistan'ın Türkiye'ye 9 adet Stinger Füzesini PKK ya hibe ettiği belirtmiştir. (Hürriyet, 2007)

Abdullah Öcalan'ın alınan ifadesinde, Yunanistan silahlı kuvvetlerinden emekli amiral Negazakis ile Haralambus adlı gazetecinin yanına gelerek görüştüğünü,Yunanlı gizli servis elemanları DimitrosStrovkakis ve Parlamenter Babuvas ile ilişkisinin olduğu, bu şahısların Kenya'ya giderken de yanında bulunduğunu açıklamıştır. Yunanlı yetkililerle yaptığı görüşmede Lavrion Kampının kullanılmasının, ERNK temsilciliğinin kurulmasının kararlaştırıldığını, bunun karşılığında Bakü - Ceyhan petrol boru hattına engel olunmasını ve Türkiye'deki metropollerde eylemlere ağırlık verilmesini istediklerini belirtti.

Yunanistan'da, Türkiye'de eylemler yapmak üzere, bomba eğitimi başta olmak üzere, birçok alanda, özellikle 1987-1988 yıllarında başlayan eğitim kamplarının mevcut olduğunu, PKK'ya dergi, kitap geliri dahil olmak üzere, kiliselerin de yardım yaptığını, örgüte sivil kurumlar ve kişilerden parasal yardımda bulunulduğu, yıllık toplam 1 milyon dolar civarında para toplandığını ifade etmiştir. (Tekin, 1999: s. 52-54).

Yunanistan, Abdullah Öcalan'ın yakalanması ile birlikte terör örgütü ile ilişkisi ortaya çıktığı, uluslararası alanda bu durumdan kurtulmak için PKK terör örgütünü destek konusunda daha dikkatli davrandığı gözlenmektedir. Yunanistan, Kürtlerin

kendi kaderini tayin etme hakkının olduğunu, güneydoğuda yapılan operasyonların insan haklarını ihlal ettiği ifade etmiştir.

3.3.2.2.Güney Kıbrıs Rum Yönetimi

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, terörün beslenmesi için çok uygun bir üs haline gelmiştir. Ortadoğu ülkelerinden elde ettiği uyuşturucuları batıya ulaştıran GKRY, aldığı silahları ise Ortadoğu'da bulanan terörist gruplara satmaktadır.

GKRY, PKK terör örgütüne topraklarında yasal dernek, kurum ve partileriyle siyasal ve lojistik destek sağlandığı bilinmektedir. PKK, siyasal faaliyetlerini merkezi Lefkoşa'da bulunan Kıbrıs Kürdistan Dayanışma Komitesi tarafından sürdürmektedir. Ayrıca Limasol ve Lefkoşa'da YDK'e ait 2 irtibat bürosu bulunmaktadır. PKK, GKRY'de sivil toplum kuruluşlarından ve siyasi partilerden büyük maddi ve manevi destek almıştır. Ülkede PKK'a ait kuruluşlar aracılığı ile düzenlenen etkinliklerde para ve malzeme toplanmakta ve bunlar Suriye üzerinden PKK'ya ulaştırılmaktadır. PKK'lı teröristlerin barınma, iaşe ve diğer giderlerinin kilise tarafından karşılandığı ve Limasol'da bulanan ShippingCo. isimli şirketin sahibi olan Aristo Aristedou gibi bazı iş adamlarının PKK militanların iaşe ve iş imkanı sağladığı bilinmektedir.

PKK militanları diğer ülkelere geçiş yapmak için gerekli sahte pasaport ve kimlikleri GKRY'den rahat bir şekilde temin edebilmektedir. Nitekim 16 Şubat 1999'da, Kenya'da yakalanarak Türkiye'ye getirilen Abdullah Öcalan'ın üzerinden GKRY'de yayın hayatına devam eden Filelefthheros Gazetesi'nin köşe yazarlığı yapan LazarosMavros adına düzenlenmiş bir pasaport ortaya çıkmıştır. (Pirim ve Örtülü, 1993: s. 113).

1990 yılında GKRY'de, "Stavrovouni" ve "Mahera" isimli PKK'ya ait kampların bulunduğu, burada çok sayıda PKK militanının eğitim gördüğü bilinmektedir. (Başar, 1996: s. 78-81).

PKK terör örgütü elde ettiği gelirlerin bir bölümünü GKRY'de bulunan bankalar ve paravan şirket tarafından aklanmaktadır. Ülkede ayrıca Uyuşturucu madde ticaretinden büyük miktarda gelir elde etmektir. Elde edilen gelirlerle PKK'ya silah ve mühimmat alımında kullanılmaktadır. Lefkoşa Rum Kesiminde PKK militanları, silah kaçakçıları ile irtibat kurarak Avrupa ülkelerinden ve eski Doğu Bloğu ülkelerinden alınan silahlar GKRY'ye getirilmekte buradan Suriye'nin Lazkiye limanına sevk etmektedir. Silah tüccarları tarafından Rusya'dan alınan 7 milyon dolar değerindeki 260 ton ağırlığındaki mühimmat Rum bandıralı Athanasios isimli gemisi ile Larnika limanına getirildiği ve buradan da PKK'lılara teslim edildiği öğrenilmiştir. Ekim 1996'da Limasol'dan Lübnan'a hareket eden PKK'lılara ait olduğu bilinen 10 bin adet Kalaşnikof ve 550 adet uçaksavar mermisi ile 4000 adet çeşitli tipte mayın olduğu tespit edilmiştir. Haziran 1997'de Limasol kentinden Suriye'nin Hayfa Limanına hareket eden NissosKypros isimli feribotta 8 adet SA-7 Füzesi taşındığı ve bunların PKK militanlarına teslim edildiği öğrenildi. (Altıntop, 2011: s. 134-140).

Abdullah Öcalan GKRY ile PKK'nın ilişkisini şu ifadede bulunmuştur: *"Güney Rum Kesimi'nde zayıf temsilciliğimiz var. Eğitim ve kamp yok. Sadece örgüt üyelerine kolaylık sağlıyorlar. Pasaport işleri yapıyorlar ve kilise kanalıyla para yardım ediyorlar. Benim diplomatik pasaportum Atina'daki temsilciğimiz vasıtasıyla temin edildi."(Tekin, 1999: s. 431).*

3.3.2.3.Almanya

Almanya, enerji konusunda Rusya'ya bağımlı olmamak için enerji kaynakları açısından çok zengin olan Ortadoğu bölgesine özel bir ilgi göstermektedir. Berlin bu konuda yönlendirilmesi zor olan Ankara, Tahran ve Bağdat'taki aktörlerin yerine bölgedeki Kürtlerle iyi ilişkiler kurmayı amaçlamaktadır. Nitekim Erbil'de bir başkonsosluk açarak buradaki Kürtler ile ilişkilerini geliştirmeyi düşünmektedir. Aynı zamanda PKK ile ilişkilerinde iyi seviyede tutmaya özen göstermektedir. (İnat, 2015: s. 39-40).

Alman gizli servisi BND'ye göre Almanya'da ikamet eden 2.5 milyon Türk'ün 600 bini Kürt asıllı olduğu belirtmiştir. Bunların bir kısmının PKK'ya gönüllü olarak belli bir miktar bağış yaptığı bir kısmından ise örgütün zorla haraç topladığını belirtmiştir. (Bayraktar, 2009: s. 135).

Almanya, Kürt sorunu ve PKK'nın eylemlerini beraber değerlendirmektedir. Konuyu Kürtlere Karşı Türk askeri operasyonları ve Federal Almanya'nın NATO savunma yardımı" konulu gensoru görüşmesinde Alman Yeşiller Partisi üyeleri Türkiye'nin NATO çerçevesinde Almanya'dan aldığı silahlarla Kürtlere eylemlerde bulunmakla suçlamış ve Türkiye'ye yapılan yardımların kesilmesini istemiştir. Kuzey Irak'a yapılan askeri operasyon neticesinde Türkiye'ye askeri ambargo uygulanmıştır. Nevruz olaylarında ise Türkiye'ye silah sevkiyatı tamamen durmuştur.(Kurubaş, 2004: s. 244).

Almanya Federal Suç Bürosu, PKK'nın tehlikeli bir örgüt olduğunu, ülkede cinayet, gasp, hırsızlık gibi olaylara karıştığı Alman vatandaşlara ve kurumlara zarar verebileceği belirtilmiştir. Almanya Federal Başsavcılığı 1987 yılında PKK'ya operasyon başlatarak örgütün bazı merkezlerini kapatmış ve yöneticilerinin bir kısmını tutuklayarak cezaevine göndermiştir. (Kurubaş, 2004: s. 246).

Türkiye'nin yoğun diplomatik çabaların nedeniyle Almanya PKK'ya olan bakışı değiştirmiş ve Almanya'nın teröre karşı olduğunu, Türkiye'nin de teröre karşı hukuk kuralları içerisinde meşru müdafaa hakkının olduğunu belirtti. 1993 yılında PKK, Almanya'da şiddet eylemlerine yönelmesi, Türkiye'ye gelen yabancı turistleri kaçırması nedeniyle 26 Kasım 1993 yılında PKK faaliyetlerini yasakladığı ilan ederek örgüte yakın oluşumları kapattı. Bunun üzerine örgüt Almanya'da şiddet eylemlerini artırdı ve polisle çatışmaya başladı. Almanya'da bazı devlet yetkilileri ülke çıkarlarını gözetmek ve eylemlere son vermek maksadıyla Abdullah Öcalan ile görüşmek için Şam'a gittiler. Görüşmede örgüt üyelerinin Almanya Anayasasına ve demokrasisine saygı göstermesini istediler ayrıca kendilerinin de örgüt üyelerinin tutuklanma ve yakalanmalarını önleme konusunda dikkatli hareket edeceklerini ifade ettiler.

1995 yılında Türk Silahlı Kuvvetlerini gerçekleştirdiği Çelik Harekatında PKK kampında HOT füzeleri ele geçirildi. Dönemin Dışişleri Bakanı olan Erdal İnönü bu füzelerin fotoğraflarını Almanya'nın Dışişleri Bakanı KlausKinkel'e gösterdi. Kendisi de bunun Alman-Fransız ortak yapımı olduğunu ihracatından Fransa'nın sorumlu olduğunu bildirdi.

Dünyada 11 Eylül sonrasında terör konusunda uluslararası işbirliğinin artması, Almanya'nınPKK ile ilgili politikalarında değişikliğe gitmesine neden olmuştur. Türkiye İçişleri Bakanı Rüştü Kazım Yücelen Almanya'ya 155 kişilik terör listesi vermiştir. Bu listede PKK'dan Duran Kalkan ve Mehmet Selim Çürükkaya' nın da bulunduğu 105 kişi ile DHKP/C ile diğer terör örgütlerinden toplam 155 kişinin bulunduğu öğrenilmiştir. Almanya İçişleri Bakanı OttoShcily, verilen listeye olumlu baktığını ve gereğinin yapılacağını ifade etmiştir. (Milliyet, 2001)

2008 yılında Ağrı Dağı'na tırmanmaya çalışan 3 Alman dağcı PKK tarafından kaçırılmıştır. Alman medyasına göre; PKK, Almanya'yı şantaj ederek örgüte karşı uygulanan sert politikalarının değiştirmesini isteği belirtti. 2009 yılında Almanya'da PKK'nın tüm faaliyetleri yasaklanarak dernek, vakıf, ev ve işyerlerine karşı operasyon yapıldı. Çok sayıda örgüt üyesi yargılanarak hapis cezaları verildi.

Son zamanlarda uluslararası politikalarda terör örgütlerine karşı alınan sert tutum karşısında Almanya, Türkiye'yi terörle mücadele konusunda destek veriyor gibi gözükse de, ülkesindeki örgüte ait dernek, vakıf v.b. kurumlar faaliyetlerine devam etmektedir. Almanya'nın, 1993 yılında PKK'ya koyduğu yasağa rağmen, Merkezi Düsseldorf'ta bulunan Almanya Kürt Dernekleri Federasyonu güdümünde 189 oluşum (Dernek, halk merkezi, kültür merkezi, dayanışma merkezi, enstitü, birlik v.b.) faaliyetine devam etmektedir. Örgüt Almanya'da gösteri yürüyüşleri, mitingler, festival ve geceler düzenleyerek hem örgütün propagandası yapılıyor hem de para toplanıyordu. Bu faaliyetlerde PKK'yı simgeleyen pankartlar ve semboller taşınmasına rağmen güvenlik güçleri müdahale etmiyor ayrıca yerel yöneticilerden de destek görüyorlardı.

PKK'nın yayın organı olan Özgür Politika gazetesi 1995 yılından bu yana Türkçe günlük gazete şeklinde yayınlanmaktadır. Ayrıca örgütün Serxwebun ve Kürdistan Report adlı dergilerle birlikte 13 dergi ve gazete PKK'nin güdümünde yayın yapmaktadır.(PKK, DHKP/C ve İrticai Terör Örgütlerinin Avrupa'daki Faaliyetleri, 2002: s.15)

Alman Demokratik Sosyalizm Partisi mensubu bir kısım milletvekili PKK mensupları ile toplantılar düzenlemekte ve örgüt toplantılarında alınması gereken resmi izinlerde yardımcı olmaktadır. Ayrıca Yeşiller Partisi, Hristiyan Demokrat Partisi ve Sosyal Demokrat Partisine mensup bazı milletvekilleri parti politikası haricinde örgüte destek sağlamaktadır. PKK, şiddet içerikli eylemlerde bulunmadığı sürece, örgüt yandaşlarının faaliyetlerine devam edebilecekleri, herhangi bir engellemede bulunulmayacağı Federal Hükümet tarafından vaat edildiği anlaşılmıştır.

PKK, Almanya'da faaliyet gösteren terör örgütü olan Alman Kızılordu Fraksiyonu (RAF) ile irtibatlıdır. Kızılordu üyelerinin Almanya'da yapılan PKK gösterilerine katıldıkları ayrıca PKK adına Türkiye'ye özel geziler düzenledikleri tespit edilmiştir. 1992 yılında Kuzey Irak'a yardım getirdiklerini belirten 40 Alman Kamyonunda füze rampaları, roketatarlar, havan topları ve kamuflaj malzemeleri bulunmuştur.

Alman İstihbarat Örgütü BND'ye göre göre, çoğu kadın en az 30 Alman vatandaşı sıhhiyeci, gerilla ve eğitmen olarak PKK'ya katılmıştır. Bunların büyük bir kısmı Lübnan'ın Bekaa Vadisinde bulunan PKK kamplarında eğitim gördükleri bilinmektedir. Kampa gelenler Atina üzerinden ve yanlarında Yunanlı görevlilerle beraber geldikleri ayrıca gerilla olarak yazılanlar Yunanlı subaylarla beraber Türk güvenlik güçlerine karşı çatışmaya girdikleri, Kuzey Irak'a yapılan hava operasyonlarında PKK kamplarında ölen Alman teröristlerin bulunduğu bilinmektedir. (Bayraktar, 2009: s. 139).

Türkiye'de yaşanan çatışma ortamını Almanya topraklarına taşımaması konusunda PKK'yı ikaz eden Almanya hükümeti, bir yandan toplumsal düzeni

bozacak örgütün eylemlerini yasaklarken diğer yandan örgüt üzerine fazla gitmeyerek şiddet potansiyelinin Almanya'ya çevrilmesini engellemeye çalışmaktadır.

3.3.2.4.Fransa

PKK, 1983 yılında Paris'te Kürt Enstitüsü kuruldu. Bu enstitü kurulmadan önce PKK lehine yapılan söylem ve siyaset "Fransa Kültür Derneği" tarafından yürütülüyordu. Kürt Enstitüsü'nün amacı Kürt kimliğini uluslararası düzeyde canlı tutabilmek ve kabul ettirmektir. Ayrıca PKK ile dolaylı bir bağlantısı olan legal bir oluşumdur. (Altıntop, 2011: s. 144).

Paris'te 14-15 Ekim arasında Kürt Konferansı düzenlendi. Konferansı düzenleyenler arasında Fransa Cumhurbaşkanı FransoisMitterand'ın eşi olan DaniellaMitterand'ın başkanlığını yaptığı Fransa Özgürlükler Vakfı da yer almıştır. Bu vakıf Fransa Devlet fonlarını kullanarak Türkiye aleyhinde etnik ayrımcılık faaliyetlerini yürütmektedir. DaniellaMitterand da bu faaliyetlerin düzenlenmesinde öncü konumda yer almıştır. Ayrıca vakıfta yaptığı açıklamada Türkiye ile PKK arasındaki anlaşmazlıkta tarafların derhal masaya oturması ve Avrupa Birliği'nin arabulucu olarak duruma müdahale etmesi gerektiğini, tehlikede bulanan insanları korumak için Birleşmiş Milletler tarafından gözlemci görevlendirmesi gerektiğini ifade etmiştir.(Bayraktar, 2009: s. 141).

PKK, Fransa'da tehditle para toplama, bildiri dağıtma, örgüte eleman temin etme, gösteri yürüyüşleri düzenleme gibi etkinliklerin yanı sıra, başta uyuşturucu madde kaçaklığı olmak üzere diğer gelir getirici faaliyetlerde bulunmaktadır. Fransa, PKK'nın sözde Avrupa sorumlusu olan Ali Rıza Altun isimli teröriste oturma izni vererek ülkesinde kalmasına müsaade etmiştir. Ali Rıza Altun örgütün üst düzey toplantıların çoğunu Fransa'da gerçekleştirmiştir. (Altıntop, 2011: s. 144).

Birçok Avrupa ülkesi Türkiye'nin aşırı tepkisini çekmemek için PKK'yı terör örgütleri listelerine almalarına rağmen diğer taraftan örgütle irtibatlarını sürdürmektedirler. Fransız Le Parisien gazetesine göre 2006 yılında iki PKK'lının bir

döviz bürosunda kaynağını açıklayamadıkları 200 bin euroyu dolara çevirirken gözaltına alındıklarını, zanlıların yanında Fransız gizli servisi muhbirlerinin de bulunduklarını belirtmiştir. Le Parisien gazetesi, sorgu hakimi tarafından alınan ifadelerde gözaltına alınan militanların Fransız Casuslukla Mücadele (DGS) istihbarat birimleri ile ilişkide olduklarını belirtildi. Haberde, zanlıların örgüt hakkında düzenli olarak DGS görevlilerine bilgi aktardığını yazıldı. Gazete başka bir haber kaynağına dayanarak DGS görevlilerinin *"Siz ülke topraklarına saldırı yapmayın, biz de sizi rahat bırakalım*" şeklinde bir anlaşmanın yapılmış olabileceğine ifade etmiştir. (Radikal, 2007)

Fransa Parlamentosu'nun sözde Ermeni soykırımını inkar edenlere hapis ve para cezası getiren yasayı çıkarmasında Ermeni Diasporasına PKK yanlılarının önemli yardımları olmuştur. PKK'nın sözde soykırım suçlamasının yapmasının nedeni Türkiye'de sadece Ermenilerin değil Pontus, Süryani ve Kürtlere de soykırım yapıldığını gündeme getirmektir. Fransa Parlamentosu PKK'nın eylemlerine destek veren bir tavır ortaya koymuştur. 2006 yılında PKK tarafından ilan edilen ateşkesin Türkiye tarafından tanınması için bazı siyasi gruplar Fransa Meclisi'nde toplantılar yapmıştır. (Bayraktar, 2009: s. 146).Fransız milletvekili JoseBove Fransa'nın güneyinde bulunan Larzak Ovası'nda PKK'nın eğitim kampının olduğunu kendisinin de bu kampta konuşmacı olarak katıldığını söylemiştir. PKK'lı teröristlere silahlı eğitimin verildiği bu kamptan Fransız güvenlik birimlerinin de haberleri olduğu belirtmiştir. (Milliyet, 2010)

Fransa'nın İş ve İşçi Bulma Kurumu olan ASEDİC'in yaptığı araştırmaya göre sahte belgelerle işsizlik parasının üç yılda 80 milyon euroya ulaştığı belirtilmiştir. Raporda Türklerin yoğun olarak yaşadığı Paris'in 20'inci bölgesinde bir kuaförde 200 kişiyi çalışıyor olarak gösterdiğini ayrıca yine Türklerin yoğun olarak çalıştığı inşaat ve fast-food sektöründe de kabarık çalışan listesine rastlanıldığı, sahte belgeler karşılığında 750 ile 1500 euro arasında aylık işsizlik parası alındığı ifade edilmiştir. Fransız basınına göre alınan bu işsizlik paralarınınPKK terör örgütüne aktarıldığı yazılmıştır. (Bayraktar, 2009: s. 149).

Fransa Cumhurbaşkanı Sarkozy Almanya'da bulunan PKK yanlısı derneklerin birleşmesinden oluşan FeykaKurdistan isimli derneğe övücü bir mektup göndermiştir. Bu mektupta "halklar ve kültürler arasında barışçıl bir diyalog konusunda kararlı olduğunu" bildirmiştir. Ayrıca Sarkozy'nin Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra Feyka Derneği tarafından gönderilen kutlama mesajından çok etkilendiği belirtilmiştir.

Abdullah Öcalan'ın alınan ifadesinde, 1988'de, Fransız avukatlar ile Fransız istihbaratından bir yetkilinin kendisi ile görüşmek üzere geldiğini, Fransa'da, Longo Marj adlı istihbarat yan kuruluşunun, DEV-YOL mensuplarına da destek verdiğini bildiğini, Fransa'da, örgüte müzahir geniş bir halk kitlesinin bulunduğunu, bu kitleden büyük bir maddi gelir elde ettiklerini ifade etmiştir. (Tekin, 1999: s. 58).

Fransız basının genel itibariyle PKK'yı terör örgütü olarak göstermeme havası hâkimdir. Bu durum da Fransa hükümetiyle basının PKK konusunda dayanışma içerisinde olduğu izlenimi vermektedir. Yayınlanan televizyon programlarında PKK'nın özgürlük savaşçıları olduğunu ve çok zor şartlarda savaştığını vurgulanmaktadır. Fransa'daki demokratik kitle örgütleri Kürdistan'a Barış başlığı altında yaptığı açıklamada; " Uzun yıllar süren çatışmalar son vermenin tek yolunun Kürtleri tanımak olduğunu belirtti. Kürt kimliğini, dili, kültürel ve siyasi haklarının Türk Anayasası'nda kabul edilmesi, savaşan tüm gruplar adına genel af çıkarılması, yakılan Kürt köylerinin yeniden inşa edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. (Yenimesaj, 2010)

3.3.2.5.İngiltere

İngiltere'nin PKK'ya ve Güneydoğu bölgemize olan ilgisi Dışişleri eski Bakanlarından Cook'un sözlerinden anlaşılmaktadır. *" Türkiye'nin Doğu sınırları henüz netlik kazanmamıştır!"*Lozan Anlaşması'nda Türkiye'nin bugünkü sınırlarını oluşturan metne imza atan devletlerin bu sınırları kabul etmemesi uluslararası anlaşmaları hiçe sayılması demektir. (Bayraktar, 2009: s. 153).

PKK yanlısı yayın yapan kanal olarak bilinen Roj TV ilk yayınına MED TV olarak İngiltere'de başladı. Bu kanalda yapılan yayınlarda, Abdullah Öcalan ve örgütün propagandası yapılmaktadır. Abdullah Öcalan'ın yakalanmasından sonra MED TV terörü ve şiddeti teşvik ettiği gerekçesi ile kapatılmıştır. İngiliz yayın kuruluş olan BBC, PKK'nın yaptığı eylemleri değerlendirirken "silahlı isyancılar, silahlı Kürt ayrılıkçıları" olduğu ifade ederek terörist demekten sakınmışlardır. Ayrıca Diyarbakır ilinden bahsederken "Bölgesel başkent Diyarbakır " olarak ifade etmektedirler.(Bayraktar, 2009: s. 155).

İngiliz Hükümetinin resmi talimatı ile Exeter Üniversitesi bünyesinde Kürt Enstitüsü kurulmuştur. Bu enstitüde *"devlet nasıl kurulur, milletlerin kültürlerin nasıl yaşatılır, devletlerin kurumsallaşması nasıl olur, etnik kimlik nasıl devletleştirilir"* gibi soruların cevapları verilen derslerde anlatılmıştır. Kürt Enstitüsü Londra'da Kürt Konferansı düzenledi. Konferans sırasında genel itibariyle Türklerin, Kürt sivillere operasyon yaptığı iddia edilmiştir. Dağıtılan broşürlerde Elazığ'dan Süleymaniye'ye kadar olan bölge sözde Kürdistan olarak gösterilmiştir.(Bayraktar, 2009: s. 156).

PKK, İngiltere'de Kürt Dernekleri Federasyonu (FEK-BİR) kontrolünde 9 dernek, 3 birlik, 1 komite ve 2 büro faaliyetlerine devam etmektedir. İngiltere'de 5 bine yakın PKK sempatizanı ile 50 kadar PKK militanı bulunmaktadır. Kürdistan İşçi Derneği Merkezinde Kürt gençler kandırılarak burada verilen eğitime müteakip Kuzey Irak'ta bulanan kamplara gönderilmektedir. Örgüt, İngiltere'de Türk vatandaşlarından zorla para toplama faaliyetlerinin yanı sıra legal örgütler aracılığı ile düzenledikleri projelerde elde ettiği gelirleri örgütsel faaliyetlerde kullanmaktadırlar. (Altıntop, 2011: s. 146).

İngiltere, PKK'yı terör örgütü listesine almasına rağmen, PKK'nın legal bağlantılı kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen sosyal etkinlikler düzenleyebilmektedir. Fransa'da yapılan PKK propaganda ve gösterilerine herhangi bir müdahalede bulunulmadığı gözlenmiştir. (Denker, 1997: s. 42).

3.3.2.6.İtalya

İtalya, Abdullah Öcalan'ın talimatı ile kurulan sözde Kürt Parlamentosu'na kucak açmıştır. Avrupa'nın pek çok demokratik ülkenin kabul etmediği sözde örgütün yeni töreni Roma'da yapıldı. Sözde Sürgündeki Kürt Parlamentosu'ndan 65 üyenin katıldığı töreni MED TV canlı olarak verdi. Yunan, Rum ve Ermeni temsilcilerde törene katılmıştır. İtalyan parlamentosundaki toplantıya Rusya'dan iki, Romanya'dan, Kıbrıs Rum Kesimi, Yunanistan'dan, Lübnan'dan, Ermenistan'dan ve İsrail'den birer milletvekili gözlemci olarak katılmıştır. Toplantıda Sözde Kürt Parlamentosu'nun uluslararası alanda tanınması sağlanacak daha sonrada diğer Kürt grupları ile birlikte Ankara Hükümeti ile aynı masada Barış Zirvesi adı altında oturmak için zemin hazırlanacaktır.

Türkiye'nin uyarılarına rağmen Sözde Sürgündeki Kürt Parlamentosunun, İtalyan Parlamentosunda toplantı yapması iki ülke arasındaki ilişkilerde krize sebep olmuştur. Türkiye, Roma Büyükelçisi İnal Batu'yu Ankara'ya çağırdı. İtalya'nın Ankara Büyükelçisinin yaptığı açıklamada olayların İtalyan Hükümeti ile ilgisinin olmadığı, sadece bir grup parlamenter tarafından organize edildiği, tüm girişimlere rağmen toplantı yerinin değişmesine engel olamadıklarını ifade etmiştir. PKK terör örgütünün kuruluşundan sonuna kadar en büyük destekçilerinden olan İtalya, Abdullah Öcalan'ın Roma'ya sığınmasında hiçbir sorumluluklarının olmadığını, İtalyan fabrikalarında üretilen mayınların da PKK'nın eline geçmesinde hiçbir ilgilerinin olmadığını ifade etmiştir.

Abdullah Öcalan, Suriye'den çıkmak zorunda kalınca ona ilk daveti İtalya yapmıştır. Adalet Bakanı OlivieroDilibento başkanlığından 32 parlamenter grubu Abdullah Öcalan'ı Şam'dan Roma'ya davet etti. Davetin sebebi ise Kürt meselesinin uluslararası platforma taşımak olduğu açıklanmıştır. Öcalan 13 Kasım 1998'de Roma'ya geldiğinde kendisi için bir konut tahsis edildi ve polis gözetiminde burada ikamet etmeye başladı. İtalya Başbakanı MassimoD'alema, Öcalan'ı Türkiye iade etmeyeceklerini, meselenin siyasi bir yaklaşımla çözülmesi gerektiğini belirtmiştir. Öcalan'a İtalya Hükümeti tarafından mülteci maaşı bağlanmıştır.

Öcalan, İtalya'ya gelişinin ani bir kararla verildiğini, Kürt sorununu İtalya'da daha iyi anlatacağı için bu ülkeyi seçtiğini, tek isteğinin bütün Kürt halkına itibar kazandırmak olduğunu belirtmiştir. Kürtlerin Türkiye'de siyasi olarak tanınması gerektiğini, yapılan baskılardan kurtulmak için PKK'nın Türkiye'ye savaş başlattığını, fakat her şeyin değiştiğini ve barışa hazır olduğunu, bağımsızlık değil geniş bir otonomi istediğini ifade etmiştir.

İtalya'nın imzaladığı Suçluların İadesine Dair Sözleşme, Ceza İşlerinde Karşılıklı Adil Yardımlaşmaya Dair Avrupa Sözleşmesi, Terörün Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi gibi uluslararası anlaşmalara rağmen Öcalan'ı özgürlük mücadelesi veren bir kahraman gibi göstererek, iadesine yanaşmamışlar, konut tahsis edip maaş bağlamışlardır. (Bayraktar, 2009: s. 176-179).

3.3.2.7.Hollanda

PKK, Hollanda Kürt Dernekleri Federasyonu bünyesinde 11 dernek, 4 birlik ve 3 merkez ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Yapılan toplantılarda örgüte siyasi ve finans desteği sağlanmaktadır. Örgüt ayrıca bildiri dağıtma, afiş asma, gösteri yürüyüşleri düzenlemekte ve ülkedeki vatandaşlarımızdan zorla para toplamaktadır. (Altıntop, 2011: s. 145).

Abdullah Öcalan'ın talimatıyla Avrupa'da PKK'nın diplomatik sözlüğünü yapan sözde Sürgündeki Kürdistan Parlamentosu (SKP) 12 Nisan 1995'de Lahey'de bulunan Ulusal Kongre Salonunda kurulmuştur. Gazeteci ve davetlilerin katıldığı 400 kişi arasından sözde 65 temsilci seçilmiştir. SKP, ERNK ve ona bağlı kuruluşlardan oluşmaktadır. Avrupa'da PKK'nın terör faaliyetlerini maskelemek ve uluslararası alanda destek sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Abdullah Öcalan'ın gerekçeli karar bölümünde verdiği savunmada Hollanda ve Belçika hakkında şöyle bahsetmiştir. "*Hollanda ve Belçika yetkilileri ile görüşmediğini, ancak her iki ülkede PKK terör örgütünün çok güçlü temsilciliğinin bulunduğunu, legal görünüm vermek için devreye dernekleri soktuklarını, kiralanan evlerde örgütün siyasi eğitim verdiğini belirtmiştir. Hollanda ve Belçika*

yetkililerinin bu duruma ses çıkarmadıklarını, temsilciliklerinin ERNK adına her iki ülke yetkilileri ile de görüştüklerini, ERNK'nın bu ülkelerde resmi bürolarının olduğunu ve ERNK'nınPKK'nın yan kuruluşu olduğunu bu ülkelerin açıkça bildiğini anlatmıştır. Bu ülkelerdeki örgüt evlerinde kalabalık gruplar halinde örgütsel eğitim verildiği için, Belçika ve Hollanda yetkilerinin haberi olmaksızın bu faaliyetleri yürütmek imkansızdır.

Ayrıca Öcalan'ın alınan ifadesinde Hollanda'nın, PKK için üslenme ve eğitim alanı olduğunu, Avrupa ülkeleri içerisinde en fazla destek ve toplanan paranın Hollanda'dan geldiğini belirtmiştir. Uyuşturucu kaçakçısı Baybaşin'in Hollanda'daki ilişkisini PKK'ya dayanarak kurmak istediğini, Baybaşin'in kardeşinin örgüt mensubu olduğunu, Baybaşin'in uyuşturucu ticaretinden elde ettiği paraların bir miktarını, PKK'ya aktardığını, Hollandalı avukatlarının, aynı zamanda MED TV'nin de avukatları olduğunu ifade etmiştir. (Tekin, 1999: s. 57).

Kuzey Irak'ta 4 PKK'lı ile birlikte Türk güvenlik kuvvetlerine teslim olan Rus asıllı terörist AnatoliyKopilov, PKK'nın haberleşme ağını Hollanda'nın desteği ile sağladığını, kullandığı telsizlerin ve diğer haberleşme cihazlarının Hollanda'dan temin edildiğini ifade etmiştir.

Hollanda'da yayın yapan De Telegraf Gazetesi haberine göre, PKK'nın Hollanda'da örgüte militan kazandırmak için faaliyetler düzenlediğini ayrıca ülkede örgüte ait bir eğitim kampının bulunduğu, bu kampta Avrupa'dan toplanan gençlere ideolojik eğitim verilip örgütün silahlı kanadına militan yetiştirildiğini yazılmıştır. (Bayraktar, 2009: s. 164).

Hollanda resmi haber ajansı NOS, PKK'nın bir terör örgütü olmadığını, Kürt Özgürlük Savaşçıları olduğunu, 2002 yılında PKK'nın terör örgütleri listesinde yer almış olsa da PKK, Hollanda da yasaklara bağlı kaldığı için yasaklanmadığını belirtmiştir. (Bayraktar, 2009: s. 166-167).

3.3.2.8.Belçika

1994 yılı içinde Abdullah Öcalan'ın talimatı ile Belçika, Hollanda, Danimarka, İsviçre, Avusturya, Fransa, Almanya, İsveç ve İngiltere'de faaliyet gösteren Kürt derneklerinin üst organı olan KONKURD, KNK-KUK(Kürt Ulusal Kongresi) ve Medya TV'nin merkezi Belçika'da bulunmaktadır. KON-KURD alt kuruluşları ve kendisine bağlı dokuz federasyon yoluyla Kürt kimliğinin tanınması için çaba göstermektedir. Bu amaçla Avrupa genelinde yürüyüş, gösteri, miting, açlık grevi gibi faaliyetler yapılmaktadır. PKK terör örgütü Belçika'da; Kürt Dernekleri Federasyonu bünyesinde 11 dernek, 2 birlik, 1 spor kulübü ve bir merkez ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu derneklerin doğrudan FEK-BEL'in talimatları çerçevesinde çalıştıkları, örgüt adına Belçika'da gerçekleştirilecek yürüyüş, miting, imza kampanyası, bildiri dağıtma gibi faaliyetleri yerine getirdiği bilinmektedir.

PKK terör örgütü kurulmadan önce 1977 yılında Belçika'dan gönderilen bir TIR dolusu silah, İpsala'dan giriş yaparken yakalandı. Belçika'nın Liege kentinde 1350 adet İspanyol Mavzeri TIR'a yükleniyor. Silah dolu TIR, diğer Avrupa ülkelerinden demode silah olarak geçiyor. Fakat Türk gümrüğüne geldiğinde gümrük beyanı "dekorasyon malzemesi " olarak değiştiriliyor. Gümrük görevlilerince yapılan kontrolde evraktan şüpheleniyor. Yapılan kontrol neticesinde "dekorasyon malzemeleri" yerine 1350 Adet silah taşıdıkları tespit edilmektedir. Bu silahların gönderildiği tarihten bir yıl sonra 1978 yılında örgüt kurulduğu resmen açıklanıyor. (Bayraktar, 2009: s. 102).

Türkiye'nin Belçika'dan iadesini istediği ve kırmızı bültenle aranan Ahmet Gülabi Dere ve Hollanda'ya iltica eden eski DEP milletvekili Nizamettin Toğuç Belçika Parlamentosu'nda toplantı düzenledi. Yapılan toplantıda, Türkiye'nin Kuzey Irak'a yaptığı operasyonların durdurulmasını, Belçika hükümetinin PKK'ya destek vermesi istendi.

Türkiye'nin baskıları ile Belçika polisi PKK'ya karşı operasyonlar yapmaya başladı. PKK'nın Avrupa sorumlusu ve Avrupa'daki para kasası olan bilinen Zübeyir Aydar ve yardımcı Remzi Kartal tutuklanarak cezaevine konuldu. 4 Mart 2010

tarihinde yapılan duruşmalarında Brüksel Mahkemesi Aydar ve Kartal ile birlikte 6 kişiyi tutuksuz yargılanmak üzere serbest bıraktığını, bunun suçsuz oldukları anlamına gelmediğini, ciddi delil olmasına rağmen tutukluluk hallerini devam etmelerine gerek olmadığını açıklanmıştır. (Hürriyet, 2010)

3.3.2.9.Danimarka

PKK'nın yayın organı olan Roj TV Danimarka hükümeti tarafından korunmakta ve topraklarında yayın izni vermede sonuna kadar direnmektedir. Roj TV, örgüt lehine propaganda yapmakta, Kürt gençleri dağ kadrolarına katılmaları konusunda teşvik etmekte, Türkiye'nin ve Türk askerlerini sürekli karalamakta, PKK'nın güvenlik güçlerine karşı yaptığı eylemleri övünç dolu sözle anlatmaktadır. Türkiye tarafından yapılan uyarılara rağmen Roj TV'nin yayınlara devam ettiği, Roj TV'den yayınlanan programların şiddet içermediği ve herhangi bir suç unsuru teşkil etmediği belirtilmiştir. Danimarka, Türkiye'nin RojTV'nın kapatılması konusundaki ısrarına daha fazla dayanamayarak Roj TV hakkında dava açılmıştır.

3.3.2.10.Bulgaristan

Bulgaristan'da PKK, Atina'daki YDK Balkanlar Temsilciliğine bağlı olarak 3 dernek, 1 kültür evi, 1 komite ve 1 merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. PKK, Bulgaristan aracılığıyla Avrupa bağlantılı militanlarını geçişini sağlamaktadır. Bulgaristan'daki Türk işadamlarından ve bu ülkeden geçmekte olan TIR'lardan tehditle para toplamakta, ülkedeki organize suç örgütleri ile birlikte başta uyuşturucu madde kaçaklığı olmak üzere illegal faaliyetle gelir elde etmektedir. (Altıntop, 2011: s. 150).

Abdullah Öcalan'ın Jandarma İstihbarat Dairesi tarafından alınan ifadesinde, Bulgaristan'a, 1982 ve 1987 yıllarında iki kez giderek örgütün mücadelesine destek aradığını, Sofya'da eğitim için kullanılan dernek adı altında bir örgüt bürosunun bulunduğunu açıklamıştır. (Tekin, 1999: s. 54).

3.3.2.11.Romanya

PKK, Romanya'da üslenme ve para temin etme faaliyetleri icra etmektedir. Ülkede aktif olarak çalışmalarını yürüten 100–150 örgüt mensubu olduğu bilinmektedir. PKK terör örgütü, ülkeyi diğer bölgelerden gelen patlayıcı maddeleri Türkiye'ye sokulmasında ara bölge olarak kullanmaktadır. (Altıntop, 2011: s. 151).

Abdullah Öcalan'ın alınan ifadesinde, Romanya'nın PKK açısından önemli olduğunu, 5000 civarında örgüte finans desteği sağlayan esnaf kitlesinin bulunduğunu açıklamıştır. Eğitim amaçlı kullanılan, Bükreş'te örgüt evi ve derneklerinin olduğunu, Romanya'da, Türkiye'den örgüte katılan örgüt mensuplarına ideolojik eğitim verildiğini, Romanya'dan daha çok telsiz, dürbün, gece görüş dürbünü gibi teknik malzemelerin temin edildiğini ifade etmiştir. (Tekin, 1999: s. 55).

3.3.3.Rusya Federasyonu

PKK, Rusya Federasyonu'nda 9 kadar dernek, birlik, komite vasıtasıyla faaliyetlerini yürütmektedir. PKK, burada yaptığı siyasi ve eğitim ile örgütsel faaliyetleri ülke geneline yayarak örgüte üye kazandırmaya çalışmaktadır. Rusya, Avrupa'dan gelen PKK militanlarını Ermenistan, İran ve Irak'a aktarma yapmaktadır. PKK'nın elinde bulanan SA-7 füzeleri de Rus orijinli olması dikkat çekmektedir. (Altıntop, 2011: s. 152-153).

Rusya Parlamentosu alt kanadı olan Duma'dan 4 milletvekili Suriye'de Öcalan ile 1997 yılında görüşmüştür. Öcalan'ın Suriye'den Rusya'ya gelerek burada 33 gün geçirmesinde burada yapılan görüşmenin etkili olduğu bilinmektedir. Öcalan Rusya'da kaldığı süre boyunca Rus milletvekillerinin ve Rus istihbarat teşkilatının büyük desteğini görmüştür. Bu destek Öcalan'ın İtalya'dan sonra tekrar Rusya'ya gelmesinde de etkili olmuştur. Eski KGB ajanlarından Samir Askerhanov *"Rusya'nın 1970'lı yıllardan itibaren tüm dünyada ideoloji transferi için terör örgütlerini desteklediğini, PKK'nın da desteklene örgütler arasında yer aldığını"* ifade etmiştir. KGB üst düzey yetkilisi AleksanderNevzerov ise katıldığı bir toplantıda, PKK'yı

terör örgütü olarak görmediklerini belirtmiştir. Rusya, PKK'ya Moskova'nın 250 km kuzeyinde bulunan Yaroslavl'da bir eğitim kampı tahsis etmiştir. PKK militanları bu kampta her türlü eğitimi alabilmektedir. Rusya, PKK'ya verdiği silah, eğitim, ekonomik ve siyasi desteğini gizlemekte herhangi bir çaba sarf etme gereği duymamıştır. (Bayraktar, 2009: s. 184-185).

3.3.4.ABD

PKK terör örgütü, Marksizm'i temel almış ve amansız düşmanı ise emperyalist ülkeler oluşturmuştur. Bu ülkelerinin başını ise ABD çekiyordu. ABD, PKK'nın müttefiki olan anti-emperyalist Sosyalist Blok ülkelerini yok etmeye çalışıyordu. Libya, Suriye ve İran'a saldırıyordu. Bunu da bölgedeki müttefiki olan İsrail ve Türkiye ile gerçekleştiriyordu. Türkiye'de Barzani etkisinde gelişme gösteren Kürtçülük hareketleri İsrail ve ABD için herhangi bir tehdit oluşturmamaktaydı. Bu hareket 1970'lerde Sovyet kontrolüne girmesi ile endişe oluşturmaya başlamıştır. İsrail için olumsuz bir durum olarak gözükse de 1980 sonrasında Türkiye ile bozulan ilişkiler neticesinde bir koz olarak kullanıldı. (Özcan, 1999: s. 317-318). ABD, Kürt meselesine olan ilgisi yüzyıllık geçmişi olsa da bölgedeki politikaları petrol alanlarının korunması, İsrail'in varlığı ve Sovyet Birliği tehdidi şeklinde yürütmektedir.

İran'da Şah rejimi devrilene kadar Barzani'yi destekleyen ABD, İran ve Irak'ın anlaşması ile bu destekten vazgeçti. 1984 yılında PKK'yı tüm resmi açıklamalarında terörist örgüt olarak tanımlayarak Türkiye politikalarına destek verdi. ABD, 1988 yılının başında yayınladığı İnsan Hakları Raporu'nda "Türkiye'de Kürt etnik kimliğinden ve kültürel haklarını" dile getirmeye başladı. Bu ifadeler Türkiye tarafından tepki ile karşılandı. ABD, Kürt sorununa evet PKK'ya hayır diyordu. Bu durumda PKK'nın hoşuna gitmiyordu. Raporunun yayınlanmasından kısa bir süre sonra Talabani, ABD'yi ziyaret etti. Türkiye'de bu konudaki endişelerini dile getirdi. Talabani ve Barzani daha sonradan ABD'ye ziyaretleri rutin hale getirdi. (Özcan, 1999: s. 318).

Birinci Körfez Savaşı sırasında 1 Temmuz 1991 yılında Kuzey Irak'ta bölgenin güvenliğini sağlamak amacıyla ABD öncülüğünde Çekiç Güç kuruldu. Türkiye'de konuşlanan Çekiç Güç'ün görev süresi 1996 yılına kadar uzatılarak devam etmiştir. Bu süre boyunca PKK'nın eylemleri artış gözlemlendi ve örgüt güç kazanmaya başladı. BM'nin yardım malzemeleri PKK'lı militanların bulunduğu alanlara atılmıştı. Çekiç Güç'ün gündüz mültecilere havadan yardım ettiği,gece ise PKK'lı militanlara yardım bıraktığı iddia edilmektedir. (Yenerer, 2008: s. 46-47).

ABD Kongresi, insan hakları ihlallerine dair yapılan inceleme neticesinde Türkiye'ye yapılan yardımların %10'unu askıya almıştır. Daha öncede Türkiye'ye misket bombası satışını durdurmuş ve ihtiyaç duyulan Kobra helikopterinin satışını da ertelemiştir.

ABD, Öcalan'ın yakalanışı sırasında hangi ülkelerde olduğu bilgisini Türkiye'ye iletmiştir. Ayrıca Öcalan'ın himaye edilmemesi hususunda Rusya ve Avrupa ülkelerine baskı yapmıştır. Hatta Öcalan'ın Kenya'da bulunduğu istihbaratının da ABD tarafından verildiği iddia edilmektedir. (Marcus, 2009: s. 336).

CIA, 1 Mart 1998 tarihli “Irak, Türkiye, İran: Kürt Ayaklanmaları” başlıklı 32 sayfalık çok gizli bir raporu Bilgi Edinme Yasası kapsamında 2002 Ocak ayında açıklandı. Raporda bu üç ülkedeki Kürt hareketlerin geçmişi değerlendirerek gelecek hakkında tahminlerde bulunuyordu. PKK'nın ortaya çıkış ve gelişmesi bölümünü açıklayan üç sayfalık bölüm tamamen silahtı. Öyle ki, CIA'nın raporunun içindekiler bölümünde Türkiye ile ilgili bölümde karartılarak sansürlenmişti. Raporda ayrıca Bağdat yönetiminin, Türkiye'nin Kürtlerin çıkardığı huzursuzlukları bahane ederek Kerkük'teki petrol bölgelerine müdahale etmesinden kaygılı olduğu belirtilmiştir. Dört yıl sonra 1 Eylül 1992 tarihinde kaleme alınan “Kürtler: Artan Umutlar, Eski Kaygılar” başlıklı 17 sayfalık gizli bir raporu Bilgi Edinme Yasası gereği Kasım 2000’de açıklanmıştır. Raporda Irak, İran ve Türkiye'de bulanan Kürtler hakkında bilgi veriliyor ve buralardaki Kürtçülük hareketleri üzerinde değerlendirme yapılıyordu. Türkiye'deki gelişen Kürt hareketinin Türk-Amerikan ortalığına ortaklığına daha fazla baskı yapabileceği belirtti. Birleşik ve bağımsız bir Kürt devletinin zor ama mümkün olduğu, tüm Kürtlerin ortak bir bağımsızlık hareketi

geliştirirse batının uzun zamandır sürdürdüğü politikalarını değiştirmek zorunda olduğunu bir yandan var olan devletle stratejik çıkarları korumaya çalışırken diğer taraftan yeni bir etnik devletin barışçıl bir şekilde ortaya çıkmasını olanak sağlayacağı belirtilmiştir. 1 Temmuz 1979 tarihinde CIA tarafından kaleme alınan "Kürt Sorunun Üzerine Öngörüler" isimli 42 sayfadan oluşan rapor ise Ekim 2002'de yayınlanmıştır. (Habertürk, 2007)

ABD, 2003 yılında Irak'ı işgal etmesi ile Türkiye, Kırmızı Bülten ile aradığı teröristlerin teslimi, PKK Kamplarının kapatılması, PKK'ya yurtdışı desteğinin kesilmesi ve Irak'taki Kürt gruplarının PKK'ya karşı tavır almasını istemiştir. ABD, Türkiye'nin isteklerini destek verirken, bu desteğini uygulama sokmamıştır. ABD, diğer terör grupları ile etkin mücadele ederken Türkiye'nin yoğun ısrarlarına rağmen PKK kamplarına karşı herhangi bir müdahalede bulunmamıştır. (Mango, 2005: s. 54).

Güneydoğu bölgesinde PKK'ya karşı yapılan operasyonlarda teröristlerle birlikte ele geçirilen silahların Amerikan menşeili olduğu iddiaları hakkında Pentagon'un yaptığı soruşturmada: PKK'lı teröristlerin üzerinde ele geçirilen silahların seri numaraları Amerika tarafından 2004-2005 tarihleri arasında Irak ordusuna ve polisine dağıtılan silahlara ait olduğu tespit edildi. Pentagon tarafından açıklanan 190 bin kayıp silahın nerede olduğu konusunda yapılan araştırmada ise silahların Yarbay rütbesindeki LevondaSelph adlı bayan bir subay tarafından yasadışı yollarla PKK'ya verilmiş olabileceğini duyurdu. (Vatan, 2007)

ABD askerlerinin Kandil dağı ile olan ilişkisine birçok PKK militanı şahit olmuştur. Bunlardan teslim olan veya yakalanan PKK militanlarının verdikleri ifadelerinde;

Rıdvan Şener: *"Kandil Dağı'ndaki Kortek Kampı'na 28 Aralık 2006 günü 3 adet zırhlı paletli Amerikan askeri aracı geldi. Araçlar, Süleymaniye tarafından sadece paletli arazi araçlarının geçebileceği yerden geldi. ABD'li askerlere ait olan bu araçlar kamp alanına ulaştığında 100'er adet M-16 marka Amerikan piyade tüfeği bulunan 3 adet sandık bıraktılar. Silahların tümünde dürbün ve bomba atar*

takılıydı. Bizzat elime alarak kontrol ettim. Araçlardaki şahıslar ise askeri üniformalı, siyah gözlüklü, kafalarında kask vardı."

İbrahim Polat: "*ABD'li üst düzey bir komutan ayda bir kez helikopter ile Kandil Dağı'na gelerek Murat Karayılan ile gizli görüşme yapıyor. ABD'liler ayrıca Osman Öcalan'a bir çanta dolusu para getirdi. Ben Öcalan'ın şoförüydüm. Türkiye'nin olası operasyonlarına karşı Dolekoge kampında her biri 400 kişi kapasiteli 3 ayrı mağara inşa edildi. Operasyon anında el bombası tesirine karşı zikzaklı kaçış için ayrı çıkışları var. Uydu telefon ve telsiz ihtiyaçlarımız bazı özel şirketler tarafından karşılanıyor."*

Ahmet Kılıç:"*Türkiye-Irak sınırındaki güvenlik güçlerinin hareketlerini sınır hattındaki gruplar ve işbirlikçilerle takip ediyoruz. Kandil'deki Şehit Harun kampına son olarak 2'si ABD, 2'si de KYB'den olmak üzere 4 kişilik bir heyet gelip üst düzey yöneticilerle görüştü. ABD'nin Irak'ı işgalinden sonra Mahmur Kampı'nda PKK bir bölük konuşlandırdı. Bunlar sivil ve silahsız faaliyet yürütüyor. Bunlar, Irak ordusuna ait silah ve patlayıcıları araçlarla kamplara taşıdı. Öcalan'ın zehirlenme iddiaların sonra eylemlerin tırmandırılması kararlaştırıldı."*

Gül Kırtan: "*ABD'li askeri ve siyasi temsilciler 28 Haziran 2006 günü Kuzey Irak'taki Hakurk Kampı'ndaki dış ilişkiler idare birimi denilen yerde Murat Karayılan ile gizli görüşme yaptı. Hatta geçen yıl alınan eylemsizlik kararı da bu görüşme sonrası ABD güdümünde alındı. PKK'nın Rusya, KDP ve KYB'yle diplomatik ilişkileri çok güçlü. PKK, ABD'den silah, KDP ve KYB'den ise lojistik destek alıyor."*

AnatolıyKopılov: *"Rus ordusunda 2 yıl askerlik yaptıktan sonra Moskova'dan örgüte katıldım. Kandil'de 5 yıl kaldım. ABD işgalinden sonra Irak Ordusu'na ait silah ve mühimmat PKK'nın eline geçti. Hakurk Kampı'na ABD ordusundan bir heyet gelerek, Amed Malazgirt ile görüştü. Görüşme sonrasında bize ABD helikopterlerinin zaman zaman kamp alanında keşif uçuşları yapacağını, bu nedenle Türk helikopteri diye ateş açmamamız yönünde uyarıldık."*

Terörle mücadele konusunda inandırıcılığını kaybetmek istemeyen ABD, Türkiye'ye terörle mücadele destekler gözükmektedir. ABD, örgütün silah bırakmasını sağlayarak mücadelesinin siyasi ortamda sürdürmesini teşvik etmektedir. Kürt sorunun müzakere yolu çözülmesi hususunda politikalar sürdürmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
4.BULGULAR

Terörizm, sıradan bir eylem şeklinde değerlendirilecek basit bir olaydan ziyade ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel nedenlerden beslenen ve yarı askeri bir yapıya sahip son derece gelişken ve karmaşık bir olaydır. Bu karmaşık durum dikkate alan BM, terörizm ile mücadelede başarıya ulaşmak için örgütün beş ana tedbirin alınması gerektiği zorunlu görmüştür. Bunlar ise örgütün militan kazanmasına engel olunmalı, teröristlerin silah, mühimmat elde etmesinin engellenmeli, terör örgütüne diğer devletlerden sağlanan desteğin kesilmeli, devletin verdiği mücadeledeki yeterliliğin artırılmalı ve ülke içerisindeki insan haklarının ihlallerinin önüne geçilmelidir.

PKK gibi güçlü ve derin bağlantıları olan bir terör örgütünün tasfiye edilebilmesi için üzerinde ayrıntılı düşünülmüş planlı adımların atılması ile mümkün olabilmektedir. Terörizm ile mücadele stratejisinin belirlenmesi için öncelikle sorunun doğru teşhis edilmesi gerekmektedir. Türkiye'de terör ve şiddetle ilgili sorun daha başlangıçta değişik çevreler tarafından farklı isimler altında anılmıştır. Bunlar "Kürt Sorunu, Kürt Meselesi, Güneydoğu Meselesi, Şark Meselesi, Bölücülük Sorunu, Demokrasi Sorunu, Geri Kalmışlık Sorunu" şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Daha başlangıç aşamasında mevcut sorun hakkında mutabakata varılamadığından dolayı sorunun çözüm önerilerinde başarılı olma ihtimali de düşüktür.

Sorun tarihsel süreç içerisinde değerlendirilecek olursa tarihteki diğer Kürt isyanları ile bağdaştırmak gerekmektedir. Tarihteki tüm Kürt isyanlarının ortak amacı 'Bağımsız Kürt Devleti' kurmaktır. Bu amaç günümüzde de geçerliliğini sürdürmektedir. Bir ülke içerisinde silaha sarılarak, terör estirmek, masum insanları öldürmek, katliam yapmak ve şiddeti bunun bir aracı olarak kullanmanın adı dünyanın her yerinde 'Terör Sorunu'dur. Türkiye'de uzun yıllardır devam eden bu sorun da 'Terör Sorunu'dur. PKK gibi bir terör örgütü ülkeyi bölmeyi veya parçalamayı amaçlıyorsa bunun adı da 'Bölücü Terör Örgütü'dür.(Ararat, 2015: s. 232).

Etnik terörle mücadeledeki en önemli husus güvenlik bağlamında güç kullanılması ile yumuşak güç uygulamaları arasındaki denge kurulmasıdır. Teröre karşı devletin, gereken gücü kullanmadığı durumda terörün bitmediği aksine artarak devam ettiği belirtilmiştir. Terörle mücadele ise fazla güç kullanılmasının da travmatik etkilerin olduğu uzun vadede teröre güç kattığı ve propaganda sebebi olduğu ifade edilmektedir.(Sandıklı, 2011: s. 13).Bu durum ise güvenlik çıkmazı olarak nitelendirilmiştir.(Posen, 1993: s. 41).Terörle etkin bir silahlı mücadeleyi içeren klasik model ile halkın kazanılmasında uygulanan yumuşak güç eş zamanlı olarak uygulanmalıdır. Terörle mücadele yürütülen bu karma model ile birlikte lojistik konularda örgütle işbirliği içerisinde olan vatandaşlar, terörle mücadeleye dahil edilmelidir. Böylece örgütün lojistik kapasitesi zayıflatılmış olacaktır. (Bilgiç, 2014: s. 109).

4.1.Dış Destekle İlgili Tedbirler

Uluslararası bağlantıları olan terör örgütlerin dış destek almadan varlıklarını sürdürmesi mümkün görülmemektedir. Dünyada egemenlik alanını genişletmek isteyen ülkeler kendi ulusal çıkarları doğrultusunda terör örgütlerine destek vermektedir. Ülkeler ve terör örgütleri arasındaki çıkar ilişkisini hedef ülkeye karşı örtülü savaş olarak yansımaktadır. Terör örgütüne destek veren devlet, hedef ülkeyi yıpratmak ve zayıf duruma düşürmek için bu terör örgütünü taşeron olarak kullanmaktadır. (Çitlioğlu, 2008: s. 4). PKK terör örgütünün gelişmesinde dış desteğin etkisi büyük olsa da bütün nedenin dış destekten kaynaklanmış gibi göstererek kolaycılığa kaçınmamalıdır. Ülke içerisinde PKK terör örgütü ile mücadele etkin ve kararlı bir şekilde yürütülürse verilen dış desteğin etkisi de sınırlı olacaktır.

Dünyadaki tüm uluslararası organizasyonlarda, insan hakları ve temel özgürlükleri konu alan tüm sözleşme, konferans ve belgelerde (1975 Helsinki Nihai Senedi, 1983 Madrid Belgesi, 1989 Viyana İzleme Belgesi, 1990 Paris İzleme Belgesi, 1992 Helsinki Belgesi, 1994 Budapeşte Belgesi, 1996 Lizbon Belgesi) uluslararası terör ve terörizm kınanmaktadır. Bu belgeleri imzalayan tüm devletler

insan hakları ve temel özgürlükleri yok edildiğine dair görüş birliğine varıldığı görülmektedir. Fakat konu Türkiye'de yaşanan terör ve şiddete geldiğinde insan hakları ve özgürlükler dahilinde değerlendirilmektedir.

Uzun yıllar terörle mücadele eden, terör olaylarından en çok zarar gören ülkelerinden biri olan Türkiye, BM bünyesinde terörle mücadele konusunda imzalanan 12 uluslararası sözleşmenin tamamını taraf olmuştur. Ülkemiz ayrıca Avrupa Terörizmle Mücadele Sözleşmesi ve BM Sınır aşan Örgütlü Suçla Mücadele Sözleşmesini de imzalamıştır. Her fırsat ve zeminde terörizmle mücadele konusunda etkili ve kararlı önlemlerin alınmasını isteyen Türkiye, terörizmin evrensel bir sorun olduğundan hareketle uluslararası ve bölgesel kuruluşlarda etkin bir çaba sarf etmiş ve büyük katkılarda bulunmuştur. (Çiçekli, 2007: s. 181).

Uluslararası alanda özellikle söz sahibi olan BM, AB, NATO, AGİT'in koordineli şekilde hareket etmesi sağlanarak, etkili bir terörizm ile mücadelede engel teşkil eden tanım sorununa çözüm bulunmalıdır. Tanım sorunun çözülmesi ile birlikte ülkeler ortak bir payda da hareket etme imkanı bulacaktır.

PKK'nın güçlenmesinde yurt dışı bağlantılarının önemi büyüktür. Bu bağlantıların kesilmesinde lobicilik kültürü etkili olmaktadır. Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarımız ve soydaşlarımız bilinçlendirmesi için büyükelçilik ve konsolosluklar vasıtasıyla seminerler düzenlenmelidir. Türk Sivil Toplum Örgütleri, PKK bürolarından daha etkin çalışarak örgütün gerçek yüzü aktaracak propaganda faaliyetleri yürütmelidir. Avrupa'da sayıca ve etkinlik bakımından kuvvetli olunan ülkelerde lobi faaliyetlerine ağırlık verilerek örgütün faaliyeti engellenmelidir. Avrupa'da yaşayan doğu kökenli vatandaşların PKK'nın propaganda malzemeleri olmalarının önüne geçilmelidir.

PKK terör örgütü militanlarının silah temini ve gerekli olan lojistik ve barınma gibi ihtiyaçları Kuzey Irak bölgesinden karşılanmakta ve bu konuda bölgedeki liderlerin desteğinden faydalanmaktadır. Türkiye bölgede etkinliğini artıracak siyasi hamlelerde bulunarak bölgedeki gücünü artırmalıdır. (Semiz, 2007: s. 226-227).

Güvenlik güçleri ülke içerisinde terörle mücadelede başarılı olmasına rağmen, yurt dışından gelen destek devam ettiği müddetçe terörün sona erdirilmesi mümkün olmadığı düşünülmektedir. Dış desteğin kesilmesi konusunda öncelikle siyasal gücün kullanılması gerekmektedir. Diplomatik ilişkiler yoğunlaştırılarak PKK terör örgütünün Avrupa ve diğer ülkelerdeki dernek, vakıf, kurum, birlik, gazete, dergi, televizyon kanalı ve radyo istasyonlarının yasaklanması sağlanmalıdır. Siyasi gücün etkili olmadığı veya yetersiz olduğu durumda ekonomik güç devreye sokulmalıdır. Son olarak da tereddütsüz olarak askeri gücün kullanımı söz konusu olmalıdır. (Ararat, 2015: s. 268-269).

4.2.Finans Kaynaklarına Karşı Önlemler

PKK terör örgütünün en büyük finans kaynağı uyuşturucu maddedir. Özellikle Afganistan-İran – Pakistan'da üretilen uyuşturucu ipek yolu kullanılarak Türkiye'ye getirilmektedir. Ülkeye sokulan uyuşturucunun büyük bir bölümü ise Avrupa'ya nakledilmektedir. Son yıllarda sigara kaçakçılığı da örgütün önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Kaçakçılık ile güvenlik kuvvetlerinin kararlı mücadeleye devam etmesi kaçakçılığın caydırıcılığı açısından önem arz etmektedir. Bu açıdan operasyonel birliklerin ödenek, araç, donanım ve personel kapasiteleri artırılması ile kaçakçılık ile etkin mücadele mekanizması kurulmuş olacaktır.

Türk güvenlik güçleri kaçakçılık ile etkin bir mücadele yürütmüş ve son yıllarda yapılan operasyonlar neticesinde yakalanan kişiler ve ele geçirilen malzemelerde artış gözlenmiştir. Ancak kaçakçılık ile mücadelede sadece operasyonel faaliyetler yeterli olmayacaktır. Çünkü kaçakçılık ona sebep olan nedenler devam ettiği müddetçe varlığını sürdürecektir. Önemli olan bu nedenlerin ortadan kaldırılmasıdır. (Gücenmez, 2014: s. 149).

Kaçakçılığa neden olan en büyük etmenlerden biri de ülkemizin komşu ülkelere göre fiyatların yüksek olmasıdır. Bu fiyat farkı kaçakçılığı cazip hale getirmektedir. Kaçakçılığa konu olan mallardaki fiyat farkı vergi oranları düşürerek azaltılması ile kaçakçılık cazip olmaktan çıkacaktır. Kaçakçılığa neden olan diğer etmen ise mevcut işsizlik oranı olup yöre halkı kaçakçılık haricinde başka bir geçim

kaynağı bulunmamaktadır. Bölgeye istihdam sağlayacak yatırımlar yapılarak sorun önemli ölçüde çözülecektir. Böylece yöre halkı kaçakçılık haricinde gelir elde etme fırsatı yakalayacaktır.

PKK'nın yıllık gelirinin 500 milyon euro olduğu düşünüldüğünde bunun büyük bir kısmı Avrupa'dan gelen gelirler oluşturmaktadır. Örgütün Avrupa'daki finansal kaynaklarının yönetiminden sorumlu olan elemanların yapmış oldukları yasadışı faaliyetler hakkında ayrıntılı raporlar hazırlanarak ilgili ülkenin yetkilileri ile temasa geçirilmelidir. Bu kapsamda Avrupa ülkelerine uyuşturucu madde ticareti, insan kaçakçılığı, kara para aklama ve haraç almak gibi yasa dışı eylemlerini engellenmesini içeren işbirliği yöntemleri teklif edilmelidir. Terör örgütü mensupları plan aşamasındayken gizli planları ortaya çıkarılmalı, halk nazarında desteklerinin kesilmesi için amacıyla kamuoyuna duyurulmalıdır. (Thachuk, 2008: s. 18).Avrupa ülkelerinin desteğinin kesilmesi ile örgütün finans kaynaklarına ağır bir darbe vurulmuş olacaktır. (Ararat, 2015: s. 277-278).

Türkiye, kara para aklamanın uluslararası alanda önlenmesi amacıyla OECD bünyesinde kurulan FATF(Mali Eylem Görev Gücü- Financial Action Task Force) ve Basel Komitesi ile koordinasyonlu bir şekilde hareket etmelidir. Operasyonel olarak güvenlik birimleri yurt içinde terörizmin finansmanı ile etkin bir mücadele ederken örgüte verilen dış desteğin kesilmesi için gerekli olan siyasi ve sosyal adımlar atılmalıdır. (Gücenmez, 2014: s. 150).

SONUÇ

Uluslararası terörizm, 21.yüzyılın en önemli güvenlik sorunlarından biri olacağı, varlığını artırarak devam edebileceği tahmin edilmektedir. Terör örgütlerinin nükleer, biyolojik ve kimyasal silahları elde ettiği zaman dünya güvenliği ve barışı açısından daha büyük bir risk faktörü oluşturacaktır. Bu durum konvansiyonel bir savaşa neden olabileceği gibi etrafındaki ülkeleri etkileyerek küresel bir savaşı da tetikleyebilmektedir.

Uluslararası alanda değişen politikalar nedeniyle ülkeler, konvansiyonel savaşlara girerek ekonomik sistemlerinin bozulması, şehirlerin yıkılması, vatandaşların hayatlarını kaybetmeleri yerine hedef ülkeye karşı az bir maliyetle terör örgütlerini destekleyerek örtülü bir savaş yürütmektedir. Terör örgütüne destek veren devlet, hedef ülkeyi yıpratmak ve zayıf duruma düşürmek için bu terör örgütünü taşeron olarak kullanmaktadır. Türkiye'yi istikrarsızlığa sürükleyip zayıflatmak isteyen ülkeler PKK terör örgütünü bir vekalet savaş unsuru olarak kullanmıştır.

Uluslararası bağlantıları olan terör örgütlerin gelişmesinde aldıkları dış destek etkili olmaktadır. Fakat ülke içerisinde terörle mücadele kararlı bir şekilde yürütüldüğünde bu etki önemli bir şekilde yok olacaktır. Uluslararası terörizm ile etkin bir mücadele edebilmek için öncelikle ortak bir terör tanımının yapılması gerekmektedir. Ayrıca terörizmin dünya barışını tehdit etmesinden hareketle, ülkelerin birbirlerinin egemenlik haklarına saygı göstermeleri, hukukun evrensel değerlerine devlet ve toplum hayatında önemli bir yer vermelerine ve uluslararası hukukta düzenlemelere giderek bir konsensüse varmaları ile mümkün olabilmektedir.

Terörle sadece polisiye tedbirler ve yasal düzenlemelerle mücadele edilemeyeceği, konunun bilimsel ve siyasi tartışmalarla tüm boyutları ile ele alınarak mücadele edilmelidir. Hukuk devletinin terörizme hedef olması halinde alınacak önlemlerin hukuk devleti olma ilkesine helal getirmemesi gerekmektedir.

Demokratikleşmeyi erteleyerek baskı önlemlerinin artırılmasına başvurulur ise hem terörün amacı olan demokrasiyi ortadan kaldırma sonucunu doğurur hem de şiddetin sempatizanlarının da dış kamuoyunun da manevi desteği artar.

PKK terör örgütü ile mücadelenin asıl amacı örgütü sonlandırmaktır. Örgütü sonlandırmak için ise lojistik kaynaklarının kesilmesi gerekmektedir. PKK terör örgütü varlığını sürdürebilmesi ve eylemlerine devam edebilmesi için silah, mühimmat, mayın, patlayıcı madde, iaşe, barınma, tedavi, haberleşme gibi lojistik kaynaklara ihtiyaç duymaktadır. Lojistik ihtiyaçların karşılanması için de büyük finans kaynaklarına gereksinim duyulmaktadır. Terör örgütünün bu ihtiyaçları karşılanmadığında yok olmaya mahkum olacaktır. Finans kaynakları ile mücadele için öncelikle örgütün finans sağlama yöntemleri iyi bilinmelidir.

Örgütün finans kaynaklarının başında uyuşturucu madde kaçakçılığı gelmektedir. Bunun haricinde silah, insan, alkol, akaryakıt olmak üzere diğer kaçakçılık yöntemleri ile bağış, yardım ve haraçtan önemli miktarda gelir elde etmektedir. Kaçakçılık ile mücadelede operasyonel faaliyet etkin bir şekilde uygulanmalıdır. Fakat önemli olan kaçakçılığa sebep olan faktörler ortadan kaldırılmalıdır. Kaçakçılığa konu olan mallardaki fiyat farkı, vergi oranları düşürülerek azaltılması ile kaçakçılık cazip olmaktan çıkacaktır. Kaçakçılığa neden olan diğer etmen ise mevcut işsizlik oranı olup yöre halkı kaçakçılık haricinde başka bir geçim kaynağı bulunmamaktadır. Bölgeye istihdam sağlayacak yatırımlar yapılarak sorun önemli ölçüde çözülecektir.

Sonuç olarak uzun süreli halk savaşında, halkı kim kazanırsa mücadeleyi de o kazanacaktır. Bu nedenle örgütün etki alanına giren vatandaşlar geliştirilen politikalarla devletin yanında bulunması sağlanmalıdır. Örgütün yanında bulunmanın taşıyacağı riskler ve kötü sonuçları vatandaşlara anlatılmalıdır. Uzun süreli halk savaşı taktiği uygulandığından, sorunun uzun yıllar Türkiye gündemini meşgul ettiğinden ve ilerleyen yıllarda da gerekli tedbirler alınmadığında Türkiye açısından daha büyük problemler doğurabileceğinden dolayı geliştirilen politikalar uzun vadeli olmalı ve kararlılıkla uygulanmalıdır.

PKK terör örgütü ile mücadelede en önemli husus güvenlik bağlamında güç kullanılması ile yumuşak güç uygulamaları arasındaki denge kurulmasıdır. Teröre karşı devletin, gereken gücü kullanmadığı durumda terörün bitmediği aksine artarak devam ettiği belirtilmiştir. Terörle mücadeledegerektiğinden fazla güç kullanıldığında ise olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Öldürülen her bir teröristin, kendini seven insanlar, aileleri, dostları hesaba katıldığında en az üç-beş kızgın insana yol açmaktadır. PKK terör örgütü bu durumdan yararlanarak bunu propaganda malzemesi olarak kullanmaktadır. Önemli olan teröristleri durdurmak ama diğerlerinin özgürlüklerine engel olmamak gerekmektedir. Terörle etkin bir silahlı mücadeleyi içeren klasik model ile halkın kazanılmasında uygulanan yumuşak gücün eş zamanlı olarak uygulanmalıdır. Terörle mücadele yürütülen bu karma model ile birlikte lojistik konularda örgütle işbirliği içerisinde olan vatandaşlar, terörle mücadeleye dahil edilmelidir. Böylece örgütün lojistik kapasitesi zayıflatılmış olacaktır.

PKK'nın güçlenmesinde yurt dışı bağlantılarının önemi büyüktür. Bu bağlantıların kesilmesi için yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarımız ve soydaşlarımız bilinçlendirilerek lobi oluşturulmalıdır. Türk Sivil Toplum Örgütleri ve oluşturulan lobiler aracılığı ile PKK'nın gerçek yüzü açığı çıkarılmalı ve örgütün faaliyeti engellenmelidir. Avrupa'da yaşayan doğu kökenli vatandaşların PKK'nın propaganda malzemeleri olmalarının önüne geçilmelidir.

Güvenlik güçleri ülke içerisinde terörle mücadelede başarılı olmasına rağmen, yurt dışından gelen destek devam ettiği müddetçe terörün sona erdirilmesi mümkün olmadığı düşünülmektedir. PKK terör örgütü militanlarının silah temini ve gerekli olan lojistik ve barınma gibi ihtiyaçları Kuzey Irak bölgesinden karşılanmakta ve bu konuda bölgedeki liderlerin desteğinden faydalanmaktadır. Türkiye bölgede etkinliğini artıracak siyasi hamlelerde bulunarak bölgedeki gücünü artırmalıdır. Diplomatik ilişkiler yoğunlaştırılarak PKK terör örgütünün Avrupa ve diğer ülkelerdeki dernek, vakıf, kurum, birlik, gazete, dergi, televizyon kanalı ve radyo istasyonlarının yasaklanması sağlanmalıdır. Siyasi gücün etkili olmadığı veya yetersiz olduğu durumda ekonomik güç devreye sokulmalıdır. Son olarak da tereddütsüz olarak askeri gücün kullanımı söz konusu olmalıdır.

KAYNAKÇA

Akın, Engin (2009). Terör ve Terörün Finansmanı Suçu. Ankara: Adalet Yayınları.

Akyol, Mustafa (2006). Kürt Sorununu Yeniden Düşünmek. Yanlış Giden Neydi? Bundan Sonra Nereye? İstanbul: Doğan Kitap.

Alaca, Mehmet (2015), "İran'ın PKK Politikasında Değişen Ne". Ortadoğu Dergisi, 7(69): 28.

Alkan, Necati (2002). Gençlik ve Terörizm. Ankara: Terörle Mücadele ve Harekat Daire Başkanlığı Yayınları.

Altıntop, Ömer (2011). PKK Gerçeği ve Kürt Sorunu. İstanbul: MY Kitap.

Altuğ, Yılmaz (1995). Terörün Anatomisi. İstanbul: Altın Kitaplar Basımevi.

Ararat, Osman (2015). PKK Terörü ve Türkiye. Ankara: Alter Yayıncılık.

Arıboğan, Deniz Ülke (2007). Terör Korku Hali. İstanbul: Profil Yayıncılık.

Bal, İhsan, Süleyman Özeren (2010). Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele.Ankara:Usak Yayınları

Ballı, Rafet (1991). Kürt Dosyası. İstanbul: Cem Yayınevi.

Başar, Cem (1996). TheTerrorismDossierandGreece 2. Lefkoşe: International AffairsAgency.

Başbuğ, İlker (2011). Terör Örgütlerinin Sonu, İstanbul :Remzi Kitapevi.

Bayık, Cemil(1994). Parti Tarihi. Şam.

Bayraktar, Muharrem (2009). Batının Kanatları Altında PKK. İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.

Bayraktar, Muharrem (16 Mart 2010)."PKK'ya Fransız Kalınmaz'. Yenimesaj Gazetesi.

Bilgiç, M.Sadi (2014). "PKK/KCK'nın Stratejisi, Taktikleri ve Taktik Düzeyde Etnik Terörle Mücadele". Bilge Stratejisi, 6(10): 109.

Birand, Mehmet Ali (1992). Apo ve PKK. İstanbul: Milliyet Yayınları.

Bozkurt, İhsan (2013). Terör, PKK ve Dış Destek, Yüksek lisans tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.

Blomberg, S.Brock, GregoryD.Hess.(2008). From (No) ButtertoGuns? UnderstandingtheEconomic Role in TransnationalTerrorism. Cambridge: Cambridge UniversityPress.

Brown, Doug (2004). Terörizm ve Terörizmle Mücadele (Çev.L.Tomuş). Ankara: EGM Basınevi.

Caşın, Mesut Hakkı (2008). Uluslararası Terörizm. Ankara: Nobel Yayın.

Chomsky, Noam, Edward S.Herman, GerryO'Sullivan, Alexander George (1999). Terörizm Efsanesi(Çev.S.Şener).Ankara: Ayraç Yayınları.

Choi, Kwagnsoo (2008), "TheOriginalTurkishConcernsAboutDevelopments in NorthernIraq". TheInstitute of EconomicsandSocialSciences of Bilkent University, InPartialFulfillment of theRequirementsfortheDegree of Masters of Arts, May: 70.

Claude, Paye Jean (2009). Hukuk Devletinin Sonu. Ankara: İmge Kitabevi.

Çakmak, Haydar, Taner Altunok (2009). Terörizmin Finansmanı ve Ekonomisi. Ankara: Barış Platin Kitapevi.

Çiçekli, Bülent (2007), "Uluslararası Terörizm ve Uluslararası Göç". Avrasya Dosyası, 2(9): 226-227.

Çitlioğlu, Ercan (2008), "PKK'nın Siyasi ve Ekonomik Desteklerinin Kesilmesine Yönelik Saptama ve Çözümler". Akademik Ortadoğu Araştırmaları Dergisi, 2(2): 4.

Çora, Nazmi (2008). Uluslararası Terörizm ve Failleri. İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.

Dağı, İhsan (2002). Ortadoğu'da İslam ve Siyaset. İstanbul: Boyut Kitapları.

Demir, Metehan (4 Nisan 2002). " İran, Bayık ve Ataç'ı yakaladı". Hürriyet Gazetesi.

Demirel, Emin (2005). Geçmisten Günümüze PKK ve Ayaklanmalar. İstanbul: IQ Kültür

Denker, M.Sami (1997). Uluslararası Terör Türkiye ve PKK. İstanbul: Boğaziçi Yayınları.

Dilmaç, Sabri (2011). Terörizmde Tanım Sorunu ve Yaklaşımlar, Doktora tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Doğan, Gürkan (2007). Stratejik Müttefikten Uluslararası Terörizme. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.

Duran, Hasan (2011). "Adana Protokolü Sonrası Türkiye – Suriye İlişkileri". Ortadoğu Yıllığı, 2011, 501. http://docplayer.biz.tr/671716-Adana-protokolu-sonrasi-turkiye-suriye-iliskileri.html/ 17 Mart 2016

Eren, Seyit Ahmet (2009), "TurkeyandCounteringTerrorism". COE-DAT Newsletter, 2(10): 20-21.

Erkmen, Serhat (2011), "Terörle Mücadelede Irak'tan Beklentiler ve Gerçeklilik". Ortadoğu Analiz Dergisi, 3(35): 15-16.

Ersever, Cem (1992). Kürtler, PKK ve A.Öcalan, Ankara: Ocak Yayınları.

Ersever, Cem (1993). Üçgendeki Tezgah. Ankara: Kiyap Yayın-Dağıtım.

Eyalet Düzeyinde Yönetim(1989). Şam.

Giap, VoNguyen (1994). Vietnam Halk Savaşı. Ankara: Bilim ve Sosyalizm Yayınları

Giap, VoNguyen (2009). Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı. Ankara: İlkeriş Yayınları

Gilbert, Guillaume (1989). "Terrorisme et droilinternational". 3: 295.

Gücenmez, Bekir (2014), Terörizmin Finansmanı: PKK, ETA ve IRA Terör Örgütlerinin Karşılaştırılması, Yüksek lisans tezi, Kara Kuvvetleri Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Gündüz, Aslan(1987). Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Teşkilatlar ile İlgili Temel

Gürson, A.Poyraz (2016). Büyük Güçlerin Suriye Planı. Ankara: Kripto Basım Yayın.

Haber Vitrini (30 Eylül 2011). Erişim: PJAK'ı Resmen Bitiren İran, Hainlerin Yerini Söyledi/http://www.habervitrini.com/dunya/pjaki-resmen-bitiren-iran-hainlerin-yerini-soyledi-560560/12 Mart 2016.

Habertürk Gazetesi (29 Haziran 2007). Erişim: CIA Raporunda PKK Sansürü/ http://www.haberturk.com/gundem/haber/27482-cia-raporunda-PKK-sansuru/11 Mart 2016.

Hazır, Hayati (2001). Siyasal Şiddet ve Terörizm. Ankara: Nobel Yayınları,

Henry Kissenger(2016). Diplomasi (Çev.İ. H. Kurt). Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Hoffmann, Bruce (1998). Inside Terrorism, ColombiaUniversityPress.

HPG Genel Yönetmeliği (2005). Roj Matbaası.

Hürriyet Gazetesi (19 Aralık 2007). Erişim: PKK, Belçika Parlamentosu'nda/ http://www.hurriyet.com.tr/PKK-belcika-meclisinde-7895582/17 Mart 2016.

Hürriyet Gazetesi (10 Mart 2010). Erişim: Belçika, PKK'nın kasasını tahliye etti/ http://www.hurriyet.com.tr/belcika-PKKnin-kasasini-tahliye-etti-14213900/12 Şubat 2016.

İmset, G.İsmet (1993) PKK Ayrılıkçı Şiddetin 20 Yılı (1973-1992). Ankara : Turkish Daily News Yayınları.

İnat, Kemal (2015). "Almanya'nın PKK ve Kürt Politikası". Ortadoğu Analiz Dergisi, 7(69): 69.

İşeri, Reyhan (2008). Türkiye'de Etnik Terör Asala ve PKK Örneği. Ankara: Yeni Zamanlar Dağıtım.

Karayılan, Murat (2011). Kürdistan'da Askeri Çizgi. Mezopotamya Yayınları.

Kaya, İbrahim (2005). Terörle Mücadele ve Uluslararası Hukuk. Ankara: Usak Yayını.

Keleş, Ruşen, Artun Ünsal (1982). Kent ve Siyasal Şiddet. Ankara:

KimberleyThachuk (2008). "Counter TerroristSupportStructure." DefenceAgainstTerrorismReview, 1(1): 18.

Kurubaş, Erol (2004). Kürt Sorununun Uluslararası Boyutu ve Türkiye, Cilt 2. Ankara: Nobel Yayınları.

Küçükşahin, Ahmet (2005). "Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu PKK Terörüne Hazırlayan Nedenler." Güvenlik Stratejileri Dergisi, 2: 68.

Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Tüzüğü (1978, 1995, 2005).

Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Programı (1978, 1995, 2005).

Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Takım Yönetmeliği.

Laqueur, Walter (2002). Terörün Yorumlanması (Çev.İ. Yılmaz). Ankara: Ayraç Yayınevi.

Mango, Andrew (2005). Türkiye'nin Terörle Savaşı. İstanbul: Doğan Kitap.

Mao Tse-Tung (2005). Seçme Eserler,2.Cilt, 1.Kitap, Eriş Yayınları.

Marcus, Aliza (2009). Kan ve İnanç. İstanbul: İletişim Yayınları.

Milliyet Gazetesi (30 Eylül 1998). Erişim: Atina'da terör eğitimi/http://www.milliyet.com.tr/ 1997/12/25/haber/ati.html/16 Ocak 2016.

Milliyet Gazetesi (9 Kasım 2007). Erişim: Pentagon'a özel dosyada neler var/ http://www.gazetevatan.com/pentegon-a-cok-ozel-dosyada-ne-var--146152-gundem/19 Mart 2016.

Minister of ForeignAffairs (1999). Greeceand PKK Terrorism. Ankara.

Olson, Robert (2005). Türkiye-İran İlişkileri 1979-2004 (Çev.K. Acar). Ankara: Babil Yayınları.

Orhan, Mehmet (2014). "Transborderviolence: the PKK in Turkey, SyriaandIraq". Dynamics of AsymmetricConflict, 7(1): 31.

Oruç, Murat (2009). Terör Örgütü PKK ve Avrupa Birliği'nin Türkiye Üzerindeki Hedefleri. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.

Ogur, Yıldıray (04 Ekim 2011). "PKK Askeri Yöntemlerle Biter". Aktif Haber.

Öcalan, Abdullah (1984). Manifesto(Kürdistan Devrimin Yolu). Almanya.

Öcalan, Abdullah (1987). Parti Çözümlemeleri Cilt III. Şam.

Öcalan, Abdullah (1993), PKK IV.Kongresine Sunulan Politik Rapor, İstanbul:

Öcalan, Abdullah (1993). Kürdistan'da Zorun Rolü. Londra.

Öcalan, Abdullah (1993). Seçme Yazılar Cilt II. İstanbul.

Öcalan, Abdullah (1995). Savaş ve Diplomasi Üzerine Çözümlemeler, Şam.

Öcalan, Abdullah (1996). Gerçeğin dili ve Eylemi. Şam: WeşanenSerxwebun.

Öcalan, Abdullah (1996). Mayıs Şehitliği. Şam.

Özcan, Nihat Ali(1999). PKK(Kürdistan İşçi Partisi) Tarihi, İdeolojisi ve Yöntemleri. Ankara: Asam Yayınları.

Özdağ, Ümit (2005). Türkiye'de Düşük Yoğunluklu Çatışma ve PKK. Ankara: Üçok Yayıncılık.

Özdağ, Ümit (1999). Türkiye Kuzey Irak ve PKK. Ankara: Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi Yayınları.

Özdağ, Ümit (2010). Türk Ordusu PKK'yı Nasıl Yendi, Türkiye PKK'ya Nasıl Teslim Oluyor. Ankara:

Özdemir, Habib, İlker Pekgözlü(2012). "Where do TerrorOrganizationsGetTheir Money? A Case StudyFinancalResources of the PKK". International Journal of Security andTerrorism, 3(2): 85-102.

Özkan, Tuncay (2000). Operasyon. İstanbul: Doğan Kitapçılık.

Özsoy, M.Murat (2011), 2003 Yılı Sonrası PKK Terör Örgütü ile İlgili Gelişmeler, Yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Pekmezci, Necdet (2011). Apo, Pilot ve Derin Devlet: Öteki Devletin Derin Sırrı PilotNecati Kaya. Ankara: Kripto Kitaplar.

Perinçek, Doğu (2014). Abdullah Öcalan ile Görüşmeler. İstanbul: Kaynak Yayınları.

Pirim, Oktay, Süha Örtülü (1999). Ömerli Köyünden İmralı'ya PKK'nın 20 Yıllık Öyküsü. İstanbul: Boyut Kitapları.

PJAK'ı Resmen Bitiren İran, Hainlerin Yerini Söyledi! Haber Vitrini (2011), Erişim: 12 Şubat 2016, http://www.habervitrini.com/dunya/pjaki-resmen-bitiren-iran-hainlerin-yerini-soyledi-560560/

PKK, DHKP/C ve İrticai Terör Örgütlerinin Avrupa'daki Faaliyetleri, (2002).

Posen, Barry (1993), "The Security Dilemma andEthnicConflict". Survival, 35(1): 41.

Pusane, Özlem Kayhan (2015), "Turkey'sMilitaryVictoryoverthe PKK andItscFailuretoEndthe PKK Insurgency". MiddleEasternStudies, 51(5): 729.Sanat Yayıncılık.

Raşid, Ahmet (2001). Taliban, İslamiyet, Petrol ve Orta Asya'da Yeni Büyük Oyun. İstanbul: Everest ve Mozaik Yayınları.

Resmi Gazete (12 Nisan 1991). Terörle Mücadele Kanunu, 3713.

Sakık, Şemdin (2010). İhanetin Tarihi: Şemdin Sakık'ın İlk Kez Yayımlanan İtirafları. İstanbul: Yakın Plan Yayınları.

Saraçlı, Murat (2007). "Uluslararası Hukukta Terörizm". Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1(2): 1059.

Sandıklı, Atilla (2011). Terörle Mücadele Stratejisi. İstanbul: Bilgesam Yayınları.

Semiz, Burhan (2007). Çıkmaz Sokak PKK. Ankara: Lalezar Kitabevi.

Sümercan, M.Murat(2010). Uluslararası Terörizm ve PKK Terör Örgütü, Yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Şehirli, Atilla (2000). Türkiye'de Bölücü Terör Hareketleri ve Devletin Aldığı Tedbirler. İstanbul: Burak Yayınları.

Tekin, Arslan (1999). İmralı'daki Konuk. Ankara: Tutibay Yayınları.

Temizöz, Cemal(2012). Kuruluşu İnfazları Katliamlarıyla Siyasallaşan PKK Terörü. İstanbul: Togan Yayıncılık.

Toygar, Mustafa (2000). PKK Terör Örgütü ve Cumhuriyet Döneminde Meydana Gelen Belli Başlı Ayaklanmalar. Ankara: Türk Ocakları Yüzyıllığı, Türk Yurdu Yayınları.

Türk Demokrasi Vakfı (1995), Avrupa'nın Terör Üssü Yunanistan. Ankara.

Türk Demokrasi Vakfı (1999), Terörizm ve Organize Suçlar: Demokrasi ve İnsan Haklarının Gelişim Sürecine Etkileri. Ankara.

Türk Dil Kurumu Sözlüğü (2016), Erişim: 12 Mart 2016, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.572923870904c3.40018213.

Uçarol, Rıfat (2000). Siyasi Tarih. İstanbul: Filiz Yayınları.

Uçkun, Gazi (2005). Terörizm ve Anti-Terörizm. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Yayınları.

United Nations (1972), "2114th Plenary Meeting, Resolution 3034", Erişim: 14 Mart 2016, http://www.un.org/documents/ga/docs/27/ares3034(xxvii).pdf.

Vatan Gazetesi (31 Ağustos 2007). Erişim: Amerikan Silahları PKK'da/ http://www.gazetevatan.com/amerikan-silahlari-PKK-da---134826-dunya/22 Mart 2016.

Yavuz, Turan(1998). ABD'nin Kürt Kartı. İstanbul: AD Yayıncılık .

Yenerer, Vedat Yenerer (2008). Kanlı Kukla PKK. İstanbul: Pegasus Yayınları

Yetkin, Murat (2004). Kürt Kapanı, Şam'dan İmralı'ya Öcalan. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yurtsever, A.Haydar (11 Şubat 2000). " PKK'ya İmralı Makyajı'. Milliyet Gazetesi.

Yüce, Mehmet Can (1999). Doğu'da Yükselen Güneş. İstanbul: Zelal Yayınları.

Zabcı, Faruk (2 Eylül 1997). "PKK'da Kimyasal Silah". Hürriyet Gazetesi.

Zafer, Hamide (1999). Sosyolojik Boyutuyla Terörizm. İstanbul: Beta Basım.